

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Φύλλο 469' 1,00 € Εφημερίδα της Οργάνωσης Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας

Χειροτέρευση της κρίσης, σκλήρυνση της καταστολής

Εμπρός για μια χρονιά αγώνων και ανατροπών

Εργαζόμενοι
Νέος γύρος
αντεργατικών μέτρων
σελ. 4

COVID-19
Για τα εμβόλια
σελ. 10

Ινδία
Η εξέγερση των
αγροτών
σελ. 13

Αφιέρωμα
Η ελληνική
επανάσταση του 1821
(στ' μέρος)
σελ. 15-16

ΗΠΑ - 6η Ιανουαρίου: κάτι χειρότερο από "μαύρη μέρα"

Η εισβολή οπαδών του Τραμπ στο Καπιτώλιο είναι ένα πρωτοφανές γεγονός, πολύ πιο βαθύ απ' ό,τι παρουσιάζουν τα συστημικά ΜΜΕ. Όσοι εξυμνούσαν την «αμερικανική δημοκρατία», πάντα έκρυβαν ότι η ιστορία της γραφόταν με καταπίεση, βία, πόλεμο.

Η άνοδος Τραμπ στην εξουσία ήταν γερό χαστούκι στις κυρίαρχες ελίτ, που προπαγάνδιζαν τα ιδεολογήματα της παγκοσμιοποίησης, της «ανοιχτής κοινωνίας», που μ' αυτά έντυναν την ακραία νεοφιλελεύθερη πολιτική τους, τα εξωφρενικά κέρδη και προνόμιά τους, το θέριμα των ανισοτήτων, την περιβαλλοντική καταστροφή, την κρίση του καπιταλιστικού συστήματος, τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και πολέμους. Προσπάθησαν να εξωραϊσουν τα πράγματα, παρουσιάζαν τον Τραμπ μόνο σαν κλόουν ή παρανοϊκό, μισογύνη, ρατσιστή κλπ. - που βέβαια είναι. Όσους επηρέαζε, απλά σαν «ψεκασμένους», που θα εξαφανίζονταν στις επόμενες εκλογές, υπό μια «κανονική» προεδρία. Μαζί θα έκλειναν τα διεθνή ρήγματα από την κρίση του αμερικανικού ιμπεριαλισμού... Δεν μπορούσαν ή δεν ήθελαν να δουν, δεν ομολογούσαν στους εαυτούς τους

και κυρίως ανοιχτά στις μάξες, ότι αυτός ο Τραμπ είναι δικό τους γέννημα, σύμπτωμα της δικής τους κρίσης, παράγοντας παραπέρα χειροτέρευσής της. Τέρας βγαλμένο από την εποχή των τεράτων, όπου οι ίδιοι μας οδήγησαν και θα γεννήσει κι άλλα!

Το αποτέλεσμα των εκλογών τους διέψευσε οικτρά, η διαφορά νίκης του Μπάιντεν ήταν μικρή, ο Τραμπ αύξησε τις ψήφους του (παρά τα όσα δολοφονικά έκανε με την πανδημία, το κίνημα Black Lives Matter κ.ά.). Επιβεβαιώθηκε ότι ο «τραμπισμός» είναι μια ριζωμένη δύναμη, με ικανότητα κινητοποίησης, παράγοντας εξελίξεων (ή και που τις ελέγχει) στο Ρεπουμπλικανικό Κόμμα, στο κράτος, στους θεσμούς, σε απεγνωσμένα αλλά και εξοπλισμένα κοινωνικά στρώματα χαμένα στα σκοτάδια του μυστικισμού, της θρησκοληψίας, μεσαιωνικών δοξασιών - όλα αποτελέσματα, εντέλει, της βαθιάς αρρώστιας και κρίσης του καπιταλιστικού συστήματος.

Στις 6/1, ένα νέο κεφάλαιο άνοιξε για τις ΗΠΑ και τον κόσμο. Μικρή σημασία έχουν οι αμέσως επόμενες κινήσεις του ίδιου του Τραμπ ή από τους Δημοκρατικούς εναντίον

του. Μπροστά χάσει άβυσσος. Μια αδύναμη διακυβέρνηση Μπάιντεν, χωρίς πειστικές ή πραγματικά εναλλακτικές πολιτικές, στην κορυφή ενός αμερικανικού ιμπεριαλισμού που διαπερνάται από την πιο άγρια πόλωση μετά τον Εμφύλιο του 1861-65. Και ενώ η «μόνη υπερδύναμη» παραπατάει, η Κίνα κερδίζει διαρκώς έδαφος, έρχεται προ των πυλών της ανατροπής στη διεκδίκηση της παγκόσμιας ηγεμονίας, είτε με την πολύ πιο αποτελεσματική διαχείριση των κραδασμών της πανδημίας είτε οικονομικά είτε ακόμα τεχνολογικά, πολιτικά, στρατιωτικά. Το δε ιδεολόγημα της «δημοκρατίας» (αυτός ο σαθρός φιλελευθερισμός, απομεινάρια της μεταπολεμικής «άνθισης» και της κυριαρχίας της παγκοσμιοποίησης), με το οποίο η Μητρόπολη της Δύσης πάσχιζε να κορδωθεί ενάντια στην Κίνα (και άλλες «αναδυόμενες») και στα «αυταρχικά καθεστώτα», ενταφιάστηκε οριστικά. Η πορεία αποκαθίλωσης του αμερικανικού ιμπεριαλισμού σημαίνει αυτόματα και χειροτέρευση της κρίσης αστικής/ιμπεριαλιστικής ηγεσίας, ανταγωνισμούς, χειροτέρευση ή παροξυσμό της καπιταλιστικής κρίσης.

Να οικοδομήσουμε την Ο.Κ.Δ.Ε. & την 4η Διεθνή

- Για την οργάνωση της αντίστασης, τη νίκη των αγώνων

- Για τον Σοσιαλισμό, μόνη διέξοδο

στην καπιταλιστική κρίση, βαρβαρότητα και παρακμή

- Για την αναγέννηση του Επαναστατικού Μαρξισμού

Εργαζόμενοι, άνεργοι, νέοι, φτωχά λαϊκά στρώματα τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα με τα μνημόνια, βιώνουμε καθημερινά την σκληρή επίθεση του κεφαλαίου. Παλιές και νέες αστικές/μνημονιακές δυνάμεις έχουν επιταχύνει την ιδιωτικοποίηση και διάλυση των δημόσιων υπηρεσιών, των κοινωνικών αγαθών, της υγείας, παιδείας, κοινωνικής ασφάλισης. Έχουν ενισχύσει τις τεράστιες ανισότητες, τον ανεξέλεγκτο πλουτισμό μιας χούφτας καπιταλιστών και πλουσίων, πατώντας στην υπερεκμετάλλευση και καταπίεση της εργασίας, στη λεηλασία της περιουσίας και της ζωής των φτωχών, βάζοντας χέρι σε λαϊκές καταθέσεις και αποταμιεύσεις, σπίτια, πρόσβαση σε ρεύμα, νερό, φάρμακα, στα πιο στοιχειώδη αγαθά. Οι αντιδραστικές μνημονιακές πολιτικές καταπατούν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, εκφυλίζουν το ήθος και τον πολιτισμό της κοινωνίας, σπέρνουν οικονομική αποσύνθεση. Η απότομη φτωχοποίηση και εξαθλίωση μετρά εκατομμύρια άνεργους και υποαπασχολούμενους, διάλυση του «κοινωνικού κράτους» και κοινωνικού ιστού. Τα σκληρά, αντιδραστικά μέτρα (μειώσεις μισθών, κατάργηση συλλογικών συμβάσεων, όλο και χειρότερες, πιο «ελαστικές» σχέσεις εργασίας, ποινικοποίηση και καταστολή συνδικαλισμού, απεργιών, αγώνων) έχουν χτυπήσει στην καρδιά της κοινωνίας, στον σκληρό πυρήνα της εργατικής τάξης, με ξεκάθαρο στόχο το πλήρες τσάκισμά της. Με τη μαζική ανεργία και τους μισθούς πείνας, η εργατική τάξη (κυρίως οι νέοι) δυσκολεύεται ακόμα και να αναπαραχθεί.

Εργαζόμενοι, άνεργοι, νέοι, φτωχά λαϊκά στρώματα, βλέπουμε τον πόλεμο να απειλεί την επιβίωση του ανθρώπινου γένους. Εστίες πολέμου σ' όλο τον πλανήτη αναφλέγονται απειλώντας ολόκληρη την ανθρωπότητα. Η εξαθλίωση, φτώχεια και πείνα, η μετανάστευση και προσφυγιά εξαπλώνονται δραματικά. Η παιδική εργασία, η εγκληματικότητα, ο ρατσισμός και εθνικισμός φουντώνουν. Η αλόγιστη χρήση των φυσικών πόρων από τις πολυεθνικές και τους ιμπεριαλιστές απειλεί με καταστροφή το περιβάλλον και το μέλλον της ανθρωπότητας. Η όξυνση αυτών των επιθέσεων γίνεται μόνο και μόνο για να σώσουν οι καπιταλιστές τα κέρδη και το παρακαμασμένο, σάπιο σύστημά τους από την κρίση.

Μόνο εμείς, οι εργαζόμενοι, άνεργοι, νέοι και φτωχά λαϊκά στρώματα μπορούμε και πρέπει να τους σταματήσουμε. Απέναντι στα αδιέξοδα του ατομισμού και της διαίρεσης, να χρησιμοποιήσουμε τους αγώνες και την αλληλεγγύη μας. Να πολεμήσουμε τον νεοφιλελευθερισμό, που γίνεται όλο πιο ακραίο, τα Μνημόνια, την κρατική καταστολή και τις σύγχρονες χούντες, τον ρατσισμό, φασισμό και πόλεμο. Με όπλα τα συνδικάτα, τις επιτροπές αγώνα, τις γενικές συνελεύσεις, σε κοινωνικούς χώρους και γειτονιές. Με όλες τις μορφές αυτοοργάνωσης και τις καλύτερες παραδόσεις του εργατικού κινήματος.

Πρέπει να χτυπήσουμε το κακό στη ρίζα, στα μνημόνια, το ντόπιο και ξένο κεφάλαιο, την αντιδραστική ΕΕ, τον καπιταλισμό και τον ιμπεριαλισμό. Πρέπει να καταργήσουμε την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, να κοινωνικοποιήσουμε κάτω από εργατικό έλεγχο τις μεγάλες επιχειρήσεις στους τομείς-κλειδιά (τράπεζες, ενέργεια, μέσα μεταφοράς, επικοινωνίες κ.λπ.). Να σταματήσουμε να πληρώνουμε το χρέος, να βγούμε από τον ζουρλομανδύα του Ευρώ και τη «φυλακή» της ΕΕ του καπιταλισμού/ιμπεριαλισμού, του ρατσισμού και φασισμού, της καταστολής, των επεμβάσεων και πολέμων.

Πρέπει να στρατευτούμε στον αγώνα, για να υπερασπιστούμε την εργασία, το βιοτικό επίπεδο, το δικαίωμά μας στη ζωή και στην αναπαραγωγή της εργατικής τάξης με σύγχρονους όρους. Να ανατρέψουμε τη βαρβαρότητα του νεοφιλελευθερισμού, τις πολιτικές παλιών και νέων αστικών/μνημονιακών κομμάτων, τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις και πολέμους. Μέσα από αγώνες, **να επιβάλλουμε τη δική μας επαναστατική κυβέρνηση, μια ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ. Έτσι μπορούμε να εγγυηθούμε την εφαρμογή ενός ριζοσπαστικού, αντικαπιταλιστικού Προγράμματος Σωτηρίας - να ανοίξουμε τον δρόμο στη μόνη πραγματική εναλλακτική λύση, τον Σοσιαλισμό.**

Η Ο.Κ.Δ.Ε. είναι μια εργατική κομμουνιστική οργάνωση, στο ρεύμα του επισημοποιημένου μαρξισμού/τροτσκισμού και της 4ης Διεθνούς. Δεν έχουμε καμιά σχέση με «τζάκια» και επαγγελματίες της πολιτικής, με το επίσημο κομματικό σκηνικό. Απευθυνόμαστε-Οργανώνουμε τους εργαζόμενους, άνεργους, νέους και φτωχά λαϊκά στρώματα, σε χώρους δουλειάς, σχολεία, σχολές και γειτονιές, στα κινήματα και τους αγώνες.

Είμαστε η παλαιότερη οργάνωση της επαναστατικής αριστεράς στην Ελλάδα (ίδρυση 1974 - ενώ το ρεύμα μας έχει ακόμα παλαιότερες, βαθύτερες ρίζες στην ιστορία του εργατικού και επαναστατικού κινήματος στην Ελλάδα). Δεν έχουμε λείψει από καμιά μικρή και μεγάλη αναμέτρηση του εργατικού κινήματος στη χώρα μας. Σε όλες τις κινητοποιήσεις και αγώνες (απεργίες, διαδηλώσεις, «αγανακτισμένοι» κ.λπ.) παρεμβαίνουμε με σχέδιο, υπομονή και επιμονή, προωθώντας τη ριζοσπαστικοποίησή τους, σεβόμενοι την εργατική δημοκρατία, την αυτοοργάνωση των μαζών, τους ρυθμούς ανάπτυξης της συνείδησής τους. Φιλοδοξώντας να οικοδομηθεί μια ικανή και αποφασιστική ηγεσία, ώστε οι αγώνες να φτάσουν ως την τελική νίκη.

Παλεύουμε για μια σοσιαλιστική κοινωνία, που καμιά σχέση δεν έχει με τις σταλινικές δικτατορίες, τα πρότυπα της σοσιαλδημοκρατίας και «κεντροαριστεράς», κάθε ρεφορμιστικό σχέδιο νέο ή παλιό, που πρόδωσαν και δυσφήμισαν τον Σοσιαλισμό.

Παλεύουμε για μια ταξική επαναστατική πολιτική, που ακόμα διαχωρίζεται αυστηρά από τις καταστροφικές πολιτικές των «Λαϊκών Μετώπων» («εαμική κουλτούρα»), μέτπλα δημοκρατικά, πατριωτικά κ.λπ.), οι οποίες οδήγησαν σε ιστορικές προδοσίες και ήττες του εργατικού κινήματος.

Παλεύουμε για μια πολιτική διεθνιστική. Η λύση στα μεγάλα προβλήματα της εποχής μας απαιτεί την αλληλεγγύη, κοινή πάλη και ισότιμη συνεργασία της εργατικής τάξης και των λαών, των εργατικών, επαναστατικών και κομμουνιστικών κινήματων/δυνάμεων διεθνώς. Τοποθετούμαστε κατηγορηματικά ενάντια στις ουτοπικές, αντιδραστικές σταλινικές θεωρίες του «σοσιαλισμού σε μία μόνο χώρα». Στην Ευρώπη, παλεύουμε για τη διάλυση της καπιταλιστικής/ιμπεριαλιστικής ΕΕ, για μια Ευρώπη ριζοσπαστική, δημοκρατική, σοσιαλιστική - για τις Ενωμένες Σοσιαλιστικές Πολιτείες της Ευρώπης.

Επιδιώκουμε μια οικονομία σχεδιασμένη από τους ίδιους τους εργαζόμενους. Μια Σοσιαλιστική Δημοκρατία, μια πραγματική δημοκρατία των «από κάτω», που θα οργανώνει την κοινωνία βάσει των πραγματικών αναγκών της πλειοψηφίας και όχι μιας χούφτας καπιταλιστών ή γραφειοκρατών. Μια σοσιαλιστική δημοκρατία πολύ πιο πλήρη, πολύ ανώτερη από το σάπιο αστικό κοινοβουλευτικό σύστημα και τον σταλινικό ολοκληρωτισμό. Αυτή είναι και η μόνη πραγματική λύση απέναντι στην κρίση του καπιταλισμού, που γεννά μόνο ανεργία, μνημόνια, χούντες και πολέμους. Πρέπει λοιπόν να στρατευτούμε στην Ο.Κ.Δ.Ε. και να οικοδομήσουμε το Παγκόσμιο Κόμμα της Σοσιαλιστικής Επανάστασης, μια αναγεννημένη 4η Διεθνή.

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΤΗΣ Ο.Κ.Δ.Ε.
(Δεκέμβρης 2020 - Γενάρης 2021)**

Από τις αρχές Δεκέμβρη του 2020 και μέχρι τα τέλη Γενάρη του 2021 θα πραγματοποιηθεί η ετήσια οικονομική εξόρμηση της Ο.Κ.Δ.Ε. Καλούμε όλους τους συντρόφους και τις συντρόφισσες να συνεισφέρουν σ' αυτή την προσπάθεια.

Μοναδική πηγή οικονομικής στήριξης της Ο.Κ.Δ.Ε. είναι οι εισφορές των μελών της και η ενίσχυση από συναγωνιστές και φίλους. Στηρίζομαστε αποκλειστικά στις δικές μας δυνάμεις, γιατί η οικονομική ανεξαρτησία της οργάνωσής μας από το αστικό κράτος, τον κρατικό κορβανά -φανερό και κρυφό- και την αστική τάξη είναι βασική προϋπόθεση για την πολιτική της ανεξαρτησία. Απευθυνόμαστε σε κάθε εργαζόμενο και νεολαίο, σε κάθε αγωνιστή που γνωρίζει την αταλάντευτη πάλη της Ο.Κ.Δ.Ε. για την υπεράσπιση και διεύρυνση των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Για την οικοδόμηση μιας μαζικής εργατικής, επαναστατικής οργάνωσης. Για την ανατροπή της δικτατορίας του κεφαλαίου και του σημερινού σάπιου καθεστώτος. Για την εγκαθίδρυση μιας σοσια-

λιστικής κοινωνίας, που θα έχει στο κέντρο της τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

Σας καλούμε να στηρίξετε αυτή την προσπάθεια και οικονομικά με την συνεισφορά σας. Γνωρίζουμε ότι οι εργαζόμενοι, η νεολαία και τα φτωχά λαϊκά στρώματα υποφέρουν από τις βάρβαρες μνημονιακές πολιτικές και την καπιταλιστική κρίση. Γι αυτό η όποια συνεισφορά από το υστέρημα του καθενός προς την οικονομική καμπάνια της Ο.Κ.Δ.Ε., όσο μικρή κι αν είναι, είναι πολύτιμη γιατί αποτελεί μια συνειδητή πράξη στήριξης της πάλης ενάντια στην ταξική εκμετάλλευση, τον καπιταλισμό και τον ιμπεριαλισμό.

Μπορείτε να συνεισφέρετε με ταχυδρομική επιταγή στην διεύθυνση **Αγ. Κωνσταντίνου 57, Τ.Κ. 104 37, Αθήνα, υπόψη του Σωφρόνη Παπαδόπουλου**, ή επικοινωνήστε μαζί μας στέλνοντας e-mail στο **ergatikipali@okde.gr** ή στο τηλέφωνο **210-5247227** απογευματινές ώρες.

Οργάνωση Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας
www.okde.gr

**Πού θα βρείτε τις εκδόσεις
ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ****Αθήνα**

Βιβλιοπωλεία: "Πρωτοπορία" Γραβιάς 3-5, "Πολιτεία" Ασκληπιού 1-3 & Ακαδημίας, "Εναλλακτικό Βιβλιοπωλείο" Θεμιστοκλέους 37 & σε όλα τα κεντρικά βιβλιοπωλεία.

Θεσσαλονίκη

Βιβλιοπωλεία: "Το Κεντρί" Δημ. Γούναρη 22 (Ναυαρίνο), "Πρωτοπορία" Λ. Νίκης 3

Πάνανα

Βιβλιοπωλείο: "Αναγνώστης" Πυρσινέλα 11

**Πού θα βρείτε την εφημερίδα
ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ****Αθήνα**

Περίπτερα: Πλ. Κάνιγγος και σχεδόν σε όλα τα περίπτερα των Εξαρχείων.

Βιβλιοπωλεία: "Εναλλακτικό Βιβλιοπωλείο" Θεμιστοκλέους 37, "Καινά Δαιμόνια" Σουλτάνη 8, "Εκτός των Τειχών" Γραβιάς 10-12.

Θεσσαλονίκη

Πολιτικό-Πολιτιστικό Στέκι "Ισκρα", Αμύντα 12, ισόγειο

Βιβλιοπωλείο "Το Κεντρί" Δημ. Γούναρη 22 (Ναυαρίνο)

Πάνανα

Ψυλικατζίδικο "Ψυλικατέσεν" Γρ. Σακκά 14

Και στα κεντρικά πρακτορεία Αθηναϊκού τύπου σε όλη την Ελλάδα.

Γίνε Συνδρομητής - Ενίσχυσε την ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Γράψτε μας στο e-mail **ergatikipali@okde.gr** ή ταχυδρομήστε μας τα στοιχεία σας στην διεύθυνση Αγ. Κωνσταντίνου 57, Τ.Κ. 104 37, Αθήνα.

Ετήσια συνδρομή εσωτερικού 15 ευρώ - εξωτερικού 20 ευρώ.

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΑΛΗ

Μηνιαία εφημερίδα της Οργάνωσης Κομμουνιστών Διεθνιστών Ελλάδας

Εκδίδεται από αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, Εκδότης: Σωφρόνης Παπαδόπουλος, Εκτύπωση: Κ. Φερέτος, Δερβενίων 30

Γραφεία: Αγ. Κωνσταντίνου 57, Τ.Κ. 10437, Αθήνα, τηλ. 210-5247227 - Κλεισούρας 4, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310-237938

www.okde.gr, e-mail: **ergatikipali@okde.gr**

Ο ανασχηματισμός που πραγματοποιήσε ο Μητσοτάκης δείχνει, με τον πιο ανάγλυφο τρόπο, την πολιτική που θα ακολουθήσει στο επόμενο διάστημα. Αναμφίβολα πρόκειται για ένα κυβερνητικό σχήμα στο οποίο οι δεξιοί, ακροδεξιοί και ούλτρα νεοφιλελεύθεροι, αποτελούν την μεγάλη πλειοψηφία. Αφήνοντας κατά μέρος ότι πρόκειται για ένα πολυπληθές κυβερνητικό σχήμα 57 υπουργών και υφυπουργών, (σε αντίθεση με την προπαγάνδα τους για μικρές, επιτελικές και ευέλικτες κυβερνήσεις) είναι προφανές ότι είναι μια κυβέρνηση επίθεσης ενάντια στο εργατικό/λαϊκό κίνημα.

Η κρίση επιδεινώθηκε από την πανδημία

Όλα τα οικονομικά στοιχεία δείχνουν μια μεγάλη χειροτέρευση: α) Η μεταποίηση καταρρέει και οι προοπτικές είναι ακόμη πιο δυσοίωνες λόγω της διαρκούς μείωσης των επενδύσεων. β) Περίπου το 1/3 των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των μικρών) προβλέπεται να βάλουν λουκέτο. γ) Η ανεργία και η υποαπασχόληση ή καλυμμένη ανεργία αναμένεται να φτάσει και πάλι σε μεγάλα ύψη, μάλλον μεγαλύτερα από την προηγούμενη δεκαετία. δ) Οι μισθοί, συντάξεις και γενικά τα λαϊκά εισοδήματα και το βιοτικό επίπεδο, είναι βέβαιο ότι θα γνωρίσουν νέες μειώσεις. ε) Επίσης η ανασφάλιστη, κακοπληρωμένη, μαύρη εργασία και γενικά το Νέο Σύστημα Εκμετάλλευσης της εργασίας θα αποτελέσουν την νέα κανονικότητα στη σχέση Κεφάλαιο-Εργασία. Όλα αυτά μαζί με τον νέο πτωχευτικό κώδικα και τους μαζικούς πλειστηριασμούς ακόμη και της πρώτης κατοικίας θα εκτινάξουν τη φτώχεια και την εξαθλίωση σε επίπεδα πρωτόγνωρα μετά την Μεταπολίτευση.

Ο ελληνικός καπιταλισμός είναι χρεοκοπημένος πολύ περισσότερο από το 2008-9: Το δημόσιο χρέος είναι σήμερα 365-370 δις ευρώ, δηλαδή παραπάνω από 215% του ΑΕΠ (κινείται κάτω από 170 δις ευρώ, όταν το 1998 ήταν 175 δις). Με λίγα λόγια το ΑΕΠ οπισθοχώρησε κατά 25 χρόνια και επιπλέον

τότε το χρέος ήταν λίγο πιο κάτω από ένα ΑΕΠ και ακόμη το μεγαλύτερο μέρος των δανείων σήμερα βρίσκεται σε χέρια δανειστών/τοκογλύφων του εξωτερικού.

Με αυτό το βάρος του δημόσιου χρέους χωρίς να υπολογίζει κανένας το ιδιωτικό και τα άλλα χρέη-και όλους τους ζωντανούς δείκτες της οικονομίας σε κατάρρευση, όχι μόνο δεν υπάρχει καμιά προοπτική ανάπτυξης, αλλά μονάχα πλήρη καταστροφή των κατακτήσεων και του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων.

Δικτατορικές μέθοδοι διακυβέρνησης

Η πλήρης αποτυχία του νεοφιλελευθερισμού και της λεγόμενης ελεύθερης οικονομίας σε συνδυασμό με την πανδημία έκανε αναγκαία την παρέμβαση του κράτους. Όμως, του Κράτους Έκτακτης Ανάγκης για να επιβάλει περισσότερη λιτότητα, μεγαλύτερη απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, περισσότερες ιδιωτικοποιήσεις και διάλυση του δημόσιου τομέα, της υγείας, της παιδείας, της κοινωνικής ασφάλισης και κυρίως τη βίαιη περιστολή εργασιακών, συνδικαλιστικών, δημοκρατικών δικαιωμάτων και ατομικών ελευθεριών. Κάθε μέρα που περνάει ο καπιταλισμός, γενικά και όχι μόνο η νεοφιλελεύθερη εκδοχή του, γίνεται ολοένα και πιο απροκάλυπτα βίαιος, αυταρχικός και προσφεύγει στα κατασταλτικά μέτρα.

Η κυβέρνηση Μητσοτάκη κάθε μέρα καταπατάει τους θεσμούς ακόμη και της αστικής δημοκρατίας και όλο και περισσότερο καταργεί τις κατακτήσεις, τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες των εργαζομένων. Σχεδόν μισό αιώνα μετά την Μεταπολίτευση επανέρχονται κατά ριπές τα Προεδρικά Διατάγματα, οι Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου και τα «αποφασίζο-

μεν και διατάσσομεν». Το Κράτος Έκτακτης Ανάγκης του «μπάτσου», του χαφιέ, κ.λπ., μισό αιώνα μετά την ήττα του, επανέρχεται με τον μανδύα του κοινοβουλευτισμού. Το πανεπιστημιακό άσυλο, οι διαδηλώσεις και οι συγκεντρώσεις των εργαζομένων, ανήκουν στο εξής στην δικαιοδοσία των συμμοριών των ΜΑΤ. Ακόμη και τη δημόσια υγεία την ανέθεσαν στις ορδές του Χρυσοχοϊδη. Ποτέ ξανά μετά το 1974 η αστυνομία δεν δρούσε τόσο ανεξέλεγκτα θυμίζοντας όχι υπηρεσία υποτίθεται εφαρμογής των νόμων αλλά σώμα πραιτοριανών που υπάρχει για να επιβάλλει τις εντολές του «αφεντικού» και των ελίτ που βρίσκονται στην εξουσία. **Παντού Αστυνομία**, βίαιη και ανεξέλεγκτη, ένα δόγμα που ξεκίνησε με την καταστολή των αντιμνημονιακών διαδηλώσεων και τώρα παίρνει καθολικό χαρακτήρα, όπως αποδείχτηκε στις συγκεντρώσεις της επετείου του Πολυτεχνείου, στις 26 Νοεμβρίου, στις 6 Δεκεμβρίου και θεσμοθετείται με την πληθώρα αντεργατικών και αντιδημοκρατικών μέτρων. Ένα δόγμα που ήρθε για να μείνει και να προλάβει τις κοινωνικές ταραχές που έρχονται, λόγω της ακραίας κοινωνικής αδικίας, υπερεκμετάλλευσης και καταπίεσης.

Αυτό το δόγμα των δικτατορικών μεθόδων διακυβέρνησης στηρίζεται παθιασμένα από τα ΜΜΕξαπάτησης για να δημιουργήσουν φόβο και τρόμο στις εργατικές/λαϊκές μάζες και στη νεολαία. Κάθε αντίθετη γνώμη στηλιτεύεται με τα χειρότερα επίθετα και αυτός που την εκφράζει χαρακτηρίζεται «ψευκασμένος», καθυστερημένος που πρέπει να κατασταλεί, γιατί είναι επικίνδυνος γιατί έχει γνώμη, είναι «εγκληματίας γνώμης».

Πρέπει να επιλέξουμε το δρόμο μας

Ό,τι και να λένε, όσο και να υποκρίνο-

νται, όσο κι αν προσπαθούν να ξεπλυθούν, ο Τραμπ είναι δικός τους και εδώ που τα λέμε πιο «αθώος». Μπορεί να προσπαθήσει, αλλά δεν κατάργησε τη λαϊκή κυριαρχία, ούτε την εθνική κυριαρχία, δεν μετέτρεψε το 62% ΟΧΙ του ελληνικού λαού σε Ναι μιας συμμορίας ευρωλάγων, δεν ξεπούλησε όλη τη δημόσια περιουσία στους δανειστές και τοκογλύφους... όπως έκαναν οι δικόι μας μνημονιακοί.

Ο δρόμος μας δεν είναι εύκολος αλλά είναι ο μόνος για να σώσουμε το βιοτικό μας επίπεδο, την υγεία, την παιδεία, τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες. Πρέπει αμέσως να σταματήσουμε να πληρώνουμε το χρέος, να βγούμε από την ΕΕ και να επιστρέψουμε σε εθνικό νόμισμα. Να εθνικοποιήσουμε τις τράπεζες και όλους τους τομείς κλειδιά της οικονομίας. Να καταργήσουμε όλους τους αντεργατικούς και αντιδημοκρατικούς νόμους, που ψήφισαν όλες οι μνημονιακές κυβερνήσεις και η κυβέρνηση Μητσοτάκη.

Για να απαλλαγούμε από την άθλια αντεργατική κυβέρνηση Μητσοτάκη και το βάρβαρο σύστημα που υπερασπίζεται, χρειάζεται ένας παρατεταμένος και επίμονος εργατικός και νεολαιίστικος αγώνας. Μόνο αν οι δρόμοι της Αθήνας και των άλλων μεγάλων πόλεων θυμίσουν ξανά τις μεγαλειώδεις στιγμές που ζήσαμε στο κίνημα των «αγανακτισμένων», το 2010-2012, μπορούμε να νικήσουμε. Μόνο με μια μεγάλη εξέγερση, μπορεί να σταματήσουμε τον αντιδημοκρατικό κατήφορο, την αφαίρεση των δικαιωμάτων μας, τις δικτατορικές μεθόδους διακυβέρνησης, που ζούμε και να αποφύγουμε τις πιο φρικτές, που δυστυχώς έρχονται.

Αν λοιπόν δεν απαλλαγούμε από τους άχρηστους και το χρεοκοπημένο σύστημά τους, αν δεν εξεγερθούμε ενάντια στην κοινωνία του ζόφου και του τρόμου, στους πραιτοριανούς των ΜΑΤ, αν δεν υπερασπίσουμε τα συμφέροντα της τάξη μας, τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες, τότε τίποτα δεν αποκλείεται, ακόμη και μια μεγάλη νύχτα, Μια νύχτα μέσα στα μεσάνυχτα.

Η καπιταλιστική βαρβαρότητα ...

με την γλώσσα των αριθμών

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της φιλανθρωπικής οργάνωσης Oxfam με τίτλο «Uneven Ground» (Ανισο Έδαφος), μόλις το 1% των ιδιοκτητών καλλιεργήσιμων γαιών κατέχει το 70% του συνόλου τους σε ολόκληρο τον πλανήτη. Η έρευνα αναφέρει ότι αυτό το 1% των παραγωγών αποτελεί τον πυρήνα της παγκόσμιας βιομηχανίας παραγωγής τροφής και η τάση που επικρατεί είναι μέσα στα επόμενα χρόνια να συγκεντρώσει στα χέρια του ακόμη μεγαλύτερες εκτάσεις. Η έρευνα εκτιμά ότι σήμερα υπάρχουν στον κόσμο περίπου 608 εκατομμύρια φάρμες. Το 84% αυτών είναι μικρές οικογενειακές φάρμες που δεν ξεπερνούν τα δύο εκτάρια, καλύπτοντας το 12% του συνόλου των αγροτικών εκτάσεων. Οι ιδιοκτήτες τους, όμως, δεν έχουν σχεδόν καμία πιθανότητα να δουν τα προϊόντα τους να προωθούνται στο εμπόριο μέσω των μεγάλων δικτύων διακίνησης τροφίμων. Στην έρευνα γίνεται αναφορά και στις λιγοστές εταιρείες που βρίσκονται στο επίκεντρο της λεηλασίας των αγροτικών πληθυσμών του πλανήτη, των πόρων που τους επιτρέπουν να επιβιώνουν, αλλά και του φυσικού περιβάλλοντος. Εταιρείες αγροτικών προϊόντων και σπόρων, φυτοφαρμάκων, αγροτικής και κτηνοτροφικής παραγωγής όπως η DuPont, η Syngenta, η Bayer, η Monsanto, η Tyson Foods, μεγάλες αλυσίδες σούπερ μάρκετ όπως η Walmart, η Costco και η Target, αλλά και επενδυτικές εταιρείες όπως η BlackRock. Αυτές και λίγες ακόμη εταιρείες ελέγχουν το 70% της καλλιεργήσιμης γης του πλανήτη. Μάλιστα, όπως εξηγεί η έρευνα, οι εταιρείες αυτές φροντίζουν να χτίσουν μεταξύ τους περίπλοκες εταιρικές, οικονομικές και χρηματιστηριακές σχέσεις, προκειμένου να είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστεί σε ποια από όλες ανήκει η κάθε καλλιεργήσιμη έκταση, επομένως και ποια φέρει την ευθύνη για τις αγροτικές μεθόδους που χρησιμοποιούν, ή να κατηγορηθεί ο ένας ή ο άλλος μέτοχος για τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις των πρακτικών τους.

Οι δέκα πιο κοστοβόρες καταστροφές λόγω καιρικών συνθηκών το 2020 είχαν ως αποτέλεσμα ασφαλισμένες ζημιές αξίας 150 δισεκατομμυρίων δολαρίων, ξεπερνώντας τον αριθμό για το 2019 και αντανακλώντας την μακροπρόθεσμη επίδραση της υπερθέρμανσης του πλανήτη, σύμφωνα με νέα έκθεση. Οι ίδιες καταστροφές κόστισαν τουλάχιστον 3.500 ανθρώπινες ζωές και εκτόπισαν περισσότερους από 13,5 εκατομμύρια ανθρώπους. Από τις ανεξέλεγκτες δασικές πυρκαγιές της Αυστραλίας μέχρι τον αριθμό ρεκόρ των τυφώνων του Ατλαντικού έως τον Νοέμβριο, το πραγματικό κόστος των κλιματικών καταστροφών του έτους ήταν στην πραγματικότητα πολύ υψηλότερο καθώς οι περισσότερες απώλειες ήταν ανασφάλιστες. Δεν αποτελεί βέβαια έκπληξη ότι το μεγαλύτερο βάρος έπεσε δυσανάλογα στα φτωχά έθνη. Μόνο το 4% των οικονομικών απωλειών από τα ακραία καιρικά φαινόμενα σε χώρες με χαμηλό εισόδημα ήταν ασφαλισμένες, σε σύγκριση με το 60% εκείνων σε οικονομίες υψηλού εισοδήματος. Μια σειρά από καταστροφές χτύπησαν τον παγκόσμιο πληθυσμό: πλημμύρες την Ασία, ακρίδες την Αφρική, καταιγίδες την Ευρώπη και την Αμερική.

Ακραίες καιρικές καταστροφές φυσικά χτύπησαν την ανθρωπότητα πολύ πριν η παγκόσμια υπερθέρμανση αρχίσει να επηρεάζει το παγκόσμιο κλιματικό σύστημα του πλανήτη. Αλλά περισσότερο από έναν αιώνα δεδομένων θερμοκρασίας και βροχόπτωσης, μαζί με δεκαετίες δορυφορικών δεδομένων σχετικά με τους τυφώνες και την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, δεν αφήνουν καμία αμφιβολία ότι η θερμοκρασία της επιφάνειας της Γης ενισχύει τις επιπτώσεις τους.

Νέος γύρος αντεργατικών μέτρων

Καταρχάς, πρέπει να τονίσουμε ότι «τα νέα μέτρα είναι ήδη παλιά» και ετοιμάζονται κι άλλα αντεργατικά μέτρα. Εν μέσω πανδημίας και στο όνομα αυτής, η κυβέρνηση της ΝΔ το 2020 ψήφισε 113 νομοσχέδια. Πολλά από αυτά περιείχαν αντεργατικά μέτρα, για τα οποία υπάρχει πληθώρα σχετικών άρθρων. Το τελευταίο, για το 2020, αντεργατικό νομοθέτημα ήταν ο νόμος 4764/2020, ένα πολυνομοσχέδιο του υπουργείου Υγείας, που περιείχε αρχικά 160 άρθρα και τελικά κατέληξε με 192. Αυτά περιείχαν κάθε είδους μέτρα και διατάξεις, αρμοδιότητας σχεδόν όλων των υπουργείων. Το νομοσχέδιο κατατέθηκε στις 17 Δεκέμβρη, ως κατεπείγον, «συζητήθηκε» στις αρμόδιες επιτροπές στις 18/12 και στην ολομέλεια της Βουλής στις 21/12, οπότε και ψηφίστηκε.

Ο ν. 4764/2020:

1) **Απορρυθμίζει ή ελαστικοποιεί τις εργασιακές σχέσεις**, τις συνθήκες εργασίας και τα αντίστοιχα εργατικά δικαιώματα.

2) Αποδεδειγμένα το λεγόμενο διευθυντικό δικαίωμα από κάθε περιορισμό ή έλεγχο, **δίνοντας απεριόριστη εξουσία και δυνατότητες** σε ιδιώτες εργοδότες, δημόσιο, υπουργούς κ.λπ.

Αυτά επιβάλλονται είτε παρατείνοντας κάποια «έκτακτα» μέτρα που είχαν επιβληθεί από την αρχή της πανδημίας, όπως π.χ. το πρόγραμμα ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ (άρθρο 112) ή η «αναβολή» της «αναπροσαρμογής» του κατώτατου μισθού (άρθρο 110), είτε επεκτείνοντας, λόγω «έκτακτων αναγκών», την κατάργηση δικαιωμάτων των εργαζομένων, π.χ. της υποχρεωτικής κυριακάτικης αργίας στα super market, αλλά και στα πάσης φύσεως καταστήματα λιανικής πώλησης (άρθρο 96).

Επιπρόσθετα, επιβάλλεται (στο πλαίσιο του ξαναγραφίσματος του εργατικού δικαίου) σε ένα «μικρό» κομμάτι εργαζομένων, ένας «νέος» τρόπος αποκλεισμού (με ουσιαστική απαγόρευση διεκδίκησης ή εξαναγκασμό σε παραίτηση) από καθ' όλα νόμιμες διεκδικήσεις παλαιών δεδουλευμένων! Εφάρμοσαν αυτό το μέτρο με τα περιβόητα αναδρομικά των συνταξιούχων και τώρα πάνε ένα βήμα παραπέρα. Με το άρθρο 88 του ν. 4764/2020, επιβάλλουν για εργαζόμενους της ΕΡΤ, που διεκδικούν «δεδουλευμένες αποδοχές υπερωριακής και υπερεργασιακής απασχόλησης, απασχόλησης σε εξαιρετικές ημέρες, την περίοδο από 1-11-2012 έως και 11-6-2013»:

α) ότι αυτές οι αποδοχές «**καταβάλλονται απόκωκς**» (μετά από 8 και πλέον χρόνια) και «**κατόπιν υποβολής δήλωσης παραίτησης** του εκάστοτε εργαζόμενου από το σύνολο των τυχόν εκκρεμών και μελλοντικών δικαστικών διεκδικήσεων αναφορικά με τις εν λόγω απαιτήσεις, καθώς επίσης και από οποιαδήποτε τυχούσα άλλη αξίωση που προέρχεται από την ίδια αιτία».

β) ότι σε περίπτωση που ο εργαζόμενος συνεχίσει δικαστικά για να διεκδικήσει τα δεδουλευμένα ή τις όποιες διαφορές, προσκομίζοντας και κάποιο έγγραφο της εργοδοσίας, π.χ. «σημείωμα του ειδικού διαχειριστή της ΕΡΤ», τότε «το σημείωμα του ειδικού διαχειριστή της ΕΡΤ ΑΕ δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθεί ως αποδεικτικό μέσο σε δίκες»!

Αυτή η διάταξη αφορά όλους τους εργαζόμενους και όχι μόνο, γιατί:

α) η κυβέρνηση ως εργοδοσία δίνει μια σαφή κατεύθυνση σε όλους τους εργοδότες, ότι αν χρωστάτε στους εργαζόμενους, όσα και να χρωστάτε και όσα χρόνια πριν, μπορείτε (i) να δώσετε ό,τι και όσα θέλετε, (ii) να τα δώσετε άτοκα, (iii) να εκβιάσετε τους εργαζόμενους, βάζοντάς τους να υπογράψουν «χαρτιά»/δηλώσεις παραίτησης από κάθε άλλη απαίτηση και (iv) η όποια απόδειξη/

παραδοχή της εργοδοσίας για όποια απαίτηση/δικαίωμα του εργαζόμενου δεν θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για δικαστική διεκδίκηση!

β) η κυβέρνηση δίνει μια επίσης σαφή κατεύθυνση στη δικαιοσύνη, για το πώς πρέπει να αντιμετωπίζονται πλέον οι εργατικές διεκδικήσεις!

Ιδιαίτερη σημασία έχουν και τα άρθρα 103, 105 και 107, με τα οποία δίνεται, με απλές Υπουργικές Αποφάσεις και για «έκτακτους» λόγους, υποτίθεται «για την ταχύτερη περάτωση εκκρεμών αιτήσεων συνταξιοδότησης», η δυνατότητα είτε μετακίνησης ή απόσπασης προσωπικού του δημοσίου στον e-ΕΦΚΑ, είτε υπερωριακής απασχόλησής του, ουσιαστικά υποχρεωτικής, για έως και 6 μήνες. Επίσης, προβλέπεται η μετακίνηση προσωπικού των επιμελητηρίων στον e-ΕΦΚΑ και η «πρόσληψη», με συμβάσεις έργου και για διάστημα έως οκτώ μηνών, συνταξιούχων που είχαν εργαστεί σε κάθε είδους ασφαλιστικό ταμείο, με απλή απόφαση του διοικητή του e-ΕΦΚΑ!

Στα 192 άρθρα του ν. 4764/2020 υπάρχουν πολλά περισσότερα παραδείγματα/διατάξεις, που όχι μόνο δεν προστατεύουν τη δημόσια υγεία από την πανδημία, αλλά «ταΐζουν» και ενισχύουν άμεσα ή έμμεσα διάφορες μερίδες του κεφαλαίου.

Ο ν. 4764/2020 περιέχει και διατάξεις που στοχεύουν σε ακόμη πιο σημαντικά χτυπήματα στη ραχοκοκαλιά της εργατικής τάξης, στα συνδικαλιστικά δικαιώματα (οργάνωση, λειτουργία και δράση) και στην προστασία τους. Π.χ. στο άρθρο 118, για «έκτακτους» λόγους και «κατ' εξαίρεση έως την 31-3-2021, με απόφαση των διοικητικών συμβουλίων», «προβλέπεται η χρήση νέων τεχνολογιών για τη διεξαγωγή Γενικών Συνελεύσεων των συνδικαλιστικών οργανώσεων».

Ο ν. 4764/2020 περιέχει και ρυθμίσεις, υποτίθεται υπέρ των εργαζομένων και των λαϊκών στρωμάτων, όπως η παράταση της ασφάλισης των έμμεσα ασφαλισμένων μελών, μόνο όμως για 2 μήνες, έως 28-2-2021, εφόσον οι άμεσα ασφαλισμένοι διατηρούν την ασφαλιστική τους κάλυψη. Παρατείνεται η ασφαλιστική ικανότητα ελεύθερων επαγγελματιών, αυτοαπασχολούμενων και ασφαλισμένων στον τέως ΟΓΑ, που έχουν χρέη σε ασφαλιστικές εισφορές, επίσης μόνο έως 28-2-2021, εφόσον έχουν ενταχθεί σε πρόγραμμα αποπληρωμής των χρεών. Μειώνονται οι προϋποθέσεις για επίδομα ανεργίας από 100 σε 50 ημέρες εργασίας, μόνο για το 2020 και μόνο για απασχολούμενους σε τουριστικά, επισιτιστικά και άλλα εποχιακά επαγγέλματα. «Επιβάλλονται» κυρώσεις σε εργοδότες που, ενώ έχουν θέσει εργαζόμενους σε αναστολή εργασίας, «βάζουν χέρι» σε μέρος ή στο σύνολο της αποζημίωσης ειδικού σκοπού. Οι κυρώσεις αφορούν ποινές φυλάκισης τουλάχιστον 6 μηνών και χρηματικό πρόστιμο τουλάχιστον 5.040 ευρώ.

Αυτές οι ρυθμίσεις όμως, πέρα από το ότι αποτελούν δόλωμα ή προκάλυμμα του πραγματικού χαρακτήρα του νόμου αυτού, τελικά δεν παρέχουν ουσιαστική και πραγματική προστασία. Αυτή, στοιχειώδως, θα έπρεπε να περιλαμβάνει πλήρη δημόσια δωρεάν ιατροφαρμακευτική κάλυψη για όλους και επίδομα ανεργίας χωρίς προϋποθέσεις, για όσο διάστημα διαρκεί η ανεργία και ίσο με τον πραγματικό μισθό ή τουλάχιστον με τον βασικό μισθό. Τέτοια μέτρα μπορούν να επιβληθούν μόνο με εργατικό και κοινωνικό έλεγχο, με επιτροπές ελέγχου και αγώνα παντού, σε κάθε χώρο εργασίας, σε σχολεία και σχολές, σε κάθε γειτονιά. Με τη μεγαλύτερη, την πιο ενωτική, δυναμική και αποφασιστική κινητοποίηση της τεράστιας κοινωνικής πλειοψηφίας «των από κάτω», για να σωθούμε από τις 3 πανδημίες, του κορωνοϊού, της κρίσης και των αντεργατικών επιθέσεων.

Επίκαιρα...

Ένας ακόμα ξυλοδαρμός εργαζόμενου από «ανωτέρους»

Ένας εργαζόμενος σε εταιρεία κούριερ έπεσε θύμα ξυλοδαρμού από τον προϊστάμενό του, όταν δεν κατέφερε να... παραδώσει όλα τα δέματα, αλλά «μόνο» τα 2/3 αυτών, λόγω του βροχερού καιρού και των μεγάλων αποστάσεων. Το περιστατικό συνέβη στην λήξη της βάρδιας του εργαζόμενου. Υπήρξε διαπληκτισμός και ο προϊστάμενος τον χτύπησε βίαια στο πρόσωπο, με αποτέλεσμα ο εργαζόμενος να χρειαστεί 6 ράμματα. Ο εργαζόμενος δουλεύει ως κούριερ για πάνω από 10 χρόνια, με σύμβαση αορίστου χρόνου και είναι άνω των 50 ετών.

Το συγκεκριμένο περιστατικό δεν είναι ούτε τυχαίο ούτε και μεμονωμένο. Τα τελευταία χρόνια, οι εργοδότες και οι μνημονιακές κυβερνήσεις έχουν βάλει σε πλήρη εφαρμογή ένα Νέο Σύστημα Εκμετάλλευσης της Εργασίας, αντιμετωπίζοντάς μας σαν δουλοπάροικους. Αυτό είναι που αποθρασύνει τους εργοδότες για τέτοιου είδους συμπεριφορές.

Χριστουγεννιάτικο δώρο οι απολύσεις, εν μέσω καραντίνας

Απολύθηκαν εργαζόμενοι στον Πτηνοτροφικό Συνεταιρισμό Ιωαννίνων «Πίνδος», που δούλευαν από 12 ως 14 ώρες, χωρίς ρεπό για ολόκληρες βδομάδες, επειδή, παρόλα αυτά, χαρακτηρίστηκαν... «αντιπαραγωγικοί». Σε αυτές τις απολύσεις συμπεριλαμβάνεται και η εκδικητική απόλυση ενός εργατή επειδή έκανε το έγκλημα να απεργήσει στις 26 Νοεμβρίου.

Την ώρα που οι λαοί σε όλο τον πλανήτη μαστιζονται από την πανδημία του κορωνοϊού, θρημώντας χιλιάδες νεκρούς καθημερινά, οι κυβερνήσεις σε αλαστή συνεργασία με τα αφεντικά κόβουν και ράβουν στα μέτρα τους, προστατεύοντας τα συμφέροντά τους. Με τις μαζικές απολύσεις να είναι στην ημερήσια διάταξη, νομοθετώντας ένα σωρό αντεργατικά μέτρα και καταφεύγοντας στην ωμή καταστολή, σκοπεύουν να μας μετατρέψουν σε δουλοπάροικους. Μόνο οι εργαζόμενοι, η νεολαία και τα φτωχά λαϊκά στρώματα μπορούμε να δώσουμε μια δυναμική απάντηση. Με μαζικούς κι ανυποχώρητους αγώνες, έχοντας όπλα την ενότητα και την αλληλεγγύη μας, να περάσουμε στην αντεπίθεση απαγορεύοντας κάθε απόλυση και ξήλωμα των εργασιακών μας δικαιωμάτων. Να διεκδικήσουμε αληθινά μέτρα προστασίας των εργαζομένων και των ανέργων, για να μη ζήσουμε σαν δούλοι.

Φασιστική βεβήλωση του Μνημείου του Ολοκαυτώματος στη Δράμα

Το Μνημείο Ολοκαυτώματος της Δράμας βεβηλώθηκε το βράδυ της 28ης Δεκεμβρίου 2020, με γκράφιτι που απεικονίζουν θρησκευτικά σύμβολα, ενώ έσπασαν και μάρμαρο στη βάση του Μνημείου. Ανάλογα γκράφιτι έγιναν και στην καπναποθήκη της πόλης, όπου στις 3 Μάρτη του 1943, οι βουλγαρικές δυνάμεις κατοχής συνέλαβαν και φυλάκισαν τους Εβραίους της πόλης πριν από την εκτόπισή τους στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Όσο η φτώχεια και η εξαθλίωση, τα αδιέξοδα των νέων και των εργαζομένων θα οξύνονται, το σύστημα θα επιστρατεύει όλο και περισσότερο τους μηχανισμούς καταστολής, όπως και τους φασίστες, για να καλλιεργήσει το ρατσιστικό μίσος, τη διαίρεση και τον αποπροσανατολισμό, ενώ θα τα συνδυάζει με την πιο μαύρη αντικομμουνιστική προπαγάνδα. Αν χρειαστεί, τα τάγματα εφόδου θα αναλάβουν πιο ενεργό ρόλο στην καταστολή του εργατικού κινήματος. Η πάλη για να τσακιστεί ο φασισμός δεν είναι υπόθεση κανενός «συνταγματικού τόξου» της Βουλής, ούτε των θεσμών της αστικής δικαιοσύνης και της αστυνομίας, που και οι δύο τον σιγοντάρουν. Μόνο ένα μαζικό και μαχητικό εργατικό κίνημα μπορεί να περιορίσει και να τσακίσει τους φασίστες.

Στην τελική ευθεία το ξεπούλημα του ΔΕΔΔΗΕ

Απόλυτη προτεραιότητα στην ατζέντα των ιδιωτικοποιήσεων της κυβέρνησης της ΝΔ έχει ο Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ). Η πορεία υποβάθμισης της ΔΕΗ έχει ξεκινήσει εδώ και χρόνια και συνυπεύθυνες είναι όλες οι μνημονιακές κυβερνήσεις, οι οποίες οδήγησαν στα πρόθυρα της κατάρρευσης την κύρια επιχείρηση ενέργειας της χώρας, προς όφελος μιας χούφτας αετονύχηδων ιδιωτών.

Το πρώτο βήμα ήταν να γίνει η ΔΕΗ «θελκτική» για τους επενδυτές, κλείνοντας τις οικονομικές «τρύπες» της. Το οικονομικό νοικοκύρεμα επιτεύχθηκε, όχι λόγω κάποιας σπουδαίας οικονομικής διαχείρισης, αλλά για 4 απλούς λόγους:

- 1) Πατί επιβλήθηκαν τεράστιες αυξήσεις στους καταναλωτές
- 2) Πατί σταμάτησε η αρπαχτή και η αφαίμαξη της ΔΕΗ με το ειδικό τέλος προμηθευτή, που πήγαινε υπέρ των εκλεκτών κατόχων των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ)
- 3) Πατί σταμάτησε η αρπαχτή των δημοπρασιών ρεύματος ΝΟΜΕ (υιοθετήθηκαν με το 3^ο μνημόνιο και επέβαλαν στη ΔΕΗ να πουλάει φθηνά συγκεκριμένη ποσότητα ηλεκτρικού ρεύματος, που προερχόταν από τη λιγνιτική και υδροηλεκτρική παραγωγή της, σε εναλλακτικούς ιδιώτες παρόχους ηλεκτρικής ενέργειας)
- 4) Πατί η κυβέρνηση κλείνει τη μια λιγνιτική μονάδα μετά την άλλη (χωρίς να την ενδιαφέρει η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και τι θα απο-

γίνουν οι πολύπαθες περιοχές των νομών Κοζάνης, Φλώρινας και Αρκαδίας) και έτσι η Ελλάδα δαπανά πολύ λιγότερα χρήματα για αγορά δικαιωμάτων εκπομπής διοξειδίου του άνθρακα (πολιτική της ΕΕ για τους ρύπους)

Από τη στιγμή που τα παραπάνω ολοκληρώθηκαν, περνάμε στο δεύτερο βήμα ιδιωτικοποίησης, το οποίο είναι να βρεθούν οι επενδυτές που θα αγοράσουν τον ΔΕΔΔΗΕ.

Ο Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ) δημιουργήθηκε το 2012 μετά από ευρωπαϊκή εντολή και είναι η μοναδική εταιρεία που διαχειρίζεται το δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, μήκους 240.000 χιλιομέτρων, που εξυπηρετεί 7,6 εκατομμύρια καταναλωτές ρεύματος σε όλη τη χώρα. Αποτελεί το πιο πολύτιμο περιουσιακό στοιχείο της ΔΕΗ, καθώς σχετίζεται στενά τόσο με τις γρήγορα αναπτυσσόμενες «έξυπνες» τεχνολογίες στην ενέργεια, όσο και με τις προοπτικές νέων τηλεπικοινωνιακών εφαρμογών, με βασική την εξάπλωση του 5G. Το σχέδιο της κυβέρνησης προβλέπει ιδιωτικοποίηση του 49% του ΔΕΔΔΗΕ, με αυξημένα δικαιώματα του επενδυτή.

Αυτή τη μονοπωλιακή εταιρεία, θέλει η κυβέρνηση να ιδιωτικοποιήσει, μια κίνηση που σίγουρα δημιουργεί ερωτήματα, που στηρίχθηκε στο αστείο επιχείρημα (γνωστή προπαγάνδα της ΝΔ) ότι δεν υπάρχουν χρήματα για να αγοραστούν π.χ. υλικά κ.τ.λ., οπότε πουλάμε, και που βέβαια υποτίθεται ότι θα ενισχύσει τη μέχρι και το καλοκαίρι «χρεοκοπημένη» ΔΕΗ, όταν είναι γνωστό σε όλους πως ο ΔΕΔΔΗΕ έχει

τις δυνατότητες να υποστηρίξει το επενδυτικό του πρόγραμμα. Στο ίδιο έργο θεατές!

Μπορεί κανείς να ισχυριστεί ότι ένα μονοπώλιο θα έχει αδυναμία χρηματοδότησης;

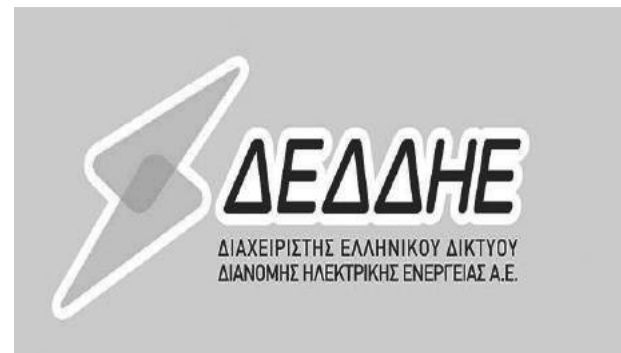
Υπάρχει κάποιος που αμφισβητεί την κερδοφορία του ΔΕΔΔΗΕ;

Πατί μια εταιρεία αυτού του μεγέθους και της τεχνογνωσίας να βάλει «συνεταίρους»;

Η απάντηση στα παραπάνω βρίσκεται στην εμμονή της ΝΔ για την υλοποίηση των νεοφιλελεύθερων σχεδίων της, που συνδέονται στενά με την εξυπηρέτηση ιδιωτικών συμφερόντων. Άλλωστε, είναι γνωστό το έργο του πρώην υπουργού Ενέργειας Κ. Χατζηδάκη στο να μετατρέπει τα κρατικά μονοπώλια σε ιδιωτικά, π.χ. με τη συρρίκνωση και το ξεπούλημα της Ολυμπιακής Αεροπορίας και την εγκαθίδρυση του ιδιωτικού μονοπωλίου της AEGEAN στις αερομεταφορές (ακόμα περιμένουμε να δούμε τα νοσοκομεία που θα έφτιαχνε ο Χατζηδάκης απ' όσα θα εξοικονομούσε, όπως έλεγε, από τις «σπατάλες» της Ολυμπιακής).

Η ιδιωτικοποίηση της ΔΕΗ στρέφεται ενάντια στις ανάγκες της κοινωνίας!

Ο Όμιλος ΔΕΗ, ένας βιομηχανικός όμιλος στρατηγικού χαρακτήρα, δεν μπορεί να σωθεί με τον τεμαχισμό και την εκποίηση του στα ξένα και ντόπια συμφέροντα. Σε κάθε περίπτωση, κάθε κυβέρνηση έχει ευθύνη και υποχρέωση να διαχειρίζεται με προσοχή το κεφάλαιο που λέγεται ΔΕΗ!

λαιο που λέγεται ΔΕΗ!

Για τη ΔΕΗ υπάρχουν δύο δρόμοι. Ο πρώτος είναι αυτός της κυβέρνησης της ΝΔ: φόρτωμα των χρεών στους καταναλωτές και ξεπούλημα της εταιρείας στους ιδιώτες-επενδυτές, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, καθώς η ΔΕΗ θα λειτουργεί με μόνο γνώμονα την κερδοφορία.

Ο δεύτερος δρόμος είναι μέσα από τον κοινό αγώνα των εργαζομένων της ΔΕΗ και όλης της κοινωνίας, ώστε να παραμείνει δημόσια. Το ρεύμα είναι κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα, που το κατέχουν λίγοι και κερδίζουν από αυτό. Η ΔΕΗ πρέπει να σταματήσει να είναι έρμαιο στα νύχια λίγων ιδιωτών, που βρίσκουν τρόπους να θησαυρίζουν από τις ζημιές της.

Χρειάζεται να παρθούν πίσω αυτά που της άρπαξαν και με κρατικές επενδύσεις να γίνει εκσυγχρονισμός των υποδομών και του δικτύου, ώστε να διανέμει με ασφάλεια και ποιότητα την ηλεκτρική ενέργεια. Να σπάσει το μονοπώλιο των ιδιωτών στις ΑΠΕ, η ΔΕΗ να γίνει ο μοναδικός πάροχος και διαχειριστής τέτοιων μονάδων, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητά της, αλλά και να μειωθεί το περιβαλλοντικό της αποτύπωμα.

Να κλείσει τώρα το κολαστήριο του Καρά Τεπέ

Μετά τη φωτιά στο κολαστήριο της Μόριας στη Λέσβο, στις 8-9 Σεπτεμβρίου 2020, οι χιλιάδες πρόσφυγες που διέμεναν εκεί κάτω από άθλιες συνθήκες μεταφέρθηκαν (οι περισσότεροι καταναγκαστικά) σε νέα δομή, στην περιοχή Καρά Τεπέ. Η δομή, στην ουσία στρατόπεδο συγκέντρωσης, κατασκευάστηκε εντελώς πρόχειρα, κυρίως με τέντες και σκηνές.

Οι πρόσφυγες και μετανάστες που εξαναγκάστηκαν να μείνουν εκεί αντιμετώπισαν άθλιες συνθήκες. Στοιβάχτηκαν σε μεγάλους αριθμούς σε σκηνές, χωρίς να τηρείται κανένα υγειονομικό μέτρο, ενώ από τα τεστ που διενεργήθηκαν είχαν βρεθεί πάνω από 400 θετικοί στον κορονοϊό. Ρεύμα, τρεχούμενο νερό, τουαλέτες και ίντερνετ δίνονταν με το σταγονόμετρο, ενώ το φαγητό ήταν λίγο και πολύ κακής ποιότητας. Αρκούσαν οι πρώτες βροχές στο τέλος του Σεπτεμβρίου για να μετατραπεί όλο το κέντρο κράτησης σε έναν απέραντο λασπότοπο. Είναι χαρακτηριστικό ότι η ύπατη αρμοσσία του ΟΗΕ το χαρακτήρισε «δομή στέγασης έκτακτης ανάγκης», όπου θα έμεναν 8 χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες για μικρό χρονικό διάστημα, μέχρι να μεταφερθούν σε άλλα κέντρα κράτησης.

Από «προσωρινή δομή», το Καρά Τεπέ έγινε μια μόνιμη φυλακή-αποθήκη ψυχών.

Οι συνθήκες διαβίωσης βελτιώθηκαν ελάχιστα και ο μόνος «σύμμαχος» των προσφύγων και μεταναστών είναι η παρατεταμένη καλοκαιρία... Στο Καρά Τεπέ πάνω από 7 χιλιάδες άνθρωποι μένουν σε σκηνές μέσα στη λάσπη και μοιράζονται 400 κινητές τουαλέτες και 200 ντους με συνήθως κρύο νερό. Τα μέτρα για τον κορονοϊό δεν απαγορεύουν κανέναν και όπως χαρακτηριστικά αναφέρει σε συνέντευξη της Γερμανίδα γιγαντοεργασίας: «Οι συνθήκες διαβίωσης εδώ σε αρρωσταίνουν. Οι πρόσφυγες και μετανάστες αντιμετωπίζουν παντελή απουσία περιθάλψης και ειδών πρώτης ανάγκης. Επειδή οι δυνατότητες να πλυθούν είναι εξαιρετικά περιορισμένες, η ψύρα και οι ψύλλοι είναι πανταχού παρόντα. Λόγω της υγρασίας και των κακών συνθηκών στις σκηνές, πολλοί πάσχουν από παθήσεις του αναπνευστικού, των αρθρώσεων και του γαστρεντερικού».

Στις 28 Νοέμβρη, ο αρμόδιος υπουργός Νότης Μηταράκης πραγματοποίησε αυτοψία στον καταυλισμό, ελέγχοντας τις συνθήκες διαβίωσης και την πρόοδο των βελτιωτικών έργων. Ο υπουργός με περίσσιο θράσος έκανε λόγο για «μια δομή καθαρή, μια δομή με τάξη και ασφάλεια», υποστηρίζοντας μάλιστα πως «ολοκληρώσαμε τις μελέτες με το ΙΓΜΕ για την ποιότητα του εδάφους, ολοκληρώνονται τα αντιπλημμυρικά έργα, ολοκληρώνονται τα έργα για την προστασία από τον χειμώνα». Η αλήθεια

είναι ότι τα μόνα μέτρα που έχουν παρθεί είναι κατασταλτικά, με ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις, απαγόρευση στους εργαζομένους να μιλούν στον τύπο και απαγόρευση εισόδου δημοσιογράφων και φωτογράφων, υποτίθεται ως μέτρο αντιμετώπισης της πανδημίας.

Δύο μόλις εβδομάδες μετά τις ξεδιάντροπες δηλώσεις Μηταράκη, το Καρά Τεπέ έγινε ξανά λασπότοπος λόγω των ισχυρών βροχοπτώσεων, με πολλούς πρόσφυγες και μετανάστες να χάνουν για ακόμα μια φορά τα λιγοστά υπάρχοντά τους. Η κυβέρνηση της ΝΔ κατάφερε μέσα σε λίγους μήνες να κάνει αυτό που φαινόταν αδύνατο, να δημιουργήσει ένα νέο κολαστήριο, πολύ χειρότερο από τη Μόρια. Η πολιτική της κυβέρνησης δεν είναι τυχαία, ούτε δείγμα ανικανότητας. Κάνουν τη ζωή των προσφύγων και μεταναστών κόλαση, παραβιάζοντας τα πιο βασικά ανθρώπινα δικαιώματα, για να αποτρέψουν άλλους από το να έρθουν στη χώρα.

Με τις καιρικές συνθήκες να χειροτερεύουν και τα αποθέματά τους (ψυχικά, σωματικά, ανθρώπινα) να εξαντλούνται, οι κολασμένοι του Καρά Τεπέ αποφάσισαν να κοινοποιήσουν μια επιστολή «γροθιά στο στομάχι» στην πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στην επιστολή, την οποία συνοπογράφει η συντριπτική πλειοψηφία των 7 χιλιάδων διαμενόντων, αποτυπώνουν την

κατάσταση στο Καρά Τεπέ, που είναι πολύ χειρότερη από αυτή στο κολαστήριο της Μόριας, αναρωτιούνται πού έχουν πάει τα εκατομμύρια από την ΕΕ και ζητούν κυβέρνηση και ΕΕ να τους συμπεριφερθούν τουλάχιστον όπως στα ζώα(!), αφού τώρα τους συμπεριφέρονται πολύ χειρότερα... Ακόμα αναφέρουν ότι δυσκολεύονται να βρουν έστω και έναν ψυχικά υγιή διαμένοντα, ενώ το 1/3 αντιμετωπίζει σοβαρές ψυχικές διαταραχές και σκέφτεται την αυτοκτονία.

Όλοι μαζί, ντόπιοι, πρόσφυγες και μετανάστες πρέπει να ενώσουμε τις φωνές μας. Να κλείσει άμεσα το Καρά Τεπέ, να σταματήσει τώρα το αίσχος των στρατοπέδων συγκέντρωσης και των κλειστών κέντρων κράτησης. Να ανοίξουν τα σύνορα, με οργανωμένη και ασφαλή μετακίνηση προσφύγων και μεταναστών, να δημιουργηθούν νέες πραγματικές δομές φιλοξενίας με ανθρώπινες συνθήκες και όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας για την πανδημία.

Οι εργαζόμενοι, οι νέοι, μαζί με τους πρόσφυγες και μετανάστες πρέπει να παλέψουμε ενάντια στην καταστολή, την περιστολή των δημοκρατικών και εργασιακών μας δικαιωμάτων και ελευθεριών, τον ρατσισμό και το κυνήγι των μεταναστών και προσφύγων. Να χτυπήσουμε το κακό στη ρίζα του, προτάσσοντας ένα ισχυρό αντιπολεμικό-αντιμπερλιαστικό κίνημα, που θα βάλει φρένο στον πόλεμο και τις ιμπεριαλιστικές επεμβάσεις, που γεννούν την προσφυγιά και τον ρατσισμό, αλλά και τις μισάνθρωπες πολιτικές ΕΕ και κυβερνήσεων.

Η εκπαίδευση στο εκτελεστικό απόσπασμα, η νεολαία στον σκουπιδοντενεκέ

Η κυβέρνηση της ΝΔ προωθεί μια επίθεση-τομή στην εκπαίδευση. Οι βάρβαρες νεοφιλελεύθερες προθέσεις της είχαν γίνει προφανείς ήδη από την εκλογή της. Η κατάργηση του Ασύλου, η «αυτονόμηση» σχολείων και πανεπιστημίων, η σύνδεση της αξιολόγησης με την χρηματοδότηση των ΑΕΙ, τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών (ξενόγλωσσα και θερινά) με δίδακτρα κ.ά. ήταν μόνο η αρχή.

Τον Δεκέμβρη, ψήφισε τον νόμο για την **τεχνική εκπαίδευση**, που σκοπεύει να ρίξει τα παιδιά της εργατικής τάξης και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων, τον «ψυκτικό από το Περιστερι» (Μητροστάκης), στη σύγχρονη αμορφωσιά, όπως σύμφωνα με τους νεοφιλελεύθερους αρμόζει στην ταπεινή ταξική θέση τους. Όσοι «δεν θέλουν» να συνεχίσουν στο Λύκειο, δηλ. δεν αντέχουν οικονομικά και «δεν παίρνουν τα γράμματα» -η Τράπεζα Θεμάτων το κάνει άβατο για όποιον δεν έχει λεφτά για πολλά φροντιστήρια-, θα πηγαίνουν σε 2ετείς μεταγυμνασιακές Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ). Εκεί θα παρέχονται αυστηρά περιορισμένες δεξιότητες, καταργώντας κάθε ολοκληρωμένη και ενιαία μόρφωση ή γνώση, με αναπόφευκτες μακροχρόνιες επιπτώσεις στο μορφωτικό και τεχνικό επίπεδο της νεολαίας, και αντίκρισμα ελάχιστα ως μηδενικά επαγγελματικά δικαιώματα. Οι ειδικότητες θα καθορίζονται βάσει «των αναγκών της τοπικής ή εθνικής οικονομίας», δηλ. από τις άμεσες, εφήμερες ανάγκες κάθε εργοδότη που ξέρεi μόνο να κατακλέβει και να τσακίζει τους εργαζόμενους. Περιλαμβάνεται υποχρεωτική μαθητεία από 15 ετών, δηλαδή δωρεάν εργατικά χέρια, ενώ ο μαθητής δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης στο πανεπιστήμιο. Οι εκπαιδευτικοί υποβαθμίζονται σε

εκπαιδευτές, με αναπόφευκτη μείωση μισθών και δικαιωμάτων.

Στο Λύκειο, η **Τράπεζα Θεμάτων**, που απογειώνει τα φροντιστήρια, δυσκολεύει εξαιρετικά το πέρασμα των τάξεων και την πρόσβαση στην τριτοβάθμια. Συμπληρώνεται από το **νέο τρόπο εισαγωγής** στα πανεπιστήμια, σε δύο φάσεις. Στην πρώτη, ο μαθητής επιλέγει περιορισμένο αριθμό τμημάτων. Στο όνομα της «αυτονομίας», η βάση εισαγωγής θα καθορίζεται από το εκάστοτε τμήμα (δίνοντας υπερεξουσίες στους μεγαλοκαθηγητές και πρυτάνεις), ως μέσος όρος απόδοσης κάθε επιστημονικού πεδίου. Πράγμα ακόμα πιο σκληρό από τη βάση του 10, καθώς θα τροφοδοτεί την άνοδο των βάσεων. Μαζικά κομμάτια των νέων δεν θα περνούν σε καμία σχολή. Θα είναι τα παιδιά «δεύτερης και τρίτης κατηγορίας», από εργατικές και φτωχές λαϊκές οικογένειες! Στη δεύτερη φάση θα συμπληρώνουν νέο μηχανογραφικό, «δικεικωνά» τις κενές θέσεις. Αναλόγως χαμηλή θα είναι και η αξιολόγηση άρα και η χρηματοδότηση αυτών των τμημάτων.

Πρόκειται για μέτρα λαϊμητόμο, για σκληρό και μαζικό ταξικό αποκλεισμό των νέων των εργατικών και φτωχών λαϊκών οικογενειών. Η κρίση του ελληνικού καπιταλισμού, η σαρωτική επίθεση στις δημόσιες κοινωνικές δαπάνες, η τεράστια ανεργία, οι ελαστικές/δουλικές εργασιακές σχέσεις, όλα αυτά που έχουν μετατρέψει τα πτυχία σε κουρελόχαρτα, θα ωθούν διαρκώς τους φτωχότερους μαθητές στις ΣΕΚ. Θα μειώσουν άμεσα και δραματικά όσους φτάνουν να δίνουν πανελλήνιες και φυσικά τον **αριθμό των εισακτέων**. Έτσι έρχονται λουκέτα σχολών, συρρίκνωση του χάρτη των πανεπιστημίων. Η κυβέρνηση έχει ήδη εξαγγείλει ότι το 10% των τμημάτων **θα κλείσουν ή θα συγχωνευτούν**. Πρώτες υποψήφιες θα είναι αυτές απ' τα

«αζήτητα» της «δεύτερης φάσης» του μηχανογραφικού.

Με την **επιβολή ορίων φοίτησης**, προπομπός διαγραφών -που θα συμπληρώνουν τα δακρυγόνα και γκλομπ της Πανεπιστημιακής Αστυνομίας ή την «εναλλακτική» επιβολή διδάκτρων σε όσους αργοπορούν (βλ. έκθεση Πισσαριδή)-, οι νεοφιλελεύθεροι εκστρατεύουν για να τρομοκρατήσουν, να καταστείλουν και να πειθαρχήσουν τους νέους σ' αυτή τη βαρβαρότητα.

Η κυβέρνηση της ΝΔ έχει έναν βασικό στόχο: να προσαρμόσει, εξαιρετικά βίαια και άμεσα, την εκπαίδευση στη σαρωτική κρίση και μη αντιστρέψιμη παρακμή του ελληνικού καπιταλισμού. Δεκαετίες αγώνων του εργατικού και νεολαιίστικου κινήματος είχαν αποτυπώσει σημαντικές κατακτήσεις, ανάμεσά τους και στο δικαίωμα στη μόρφωση, στην πρόσβαση στην εκπαίδευση (και στην τριτοβάθμια). Καθυστέρησαν ή και ανέκοψαν τις νεοφιλελεύθερες επιθέσεις, που μέχρι και σήμερα, ακόμα και μετά από την προηγούμενη μνημονιακή δεκαετία, δεν έχουν ολοκληρωθεί, δεν έχουν φτάσει στη γενίκευση της Εκπαίδευσης / του Πανεπιστημίου της Αγοράς. Το βάθος της νέας κρίσης, μαζί με την αλητεία των νεοφιλελεύθερων επιτελείων, είναι ο βασικός παράγοντας που εντείνει την σφοδρότητα της επίθεσης και την επιμονή της κυβέρνησης. Μπροστά στη «διάσωση» των μεγαλοκαπιταλιστών, τη διαίωλο της αρπαγής κάθε πλούτου από κεφάλαιο-πλούσιους, την αποπληρωμή του χρέους στους δανειστής, ο ακραίος νεοφιλελευθερισμός (παρά τις παταγώδεις αποτυχίες του) πρέπει να «ολοκληρωθεί»,

καταργώντας καθετί δημόσιο και δωρεάν, καταπίνοντας κάθε κατάκτηση των εργαζομένων και της νεολαίας. Η εκπαίδευση και οποιαδήποτε έκφανση «κοινωνικού κράτους» (δηλ. ενός αξιοπρεπούς βιοτικού και μορφωτικού επιπέδου), πρέπει να σταματήσει να επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό, να ιδιωτικοποιηθεί, να εμπορευματοποιηθεί στο έπακρο, να γίνει πανάκριβο εμπόρευμα για λίγους «άριστους», μπίζνα για επενδυτές-αρπακτικά και χορηγούς, μηχανή παραγωγής εργαζομένων-σύγχρονων δουλοπάροικων.

Η κυβέρνηση προσπαθεί να εκμεταλλευτεί την «ευκαιρία» του κορονοϊού, τον αρνητικό για τους εργαζόμενους ταξικό συσχετισμό (κρίση και φίμωση του κινήματος), για να επιβάλλει κεραυνοβόλα αυτή τη γιγάντια επίθεση, σε βάρος ειδικά της νεολαίας. Που πέρα από τη διάλυση της δημόσιας δωρεάν εκπαίδευσης, βλέπει κάθε μέλλον της να δέχεται πολύπλευρη επίθεση. Η νεολαία πρέπει να απαντήσει δυναμικά σ' αυτή την ταξική καταπίεση! Ξεπερνώντας τα αδιέξοδα των ρεφορμιστικών και συγχυσμένων πολιτικών, με την ενότητα, ανασυγκρότηση και ανάπτυξη των αγώνων μας, να βάλουμε μπρος την αφύπνιση ενός φοιτητικού και μαθητικού κινήματος που θα συγκρουστεί μέχρι τέλους... Η ΑΥΤΟΪΗ ΕΜΕΙΣ!

■ Δανάη Γ.

Εξίσωση πτυχίων ΑΕΙ - Κολλεγίων: Μια ακόμα καταπάτηση του άρθρου 16

Στις 17 Δεκεμβρίου, ψηφίστηκε στη Βουλή τροπολογία που εξισώνει τα **επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχίων των Κολλεγίων** με αυτά των πτυχίων των δημόσιων πανεπιστημίων. Το συγκεκριμένο μέτρο, μάλιστα, κατατέθηκε από την κυβέρνηση των «αρίστων», σε νομοσχέδιο για το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Δια Βίου Μάθησης, με την μορφή κατεπείγοντος, χωρίς καμία ενημέρωση και διαβούλευση. Πιο συγκεκριμένα, η τροπολογία-έκτρωμα ακυρώνει την λειτουργία των επαγγελματικών συλλόγων και επιμελητηρίων για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων των απόφοιτων των κολλεγίων, μεταφέροντας αυτήν την αρμοδιότητα στο υπουργείο Παιδείας και αυτοματοποιεί πλήρως την απόκτηση της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος. Ουσιαστικά δίνει την δυνατότητα στους πτυχιούχους κολλεγίων, να εγγράφονται, χωρίς καμία προϋπόθεση: **α)** στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ) προκειμένου να ασκήσουν το επάγγελμα του Αρχιτέκτονα Μηχανικού, **β)** στο Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΟΕΕ) για την άσκηση των επαγγελμάτων του Οικονομολόγου και του Λογιστή και του Φοροτεχνικού έχοντας ίδια επαγγελματικά δικαιώματα με τους πτυχιούχους των δημοσίων Ελληνικών Πανεπιστημίων.

Οι αλλαγές αυτές αποτελούν μία ποιοτική αναβάθμιση της επίθεσης στην δημόσια

και δωρεάν εκπαίδευση και μία ξεκάθαρη καταστρατήγηση του άρθρου 16 του Συντάγματος, που απαγορεύει την σύσταση ανώτατων σχολών από ιδιώτες και δεσμεύει το κράτος να παρέχει δημόσια και δωρεάν παιδεία. Συνιστούν ένα απαραίτητο επιστέγασμα για την εφαρμογή, της συνολικής αντικειμενικής πολιτικής της κυβέρνησης, για την ολοκλήρωση της εμπορευματοποίησης της εκπαίδευσης. Σε συνδυασμό με τα προηγούμενα μέτρα Κεραμέως (Νομοσχέδιο για την Επαγγελματική Εκπαίδευση, ελάχιστη βάση εισαγωγής, όρια φοίτησης, κ.λπ.), η δημόσια παιδεία δεν θα αποτελεί υποχρέωση του κράτους, ούτε βασικό κοινωνικό δικαίωμα, όπως έχει κατακτηθεί με αγώνες των φοιτητών και των εργαζομένων την περίοδο της Μεταπολίτευσης.

Το ξήλωμα του άρθρου 16 ήταν μια πάγια στόχευση όλου του μνημονιακού συρφετού αλλά και βασική κατεύθυνση των μνημονίων, του ΟΟΣΑ και της ΕΕ. Παρά τις μανιασμένες προσπάθειες των νεοφιλελεύθερων δεν κατάφεραν να το καταργήσουν θεσμικά, χάρη στην αντίσταση του φοιτητικού κινήματος. Γι' αυτό τώρα προσπαθούν να πετύχουν μια έμμεση κατάργηση του μέσου της εξίσωσης πτυχίων ΑΕΙ-Κολλεγίων. Το έναυσμα το έδωσε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, με την αναγνώριση της επαγγελματικής ισοδυναμίας των αποφοίτων κολλεγίων στον ΑΣΕΠ, με πρόταση του τότε Υπουργού Παιδείας Κωνσταντίνου Γαβρόγλου. Όσο και αν προσπαθεί τώρα να εμφανιστεί

σαν αντιπολίτευση, έστρωσε τον δρόμο στην Νέα Δημοκρατία για να ολοκληρώσει την επίθεση με την ψήφιση του άρθρου 50, τον Ιανουάριο του 2020, που επιτρέπει την άνευ ελέγχου συμμετοχή των αποφοίτων κολλεγίων στον ΑΣΕΠ και με την ψήφιση της τροπολογίας-λαϊμητόμο στις 17/12.

Η εξίσωση των πτυχίων ΑΕΙ - Κολλεγίων φανερώνει για ακόμα μια φορά την πραγματική έννοια της «αξιοκρατίας» της ΝΔ. Μία «αξιοκρατία» όπου μόνο οι «άριστοι» της ελίτ και των πλουσίων θα έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση, αγοράζοντας ισάξιους τίτλους σπουδών με τα δημόσια πανεπιστήμια, ενώ τα παιδιά των φτωχών λαϊκών στρωμάτων θα αποκλείονται εξαρχής, επειδή δεν θα μπορούν να αντέξουν το δυσβάστακτο οικονομικό κόστος σπουδών και διδάκτρων. Μοναδικός στόχος, όλων των μνημονιακών, αποτελεί η δημιουργία ενός Πανεπιστημίου-Αγορά που θα πουλάει πακέτα γνώσεων, υπηρεσιών και προσόντων. Δηλαδή η προσαρμογή των ελληνικών δημόσιων πανεπιστημίων στα πρότυπα των μνημονίων και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την μετατροπή τους σε Α.Ε. καταργώντας μια και καλή την δημόσια και δωρεάν παιδεία. Η πανεπιστημιακή αστυνομία και η μεταφορά του δόγματος «νόμος και τάξη» στα πανεπιστήμια έρχονται για να παγιώσουν-διασφαλίσουν αυτήν ακριβώς την μνημονιακή «κανονικότητα», τσακίζοντας κάθε αντίδραση του φοιτητικού κινήματος.

Η επίθεση στην εκπαίδευση αποτελεί συνέχεια της διαρκούς υποβάθμισης-ξεπουλήματος του κράτους πρόνοιας και των δημόσιων υπηρεσιών (υγεία, παιδεία, ασφάλιση), του τσακίσματος εργατικών δικαιωμάτων (κατάργηση συλλογικών συμβάσεων, μειώσεις μισθών κ.α.) με μοναδικό στόχο την διάσωση του χρεοκοπημένου Ελληνικού Καπιταλισμού. Η χουντική κυβέρνηση της ΝΔ, εκμεταλλευόμενη την πανδημία του κορονοϊού, εμβάθυνε την ταξική της πολιτική, χαρίζοντας εκατομμύρια σε ΜΜΕ και κεφάλαιο, αεριτζήδες επιχειρηματίες και ημέτερους, την ίδια στιγμή που αφήνει τους εργαζόμενους και τα φτωχά λαϊκά στρώματα στο έλεος της πανδημίας, της εξαθλίωσης από την φτώχεια και την ανεργία. Αυτήν την πολιτική εξυπηρετεί και η εξίσωση πτυχίων των κολλεγίων-πανεπιστημίων δίνοντας απόλυτη ελευθερία στους μεγαλοσχολάρχες να θησαυρίζουν, εκμεταλλευόμενοι την ανάγκη-δικαίωμα των εργαζομένων και των φτωχών για μόρφωση, την ίδια στιγμή που ψηφίζουν νομοσχέδια που διαλύουν τα δημόσια πανεπιστήμια.

Η υπεράσπιση του άρθρου 16 ενάντια στην διάλυση της δημόσιας και δωρεάν παιδείας είναι ένα ζήτημα που αφορά το σύνολο της κοινωνίας. Να σπάσουμε την ηττοπάθεια και να ξαναπιάσουμε το νήμα των αγώνων, σε συμμαχία με εργαζομένους, μαθητές και εκπαιδευτικούς, για να υπερασπιστούμε τα δικαιώματά μας με κάθε κόστος.

■ Χρήστος Μπ.

Δεν θα περάσει το χουντικό μέτρο της Πανεπιστημιακής Αστυνομίας!

Η κυβέρνηση ΝΔ ετοιμάζεται να ψηφίσει τη θέσπιση της Πανεπιστημιακής Αστυνομίας, με το όνομα «Ομάδα Προστασίας Πανεπιστημιακού Ιδρύματος» (ΟΠΠ). Το χουντικό αυτό μέτρο θα περιέχεται σε ένα νομοσχέδιο, που θα περιλαμβάνει και άλλα αντεκπαιδευτικά μέτρα. Οι 1000 (ή και παραπάνω) προσλήψεις αστυνομικών, θα αποτελέσουν άλλο ένα ρουσφέτι, αφού θα γίνουν με έκτακτες διαδικασίες για το βόλεμα των «ημετέρων», ενώ το νέο αυτό σώμα δεν θα έχει καν την στοιχειώδη αστυνομική εκπαίδευση.

Η πανεπιστημιακή αστυνομία συνδέεται με τις πιο μαύρες σελίδες της ελληνικής πολιτικής ζωής: χρησιμοποιήθηκε στην διαβόητη καραμανλική οκταετία (1955-1963) και φυσικά στην επτάχρονη φασιστική Χούντα, με τη μορφή του σπουδαστικού της Ασφάλειας. Ωστόσο επίσημα την απέκρυπταν, σε αντίθεση με τη σημερινή κυβέρνηση που το δηλώνει επισήμως και πανηγυρικά.

Στο μνημονιακό πανεπιστήμιο δεν χωράνε φοιτητές, μόνο... αστυνομικοί

Η χουντική κυβέρνηση της ΝΔ για να αντιμετωπίσει την χρεωκοπία διαρκείας του ελληνικού καπιταλισμού, ψηφίζει διαρκώς μέτρα-τομές, βαθιά χτυπήματα στον πυρήνα όλων των δικαιωμάτων, που κωδικοποιημένα αποκαλεί «τέλος της Μεταπολίτευσης». Η επίθεση στην παιδεία αποσκοπεί στη διάλυση της δημόσιας - δωρεάν παιδείας, στην πλήρη ιδιωτικοποίηση - εμπορευματοποίηση της, στην μετατροπή των σχολών σε επιχειρήσεις.

Η κατάσταση αυτή για να επιβληθεί «απαιτεί» διαλυμένους συλλόγους, κατάργηση του φοιτητικού συνδικαλισμού και των παρατάξεων - κυρίως των δυνάμεων της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς, «νεκρές, αποστεωμένες σχολές», χωρίς συνελεύσεις, αγώνες, καταλήψεις. Αυτή θα είναι η βασική αποστολή της «Πανεπιστημιακής Αστυνομίας»: να διασφαλίζει την κερδοσκοπία των πανεπιστημίων, ότι θα πληρώνονται τα διδάκτρα και δεν θα πραγματοποιούνται κινητοποιήσεις. Παράλληλα, πρέπει να είναι κανείς υπερβολικά αφελής για να πιστέψει ότι οι πραιτοριανοί του Χρυσοχοϊδης δεν θα επιδιώκονται σε αυταρχικά ρεσιτάλ από αυτά που μας έχουν συνηθίσει και εκτός πανεπιστημίων, όπως σεξουαλικές παρενοχλήσεις, ρατσιστικά και ομοφοβικά ξεσπάσματα, προπηλακισμούς, ξυλοδαρμούς κ.λπ. εις βάρος όποιου «δεν τους αρέσει η φάτσα του».

Τα επιχειρήματα των... αδέξιων Δεξιών

Κεραμέως - Χρυσοχοϊδης - Μητσοτάκης χρησιμοποιούν ηλίθια ψέματα για να δικαιολογήσουν το χουντο-μέτρο:

1) «Η πανεπιστημιακή αστυνομία έρχεται για να βάλει τέλος στο άσυλο ανομίας και σε εγκλήματα όπως η διακίνηση ναρκωτικών»: Ως άσυλο ανομίας εννοούν τους φοιτητικούς αγώνες για την υπεράσπιση της δημόσιας δωρεάν παιδείας. Από την άλλη, όσες φορές η αστυνομία μπήκε με τυμπανοκρουσίες στα πανεπιστήμια ήταν αποκλειστικά για να χτυπήσει και να συλλάβει φοιτητές, να τρο-

μοκρατήσει αγώνες. Είναι ενδεικτικό ότι το 2017 καταγράφηκαν 53 περιστατικά βίας σε σύνολο 200.000 μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, την ώρα που η ΕΛΣΤΑΤ καταγράφει 2.054 αδικήματα ανά 100.000 κατοίκους στην επικράτεια.

2) «Σε όλα τα πανεπιστήμια του εξωτερικού υπάρχει πανεπιστημιακή αστυνομία, για αυτό δεν έχουν υψηλά επίπεδα εγκληματικότητας»: πράγματι στα περισσότερα πανεπιστήμια της Δύσης υπάρχει πανεπιστημιακή αστυνομία, επειδή εδώ και δεκαετίες οι φοιτητές πληρώνουν διδάκτρα για να σπουδάσουν. Ωστόσο, όπως δείχνουν οι έρευνες, στα πανεπιστήμια του εξωτερικού πραγματοποιούνται περισσότερα και πιο φρικτά εγκλήματα από ότι στα ελληνικά. Επειδή η πανεπιστημιακή αστυνομία υπάρχει για να διαλύει φοιτητικούς αγώνες.

Η στάση των άλλων δυνάμεων

Η ΚΝΕ συνεχίζοντας την υποταγή της στη «νέα κανονικότητα» δεν πραγματοποιεί καν κινητοποιήσεις. Σημαντική μερίδα των ΕΑΑΚ(ΑΡΑΣ/ΑΡΙΣ) θεωρεί πως η πανεπιστημιακή αστυνομία έρχεται για να επιβάλει «την αυταρχικοποίηση και την... εντατικοποίηση των ρυθμών σπουδών». Παράλληλα, οι ηλεκτρονικές πρωτοβουλίες δίνουν και παίρνουν, με κάθε δύναμη να έχει ξεχωριστή λίστα υπογραφών ενάντια στην Πανεπιστημιακή Αστυνομία.

Για άλλη μια φορά κατάσταση υπογραμμίζει την μεγάλη κρίση των αριστερών δυνά-

μεων, που συνδέεται με την έλλειψη σωστής πολιτικής ανάλυσης και συνειδητοποίησης της φύσης της επίθεσης. Έχοντας μείνει σε μια πρότερη κατάσταση του κινήματος και της νεοφιλελεύθερης επίθεσης, δεν μπορούν να προσαρμοστούν στο σήμερα και αυτό τις καθιστά αναποτελεσματικές.

Να στείλουμε την «Πανεπιστημιακή Αστυνομία» στον σκουπιδοτενεκέ της Ιστορίας!

Κατά τη συζήτηση του αντεργατικού νόμου 330 το 1976, ο υπουργός εργασίας, της τότε κυβέρνησης της ΝΔ, Λάσκαρης, είχε προαναγγείλει πως ο ν.330 θα επιφέρει την κατάργηση της πάλης των τάξεων! Τηρώντας όλες τις ιστορικές αναλογίες σήμερα επιχειρείται το ίδιο πράγμα: η κατάργηση της ταξικής πάλης, με τη μορφή που αυτή εκφράζεται στα πανεπιστήμια. ΔΕΝ ΘΑ ΤΟΥΣ ΠΕΡΑΣΕΙ!

Η ΣΣΠ αναπτύσσει πρωτοβουλίες για κοινή δράση όσων φοιτητικών δυνάμεων της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς θέλουν πραγματικά να παλέψουν ενάντια στην πανεπιστημιακή αστυνομία και στα νέα αντεκπαιδευτικά μέτρα Κεραμέως. Σπάζοντας τις χουντικές απαγορεύσεις της κυβέρνησης, η νεολαία πρέπει να της επιβάλει ένα «αγωνιστικό λοκντάουν» με συνελεύσεις, διαδηλώσεις και καταλήψεις. Με ενωτικούς αγώνες φοιτητών - μαθητών - εργαζομένων να μπλοκάρουμε το χουντικό μέτρο και συνολικά την επίθεση στην παιδεία.

■ Σωτήρης Κ.

Ζήτημα ζωής ή θανάτου η πάλη ενάντια στην καταστολή

Όλο και πιο σκοτεινή, ανατριχιαστική γίνεται η ενίσχυση της κρατικής καταστολής, κεντρική πολιτική της κυβέρνησης, πλάι στην ενοχοποίηση της κοινωνίας με την «ατομική ευθύνη»: κατάργηση Ασύλου, απαγόρευση κυκλοφορίας και γενική πρόβα αστυνομοκρατίας με πρόσχημα την πανδημία, απαγόρευση διαδηλώσεων, χτυπήματα κινητοποιήσεων στις 17/11 και 6/12, υπερεξοπλισμός αστυνομίας και ειδικών σωματίων, πανεπιστημιακή αστυνομία, σωρεία περιστατικών αστυνομικής αυθαιρεσίας και κτηνωδίας... ενώ ετοιμάζονται νέοι χουντονόμοι, υπαγορευμένοι από τον σκληρό πυρήνα της ΕΛΑΣ.

Νέο «επιχειρησιακό σχέδιο» της ΕΛΑΣ - Νέο Ιδώνυμο

Το επόμενο βήμα εφαρμογής της απαγόρευσης των διαδηλώσεων ετοιμάζεται. Με δήθεν πιο ήπια παρουσία των ΜΑΤ και την χρήση δακρυγόνων, φέρνουν στην πρώτη γραμμή τις αύρες. Επίσης, Ματατζήδες και μέλη των Δράση και ΟΠΚΕ θα έχουν ενσωματωμένες κάμερες, ώστε να γίνονται μαζικές συλλήψεις ακόμα και μετά το τέλος μιας διαδήλωσης. Η στοχοποίηση του «υπεύθυνου οργανωτή» θα είναι άμεση, διώκοντας αγωνιστές.

Εξετάζονται αλλαγές στον Ποινικό Κώδικα που μετατρέπουν κάθε αδικήμα «βίας κατά της αστυνομίας» σε ειδικό (ιδώνυμο), σκληραίνοντας τις ποινές. Ακόμα και η προσπάθεια ενός διαδηλωτή να γλιτώσει από τα γκλομπ και δακρυγόνα των ΜΑΤ ή τις μηχανές των ΔΙΑΣ, ακόμα και η εξύβριση αστυνομικού, θα μπορεί να διώκεται ως κακούργημα.

Τέτοιοι νόμοι είναι συνηθισμένοι στη σύγχρονη ελληνική ιστορία, γεμάτη άλλωστε από επεμβάσεις των κρατικών μηχανισμών και πραξικοπήματα. Το 1929, ο Βενιζέλος με το διαβόητο Ιδώνυμο στόχευσε την υποστήριξη και διάδοση των κομμουνιστικών ιδεών, αρνούμενος να το επεκτείνει στη δίωξη των φασιστικών ιδεών. Η μεταξική δικτατορία θέσπι-

σε το δικό της αντικομμουνιστικό ιδώνυμο και εισήγαγε τις δηλώσεις μετάνοιας. Μετεμφυλιακά κυριαρχούσε το «παρασύνταγμα», οι νόμοι του «καθεστώτος εξαιρέσης» που είχαν επιβληθεί από αστική τάξη και ιμπεριαλιστές στον Εμφύλιο και μετά τη νίκη τους.

Το Ιδώνυμο καταργήθηκε το 1974, με το νέο σύνταγμα, κάτω από την πίεση των αγώνων, της μαζικής διάθεσης για μια ριζική αλλαγή μετά την Εξέγερση του Πολυτεχνείου. Ωστόσο, από το 1976 θεσπίστηκε ως ιδιαίτερα επιβουλητική η «αντίσταση κατά της αρχής» ατόμων με «κεκαλυμμένα ή αλλοιωμένα χαρακτηριστικά». Η «εξάρθρωση της τρομοκρατίας» έδωσε στην αντιδημοκρατική αναδίπλωση νέες διαστάσεις, που με τα Μνημόνια πλέον φούντωσαν: «κουκουλονόμοι», «αντιτρομοκρατικός» με τα ειδικά συνοδευτικά νομοθετήματα και δικαστήρια (κατάργηση πολιτικού εγκλήματος που προβλέπεται στο σύνταγμα, κατάργηση ενόρκων, εκδίκαση από επαγγελματίες δικαστές), αρχή οικοδόμησης του Κράτους Έκτακτης Ανάγκης.

Το νέο ιδώνυμο προωθείται παρότι ήδη υπάρχει το άρθρο 167 του Ποινικού Κώδικα περί «άσκησης βίας» σε πρόσωπα που ασκούν τα καθήκοντά του, πράγμα αποκλυπτικό της αυταρχικής θωράκισης που επιχειρείται.

Σοβαρός κίνδυνος...

Εξελίσσεται μια βαθιά, επικίνδυνη τομή στην πολιτική φύση του αστικού καθεστώτος. Εδώ και χρόνια, έχουμε ουσιαστικά μια δικτατορία με κοινοβουλευτικό μανδύα, που τώρα όμως σκίζεται αποκαλύπτοντας δικτατορικές μορφές και μεθόδους διακυβέρνησης. Η συνταγματική νομιμότητα παραβιάζεται από τις ίδιες τις αστικές δυνάμεις, μεταλλασσόμενη σε νέο «καθεστώς εξαιρέσης», που επιχειρείται να επιβληθεί ως «κανονικότητα». Δεν μιλάμε πλέον για αυθαιρεσία των μηχανισμών (που κατά περίπτωση μπορεί να ελέγχεται), αλλά για θεσμοθέτηση της ασυδοσίας τους,

του μαζικού εκφοβισμού και τρομοκρατίας της κοινωνίας, των κάθετων χτυπημάτων στο κίνημα και τους αγώνες, ιδιαίτερα στις οργανώσεις και τους αγωνιστές του εργατικού κινήματος, στα πιο μαχητικά και ριζοσπαστικά κομμάτια.

Πατώντας στην κρίση του εργατικού κινήματος, στις ήττες που έχει δεχτεί και στις επιπτώσεις τους, οι αστικές δυνάμεις θέλουν να δώσουν σ' αυτά τα χτυπήματα χαρακτηριστικά στρατηγικά ή και συντριπτικά, σφραγίζοντας τους ταξικούς συσχετισμούς για χρόνια. Επιχείρηση δύσκολη, αλλά, αλίμονο, που μπορεί να επιβληθεί! Είναι ενδεικτική η καλλιέργεια μιας πλατιάς νομιμοποίησης της Αστυνομίας και του Στρατού, θεσμών μέχρι πρόσφατα βαριά στιγματισμένων εξαιτίας των εγκλημάτων τους (δικτατορίες κ.λπ.). Η αντιστροφή των δημοκρατικών ελευθεριών που κατακτήθηκαν μετά την Εξέγερση του Πολυτεχνείου, δεν θα μπορούσε να είναι πιο χτυπητή. Το εργατικό κίνημα και οι οργανώσεις του, ιδιαίτερα η άκρα αριστερά, απειλούνται με φίμωση και σκληρά χτυπήματα.

Επιπλέον, η διαρκής πολιτική κρίση, η απαξίωση των κομμάτων και του προσωπικού τους, η απογύμνωση του ακραία νεοφιλελεύθερου αστικού κράτους από τις «κοινωνικές» και «συναινετικές» λειτουργίες του, μαζί με τον αντιδραστικό ελληνοτουρκικό ανταγωνισμό, τρέφουν ολοένα αυτή την αυτονομία των κρατικών μηχανισμών.

... απαιτητικά καθήκοντα

Οι οργανώσεις της άκρας αριστεράς έδωσαν το παρόν στην αμφισβήτηση της καταστολής. Οι Καμπάνιες-Επιτροπές σε Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Πάνανα κ.ά. (η ΟΚΔΕ συμμετέχει από την πρώτη γραμμή) δίνουν ένα πρώτο πλαίσιο οργάνωσης μιας αντίστασης ενωτικής, μαχητικής. Υπάρχουν όμως απουσίες και προβλήματα, κάνοντας κρίσιμα για τη συνέχεια ορισμένα σημεία:

1) Η αντιδραστική τομή θα είναι μόνιμη, εξαιτίας (βασικά) της χειροτέρευσης της κρίσης του ελληνικού καπιταλισμού. Η πανδημία ήταν «χρυσή ευκαιρία» για την κυβέρνηση, αλλά αυτά τα «έκτακτα» μέτρα μονιμοποιούνται και χειροτερεύουν.

2) Δεν χρειάζονται αυταπάτες για τις ηγεσίες των ΚΚΕ και ΜέΡΑ25 (όσο κι αν μένουμε ανοιχτοί σε προσπάθειες ή πρόσωπα, που έμπρακτα αποδεικνύουν την ευαισθησία τους για τις δημοκρατικές ελευθερίες). Πολύ περισσότερο για του ΣΥΡΙΖΑ: ο «δημοκρατισμός» του είναι σκέτη απάτη, έχει τεράστιες ευθύνες, τα ίδια και χειρότερα θα κάνει αν του δοθεί ξανά η ευκαιρία να (συγ)κυβερνήσει.

3) Να αντιπαλέψουμε αρνητικά φαινόμενα, πιέσεις που γεννήθηκαν από την υγειονομική κρίση, την καραντίνα, την απαγόρευση της κυκλοφορίας, π.χ. τη «διαδικτυακή λειτουργία» έναντι ζωντανών κινηματικών-πολιτικών διαδικασιών. Χωρίς νομικίστικες ή λεγκαλιστικές αυταπάτες (π.χ. απανωτές δικαστικές προσφυγές), ενάντια στην οικονομική ομηρία και τρομοκρατία, να αρνηθούμε την πληρωμή των εξοντωτικών προστίμων, να παλέψουμε να διαγραφούν.

4) Να σταθούμε ανυποχώρητα για το σπάσιμο των χουντο-μέτρων στον δρόμο. Δεν χρειάζεται υπερτονισμός των δυσκολιών, παχιά λόγια ότι «η κυβέρνηση αυτογελοιοποιείται» (άλλοθι της ηγεσίας του ΚΚΕ), ότι έχουμε ήδη σπάσει τις απαγορεύσεις και υπάρχει αναβρασμός κ.ο.κ. Με υπομονή και επιμονή -κοιτώντας αντικειμενικά τους αρνητικούς, αυτή την στιγμή, ταξικούς συσχετισμούς και τον δρόμο που θα είναι μακρύς-, με ετοιμότητα ως αγωνιστές να πληρώσουμε το αναγκαίο τίμημα όταν χρειαστεί να δώσουμε ένα πρώτο παράδειγμα με την στάση μας, με αποφασιστικότητα, να μην κάνουμε ΟΥΤΕ ΒΗΜΑ ΠΙΣΩ. Να προετοιμάσουμε μια μαζική αντίσταση, ιδιαίτερα τις νέες γενιές των αγωνιστών που θα τις κάνουν πράξη και εξέγερση.

2020: Έτος σταθμός στην εξέλιξη της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης

Το 2020 μάλλον θα αποτελέσει μια χρονιά ορόσημο στη σύγχρονη ιστορία του καπιταλιστικού συστήματος. Είναι η χρονιά που αναμφίβολα σηματοδοτήθηκε από την πανδημία του COVID-19, η οποία έγινε και η θρυαλίδα για την έκρηξη όλων των αντιφάσεων του συστήματος. Αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις, όχι μόνο για τον τεράστιο υγειονομικό κίνδυνο και τις εκατόμβες νεκρών, αλλά και για τη μη αναστρέψιμη διατάραξη της ήδη εύθραυστης ισορροπίας της παγκόσμιας οικονομίας. Η εξέλιξή της, καθώς και η εξέλιξη της οικονομικής κρίσης που πυροδότησε και επιβάρυνε, διαπερνά και επηρεάζει όλες τις πτυχές της παγκόσμιας κατάστασης.

Στη σκιά του COVID-19

Περισσότεροι από 1,5 εκατομμύριο άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους το 2020 λόγω της πανδημίας. Πάρα πολλοί από αυτούς είναι βέβαιο ότι θα γλίτωναν, αν είχαν να αντιμετωπίσουν μόνο τον ιό, και όχι και τη μακρόχρονη νεοφιλελεύθερη διαχείριση των συστημάτων υγείας από τις κυβερνήσεις όλου του κόσμου. Καθόλου τυχαίο δεν είναι ότι οι δύο πρώτες χώρες σε αριθμό νεκρών είναι οι ΗΠΑ, στις οποίες η έννοια του δημόσιου συστήματος υγείας είναι σχεδόν άγνωστη, και η Βραζιλία, η οποία υπό τη διακυβέρνηση του ακροδεξιού Μπολσονάρου έχει μετατραπεί σε ένα σύγχρονο εργαστήριο του νεοφιλελευθερισμού.

Η πανδημία όμως δεν φέρνει μόνο εκατοντάδες χιλιάδες απώλειες ανθρώπινων ζωών. Όπως φαίνεται, έδωσε εκείνη την ώθηση που χρειαζόταν το εξαιρετικά ασταθές και καταπονημένο από μια δεκαετή κρίση καπιταλιστικό σύστημα, για να κατακυλιχθεί γρήγορα σε μία νέα, όπως φαίνεται τη χειρότερη της ιστορίας του.

Οι προβλέψεις για την ύφεση αναθεωρούνται καθημερινά προς το χειρότερο, με την εφιαλτική πρόβλεψη για το -5% παγκόσμια να θεωρείται μάλλον «αισιόδοξο σενάριο». Η ανεργία έχει χτυπήσει κόκκινο, και μάλιστα εμφανίζει μια δυναμική που δείχνει ότι θα μετατραπεί στο υπ' αριθμόν ένα κοινωνικό πρόβλημα του πλανήτη για τα επόμενα χρόνια. Οι απώλειες στην παγκόσμια οικονομία, λόγω αφενός των παρατεταμένων λοκ-ντάουν και αφετέρου των γιγαντιαίων πακέτων διάσωσης κρατών και διακρατικών ενώσεων, φαίνεται ότι θα ξεπεράσουν τα 11 τρις. δολάρια στη δι-

ετία 2020-2021.

Εντείνονται και παροξύνονται οι ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί

Η δολοφονία Σουλεϊμανί (ανώτατου στρατιωτικού ηγέτη του Ιράν) κατ' εντολήν του Τραμπ, στη Βαγδάτη, τον Ιανουάριο του 2020, ήταν μια κίνηση που δείχνει ότι η μεγάλη σύγκρουση της εποχής μας, μεταξύ ΗΠΑ από τη μία και Κίνας μαζί με τους συμμάχους της (Ιράν, Ρωσία κ.α.) από την άλλη, έχει ήδη δρομολογηθεί.

Ο αμερικάνικος ιμπεριαλισμός ηττήθηκε στη Συρία και τώρα επιδιώκει πάση θυσία να συντηρήσει το χάος στην πολύπαθη περιοχή της Μέσης Ανατολής, ώστε να μην επιτρέψει στο Ιράν να θεμελιώσει την κυριαρχία του στην περιοχή, ενοποιώντας το λεγόμενο «σιιτικό τόξο» (Ιράν, Ιράκ, Συρία, Λίβανος).

Η σύγκρουση μεταξύ Κίνας και ΗΠΑ πήρε το 2020 ακόμα πιο οξυμένη μορφή, περνώντας από έναν νομισματικό πόλεμο σε ένα πόλεμο δασμών. Οι ΗΠΑ προσπαθούν να χτυπήσουν με κάθε τρόπο την πρωτοκαθεδρία της Κίνας στους λεγόμενους τομείς αιχμής της παγκόσμιας οικονομίας (π.χ. με τον αποκλεισμό της Huawei), ενώ η κλιμάκωση και της απευθείας στρατιωτικής αντιπαράθεσης εντάθηκε το 2020, με τις ΗΠΑ πλέον να συγκεντρώνουν το 60% του πολεμικού ναυτικού τους στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ασίας. Οι επιπτώσεις της πανδημίας στις ΗΠΑ, σε συνδυασμό με την «υποδειγματική» αντιμετώπισή της από την Κίνα (σε υγειονομικό αλλά κυρίως σε οικονομικό επίπεδο), έρχονται να τροφοδοτήσουν ακόμη παραπάνω αυτήν τη σύγκρουση.

Και για τους υπόλοιπους ιμπεριαλιστές, όμως, και κυρίως για τους Ευρωπαίους, το 2020 ήταν μια χρονιά που ενέτεινε τα αδιέξοδα, και δημιούργησε νέα, ή απλώς αποκάλυψε αυτά που πρόχειρα είχαν κρυφτεί «κάτω από το χαλί».

Η ΕΕ χτυπήθηκε άγρια από την πανδημία (αναμενόμενα, εκτός των άλλων και λόγω της ηλικιακής γήρανσης της ηπειρού, που με τη σειρά της είναι ένας ακόμα δείκτης της παρακμής στην οποία έχει περιέλθει). Μια σειρά από χώρες, και κυρίως η Ιταλία, βρέθηκαν στο χείλος της χρεωκοπίας, θέτοντας για πολλοστή φορά στην ημερήσια διάταξη το ερώτημα για το μέλλον της Ένωσης και το ενδεχόμενο διάλυσής της. Ο νέος γαλλογερμανικός άξονας, μπορεί να κατάφερε προσωρινά να αποτρέψει αυτό το

σενάριο, με τη συμφωνία του Μαΐου μεταξύ Μέρκελ-Μακρόν, ωστόσο όλοι γνωρίζουν ότι παρότι τα ποσά που εκταμιεύονται ή θα εκταμιευθούν είναι κολοσσιαία (αυτό άλλωστε συνέβη παντού λόγω της πανδημίας), μπροστά στο βάθος και τη δυναμική της κρίσης είναι ημίμετρα. Άλλωστε, όπως ήδη έχει εμποδωθεί από την προηγούμενη κρίση του 2008 (οι πληγές της οποίας δεν έχουν κλείσει), η λογική των «μνημονίων» που διέπει και αυτά τα μέτρα θα επανατροφοδοτήσει την κρίση, και μάλιστα με μεγαλύτερη ένταση.

Η επικύρωση του Brexit με την εκλογή Τζόνσον, αν και αναμενόμενη, επικυρώνει ένα ακόμη μεγαλύτερο πρόβλημα για τον ευρωπαϊκό ιμπεριαλισμό, ο οποίος μπαίνει στη νέα περίοδο με τις χειρότερες δυνατές προϋποθέσεις.

Αλλαγή σκυτάλης στις ΗΠΑ στην πιο κρίσιμη περίοδο της σύγχρονης ιστορίας τους

Η μέχρι πριν λίγα χρόνια αδιαμφισβήτητη ηγέτιδα δύναμη του παγκόσμιου ιμπεριαλισμού, έφτασε το 2020 στη χειρότερη θέση που έχει βρεθεί στη σύγχρονη ιστορία της. Ήδη πριν την πανδημία του κορονοϊού, η εκτίναξη του ελλείμματος του προϋπολογισμού και του δημόσιου χρέους, σε συνδυασμό με τις διπλωματικές και στρατιωτικές αποτυχίες, αποτύπωναν και ενίσχυαν την παταγώδη αποτυχία της πολιτικής του Τραμπ. Η πανδημία ήταν η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι. Εκατομμύρια θέσεις εργασίας χάθηκαν, και η ανεργία έφτασε ακόμη και στο 30%, προτού υποχωρήσει μερικώς το καλοκαίρι, για να ξαναανέβει το φθινόπωρο.

Το τέλος του 2020 σηματοδότησε την αλλαγή σκυτάλης στην ηγεσία των ΗΠΑ, με την εκλογή του Τζο Μπάιντεν και των Δημοκρατικών. Τα φαινόμενα σήψης του πολιτικού σκηνικού που γίνονται πιο έκδηλα με τα «πραξικοπήματα» του απερχόμενου προέδρου και των οπαδών του, δεν είναι τίποτε άλλο από εκδήλωση του πρωτοφανούς στρατηγικού αδιεξόδου και της συνακόλουθης διαίρεσης της αστικής τάξης της Αμερικής.

Αγώνες – Αντιστάσεις – Εξεγέρσεις σε όλον τον πλανήτη

Η πανδημία του Covid-19 αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί σημαντικό εμπόδιο στην πορεία ανασυγκρότησης και ανασύνθεσης του παγκόσμιου εργατικού κινήματος, επιβραδύνοντας σημαντικές διεργασίες που είχαν ξεκινήσει το προηγούμενο έτος (Σουδάν, Αλγερία κλπ). Ωστόσο, οι εργατικές μάζες δεν σταμάτησαν να αγωνίζονται, σε ορισμένες περιπτώσεις γράφοντας πολύ σημαντικές σελίδες στην ιστορία της ταξικής πάλης.

Αναμφίβολα η πιο σημαντική διεργασία στο εσωτερικό του εργατικού κινήματος το 2020 ήταν η κοινωνική έκρηξη στη μητρόπολη του παγκόσμιου καπιταλισμού, στις ΗΠΑ, μετά τη δολοφονία του αφροαμερικανού Τζορτζ Φλόιντ. Το κίνημα που ξέσπασε αποτέλεσε τη σημαντικότερη κινητοποίηση του αμερικανικού εργατικού κινήματος εδώ και δεκαετίες, έπαιξε ση-

μαντικό ρόλο στην επικύρωση της ήττας του Τραμπ, και το κυριότερο, αφήνει μια τεράστια παρακαταθήκη για την αφύπνιση του «κοιμώμενου γίγαντα», δηλαδή του προλεταριάτου των ΗΠΑ, αφού στο κίνημα υπήρξε μια αξιοσημείωτη συμμετοχή λευκών νέων και εργαζομένων, με εξίσου έντονα ταξικά χαρακτηριστικά δίπλα στα φυλετικά.

Και πέρα από την Αμερική, όμως, η εργατική τάξη έδωσε σημαντικές μάχες και σε διάφορες χώρες. Στη Γαλλία, με την παρακαταθήκη του πληβειακού κινήματος των «Κίτρινων Πιλέκων», οι εργαζόμενοι έδωσαν, παρά την πανδημία, σημαντικούς και σκληρούς αγώνες ενάντια στα αντεργατικά και αντιασφαλιστικά μέτρα του Μακρόν, αλλά και ενάντια στην κρατική καταστολή και τον αυταρχισμό. Δυστυχώς αυτές οι κινήσεις των γάλλων εργαζομένων ήταν σχεδόν οι μοναδικές στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Στη Λατινική Αμερική, οι εργαζόμενοι και οι λαοί της περιοχής συνέχισαν την αντίστασή τους απέναντι στο σχέδιο των ΗΠΑ να ασκήσουν και πάλι έναν ασφυκτικό έλεγχο πάνω τους. Στη Βολιβία, λιγότερο από ένα χρόνο μετά το πραξικόπημα που οδήγησε στη φυγή Μοράλες, οι λαϊκές μάζες έδωσαν ηχηρή απάντηση οδηγώντας το κόμμα του σε έναν εκλογικό θρίαμβο. Στη Βενεζουέλα, οι αλληπάλληλες προσπάθειες για ανατροπή της κυβέρνησης Μαδούρο και μαζί της όλου του πλέγματος των εργατικών-λαϊκών κατακτήσεων της μπολιβαριανής επανάστασης, σταμάτησε και πάλι με την αντίσταση του λαού. Στη Βραζιλία, η ακροδεξιά κυβέρνηση Μπολσονάρου βιώνει μια εκθετικά αυξανόμενη φθορά, τόσο λόγω της ακραίας νεοφιλελεύθερης διακυβέρνησής της, όσο και της εγκληματικής και εργατοκτόνας διαχείρισης της πανδημίας, δημιουργώντας ένα νέο σημείο αφετηρίας για το βραζιλιάνικο προλεταριάτο, ένα από τα μεγαλύτερα της περιοχής αλλά και του κόσμου. Στη Χιλή, η εξέγερση που είχε ξεκινήσει από το 2019, όχι μόνο κατάφερε να διατηρήσει ζωντανή τη φλόγα παρά την πανδημία, αλλά πέτυχε και μια πρώτη σημαντική νίκη, δηλαδή την ανατροπή του συντάγματος του Πινοσέτ.

Στην περιοχή του κόσμου που αποκτά μια όλο και μεγαλύτερη σημασία, την Ασία και ιδιαίτερα το νοτιοανατολικό τμήμα της, οι αγώνες συνεχίζονται. Στην Ινδία, η αντεργατική κυβέρνηση Μόντι προκάλεσε τη μεγαλύτερη στην ιστορία της ανθρωπότητας οργανωμένη απεργία με πάνω από 250 εκ. εργατών και αγροτών στους δρόμους.

Το 2020 ήταν χρονιά-καμπή για την εξέλιξη του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, με την συνολική κρίση του (και όχι μόνο οικονομική) να ξεπερνάει κάθε προηγούμενο. Η επίθεση της αστικής τάξης στην εργατική ξεπέρασε επίσης σε βαρβαρότητα όλα τα προηγούμενα χρόνια. Για να ξεπεραστεί αυτό το σαθρό σύστημα που γεννά θάνατο, πολέμους και εξαθλίωση πρέπει η εργατική τάξη να οργανώσει την αντεπίθεσή της και να προτάξει το δικό της σύστημα, τη δική της κοινωνία, τη σοσιαλιστική κοινωνία.

■ Γιάννης Σ.

Χρονιά εφιάλτης για τους εργαζόμενους και τα φτωχά λαϊκά στρώματα Να βρει απάντηση στους νέους αγώνες και εξεγέρσεις

Το 2020 ήταν ένας εφιάλτης για τους εργαζόμενους, τα φτωχά λαϊκά στρώματα και τη νεολαία. Αντιμέτωποι έτσι κι αλλιώς με την χρεοκοπία του ελληνικού καπιταλισμού και τις μνημονιακές πολιτικές, στις πλάτες τους φορτώθηκαν και οι επιπτώσεις της πανδημίας και της καταστροφικής διαχείρισής της από τα ανίκανα αστικά επιτελεία.

Η χρονιά έκλεισε με ύφεση που εκτιμάται ότι θα κινηθεί γύρω στο 10%, το δημόσιο χρέος ξεπέρασε το 200% του ΑΕΠ, όλοι οι κρίσιμοι δείκτες της οικονομίας χτύπησαν κόκκινο. Αυτή η «μαύρη τρύπα» θα σημάνει μια άνευ προηγουμένου οικονομική λεηλασία και συρρίκνωση των δικαιωμάτων των εργατικών και λαϊκών στρωμάτων, πρόγευση της οποίας πήραμε από τους 113 νέους αντεργατικούς νόμους που ψήφισε μέσα στο 2020 η κυβέρνηση των «αρίστων» της ΝΔ.

Αποθεώνοντας το «διευθυντικό δικαίωμα»

Σε όλη την περίοδο της πανδημίας, η κυβέρνηση νομοθέτησε ένα όργιο αντεργατικών διατάξεων –με αιχμή του δόρατος τις 3 μισοδικατορικές ΠΙΝΠ. Θεσμοθετήθηκαν η διευθέτηση του χρόνου εργασίας με 10ωρη δουλειά, η επέκταση της κατάργησης της κυριακάτικης αργίας, η αύξηση των απλήρωτων υπερωριών, η παραπέρα μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, το «πάγωμα» του κατώτερου μισθού στα σημερινά εξουτελιστικά επίπεδα, το φακέλωμα των σωματείων, η ποινικοποίηση της απεργίας, η νομιμοποίηση της εργοδοτικής ανταπεργίας (λοκ άουτ), η επιβράβευση της απεργοσπασίας.

Στο ίδιο πνεύμα και το «σχέδιο Πισσαριδής», ένας οδοστρωτήρας ταξικών «μεταρρυθμίσεων»- προϋποθέσεων για την εκταμίευση από το λεγόμενο Ταμείο Ανάπτυξης της ΕΕ, των πακέτων που τελικά θα χαριστούν στο κεφάλαιο. Ο νέος Πτωχευτικός Κώδικας καταδικάζει τα φτωχά λαϊκά στρώματα σε μια ζωή με μόνο σκοπό την αποπληρωμή χρεών, ενώ χαρίζει στις τράπεζες ακόμα και την α' κατοικία. Το νέο ασφαλιστικό αποδείχτηκε ότι είναι ακόμη πιο ανταποδοτικό και ακραία νεοφιλελεύθερο μοντέλο ασφάλισης, ενώ οι ελάχιστοι συνταξιούχοι που δικαιούνται τα ψίχουλα των αυξήσεων θα τα πάρουν τμηματικά και σε βάθος 5ετίας.

Εν μέσω πανδημίας, και με τα δημόσια νοσοκομεία να στενάζουν από τις ελλείψεις, ψηφίστηκε η «αξιολόγηση των δημόσιων μονάδων» με στόχο την ιδιωτικοποίηση της Υγείας, ενώ ο προϋπολογισμός για το 2021 προβλέπει μείωση των δαπανών υγείας και παιδείας και πακτωλούς για καταστολή και πολεμικούς εξοπλισμούς!

Δεν έχουν τέλος οι διευκολύνσεις για την ασυδοσία του κεφαλαίου, όπως οι περιβαλλοντοκτόνες διατάξεις, η απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης επιχειρήσεων, φοροαπαλλαγές και εισφοροαπαλλαγές στην εργοδοσία, θέσπιση νέων διευκολύνσεων για τις αεριτζιδικές «επενδύσεις» κλπ.

Στη χρονιά που πέρασε χιλιάδες εργαζόμενοι έχασαν τη δουλειά τους, έπαιζαν την ζωή τους κορώνα γράμματα δουλεύοντας χωρίς κανένα μέτρο προστασίας, επιβίωναν οριακά σε καθεστώς αναστολής σύμβασης, εκ περιτροπής εργασίας, υποαπασχόλησης και απληρωσιάς. Εξαρτημένοι από τα επιδόματα πτωχοκομείου των 800 ευρώ αρχικά, που έγιναν 534 ευρώ και τελικά χωρίς κι αυτά. Ένα σημαντικό τμήμα της εργατικής τάξης πλέον κάνει τηλε-εργασία χωρίς ωράριο, δουλεύει με τους άθλιους όρους του «ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ» και υπό διαρκή ανασφά-

λεια. Εκατοντάδες χιλιάδες συνταξιούχοι ζουν κυριολεκτικά με αέρα κοπανιστό, περιμένοντας χρόνια να εκκαθαριστούν οι συντάξεις τους από το κράτος, που κι αυτές είναι στα όρια της πείνας.

Εγκληματική διαχείριση της πανδημίας

Η δήμευση «επιτυχημένη» αντιμετώπιση της πανδημίας αποδείχτηκε φιάσκο. Η κυβέρνηση παλινδρομούσε επί ένα χρόνο ανάμεσα στα τυφλά λόκνταουν (που βάζουν ταφρόπλακα στην οικονομία χωρίς να ανακόπτουν τον ιό) και στα τυχοδιωκτικά «ανοίγματα» (που προαναγγέλλουν θανάτους). Χωρίς να λείπουν οι κόντρες και τα αλληλοκαρφώματα (για τις μάσκες, το «άνοιγμα» κλπ), που φανερώνουν το κυβερνητικό ξεχαρβάλωμα και πανικό.

Τα μέτρα της κυβέρνησης είχαν σκληρό ταξικό και γι αυτό αναποτελεσματικό χαρακτήρα στον περιορισμό του ιού. Δεν επέβαλαν καμία υποχρέωση στους εργοδότες για την τήρηση μέτρων υγιεινής και ασφάλειας στους εργασιακούς χώρους, που αποδείχτηκαν εστίες υπερμετάδοσης. Δεν έλαβαν κανένα ουσιαστικό μέτρο ενίσχυσης του δημόσιου συστήματος Υγείας, που στενάζει από τις ελλείψεις σε προσωπικό και υποδομές. Ούτε για την μείωση των μαθητών ανά αίθουσα, ούτε για την πύκνωση των δρομολογίων των ΜΜΜεταφοράς. Προτίμησαν να τα δώσουν στα «δωράκια» στο κεφάλαιο, τους καναλάρχες, τις ιδιωτικές κλινικές, την αποπληρωμή του χρέους, τα εξοπλιστικά προγράμματα. Αν η κατάσταση στη χώρα μας έμεινε σχετικά «ελεγχόμενη» προς το παρόν, οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στην αυτοθυσία που έχουν επιδείξει οι λιγοστοί εργαζόμενοι στα νοσοκομεία και στη ψύχραιμη στάση των εργαζομένων.

Αντιδραστική τομή στο πεδίο των δικαιωμάτων και ελευθεριών

Για να συγκαλύψουν τις πολιτικές ευθύνες της κυβέρνησης, για να ενοχοποιήσουν τους φτωχούς και αδύναμους και να στοχοποιήσουν τις λαϊκές αντιδράσεις, επιστρατεύτηκε η μαύρη προπαγάνδα του «μένουμε σπίτι» και της «ατομικής ευθύνης». Ταυτόχρονα επανέφεραν τη φασίζουσα θεωρία των «δύο άκρων», μιλώντας για το χτύπημα «του κόκκινου φασισμού», μία στόχευση της κρατικής τρομοκρατίας ενάντια στους αγωνιστές και τις οργανώσεις του εργατικού κινήματος.

Συνεχείς νομοθετικές ρυθμίσεις έλυναν τα χέρια σε αστυνομία, στρατό και δικαστήρια, αναβαθμίζοντας το Κράτος Έκτακτης Ανάγκης, ως απαραίτητο συμπλήρωμα στο Νέο Σύστημα Εκμετάλλευσης της Εργασίας, για να προλάβουν το ξέσπασμα της οργής της εργατικής τάξης, που σιγοβράζει και που σε ολόκληρο τον κόσμο οδηγεί σε μαχητικούς αγώνες και εξεγέρσεις.

Μαζί με τις ΠΙΝΠ και την ουσιαστική απαγόρευση της συνδικαλιστικής δράσης, εν μέσω μαζικών απολύσεων και αρπαγής μισθών, θεσμοθετήθηκε ξανά η πολιτική επιστράτευση

και επίταξη απεργιών. Για να βάλουν τη νεολαία «στον γύψο» θέσπισαν την υποχρεωτική 12μηνη στρατεύση στα 18.

Ο ν. 4703/2020 για τον περιορισμό των διαδηλώσεων ψηφίστηκε φαστ τρακ και με τις ορδές του Χρυσοχιόδη να εξαπολύουν δολοφονική καταστολή στις μαζικές πορείες στις 7 και 9 Ιουλίου. Ο νέος χουντο-νόμος σκληραίνει περισσότερο 2 μήνες μετά, με προεδρικό Διάταγμα, καταλήγοντας χειρότερος κι από το χουντικό διάταγμα «Περί δημοσίων συναθροίσεων». Τώρα ετοιμάζουν την αναβίωση του «σπουδαστικού» της ασφάλειας με ειδικό αστυνομικό σώμα στα πανεπιστήμια και την επαναφορά του «ιδιώνυμου αδικήματος» για όποιον «ασκεί βία κατά αστυνομικού».

Ο Χρυσοχιόδης βάλθηκε να αντικαταστήσει το ΕΣΥ με την ΕΛΑΣ: Με ένα όργιο καταστολής στις πλατείες, με την απόβαση των ΜΑΤ σαν στρατός κατοχής σε Λέσβο και Χίο για να επιβάλλουν τις φυλακές προσφύγων, με εφόδους σε σπίτια, ξυλοδαρμούς, αθρόες συλλήψεις, άγριες επιθέσεις σε διαδηλωτές, κατοχή συλληφθέντων. Με τη βίαιη καταστολή στα ελληνοτουρκικά σύνορα εναντίον προσφύγων και μεταναστών. Με τον εκφοβισμό και τα πρόστιμα στους κατά τα άλλα «ήρωες» εργαζόμενους στον κλάδο της υγείας στις 7/4, Παγκόσμια Ημέρα Υγείας και ημέρα κινητοποίησης στον κλάδο. Με την προσπάθεια απαγόρευσης της πρωτομαγιάτικης διαδήλωσης μέσω της «μεταφοράς» της Πρωτομαγιάς στις 9 Μαΐου. Με το χτύπημα της κινητοποίησης αλληλεγγύης στις 25/9 στους Τούρκους και Κούρδους αγωνιστές. Με την βίαιη επίθεση στις 28/9 στη συγκέντρωση ενάντια στην επίσκεψη του υπ. Εξωτερικών των ΗΠΑ. Με την προσπάθεια να σπάσουν οι ελπιδοφόρες μαθητικές καταλήψεις.

Με την οργανωμένη επίθεση με αύρες και χημικά κατά των συγκεντρωμένων στο Εφετείο Αθηνών στις 7/10, για να μην εξελιχτεί σε γιορτή για τη νίκη του κινήματος με την καταδικαστική απόφαση του δικαστηρίου για τη νεοναζιστική συμμορία της Χρυσής Αυγής. Με την χουντική έμπνευση απαγόρευση των εκδηλώσεων και διαδηλώσεων για το Πολυτεχνείο, που εφαρμόστηκε με ξύλο, χημικά, αύρες, πρόστιμα και συλλήψεις. Με την ασφυκτική περικύκλωση από ΜΑΤ και αστυνομικούς της απεργιακής συγκέντρωσης στις 26/11, που πραγματοποιήσαν αγωνιστικά σωματεία και δυνάμεις της άκρας αριστεράς. Με τον παροξυσμό της κρατικής καταστολής στις 6/12, στην επέτειο της δολοφονίας του Αλ. Γρηγορόπουλου, με 374 προσαγωγές και οι 153 συλλήψεις.

Πιο βαθιά στα πολεμοκάπηλα ιμπεριαλιστικά σχέδια

Ολόκληρη η περιοχή γύρω απ' τη ΝΑ Μεσόγειο έχει γίνει βασικό πεδίο σύγκρουσης παλιών και νέων ιμπεριαλιστών, περιφερειακών ή μεγάλων δυνάμεων. Η κυβέρνηση προχώρησε με γοργά βήματα στον δρόμο που έστρωσε ο ΣΥΡΙΖΑ, για την προώθηση με κάθε τρόπο των ιμπεριαλιστικών σχεδίων των ΗΠΑ στην

περιοχή. Με τη νέα συμφωνία για την επέκταση των αμερικανονατοϊκών βάσεων και την υπογραφή της συμφωνίας για τον ενεργειακό αγωγό East Med. Πρώτος από όλους τους ευρωπαίους ηγέτες ο Μητσοτάκης έσπευσε να στηρίξει την γκαγκοτερική εκτέλεση Σουλέϊμανί. Τα αστικά επιτελεία κατακεραυνώνουν καθημερινά τον Ερντογάν για την «τουρκική επιθετικότητα», αλλά στον ελληνοτουρκικό ανταγωνισμό και οι δύο κυβερνήσεις είναι εξίσου επικίνδυνες και προκλητικές, βάζοντας τους δύο λαούς στο επίκεντρο μιας τεράστιας σύγκρουσης.

Να στηριχτούμε στις δυνάμεις μας Εμπρός για τις νέες εξεγέρσεις

Στη βρώμικη δουλειά της, πολύτιμο σύμμαχο βρήκε η ΝΔ στην ανύπαρκτη «αντιπολίτευση» του ΣΥΡΙΖΑ, που αφού με την μνημονιακή πολιτική του πρωταγωνίστησε στο χτύπημα του εργατικού κινήματος, τώρα συναινεί σε όλες τις κυβερνητικές επιλογές, για να πείσει ότι είναι έτοιμος να κυβερνήσει υπηρετώντας όλους τους στόχους του κεφαλαίου. Συντάχθηκε πίσω από την «εθνική ομοψυχία», διευκολύνοντας όλο και πιο αυταρχικές-αντιδημοκρατικές λύσεις.

Το οργανωμένο εργατικό και συνδικαλιστικό κίνημα επιβεβαίωσε, σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό, την κρίση του. Η ΓΣΕΕ σάλπισε γενικό σιωπητήριο, ευθυγραμμίζομενη πλήρως με την κυβέρνηση. Οι «ταξικές δυνάμεις» του ΠΑΜΕ, φρόντισαν επιμελώς να μην αμφισβητείται η «απαγόρευση της κυκλοφορίας», αντικαθιστώντας την ταξική πάλη με «συμβολικές συγκεντρώσεις» με αποκορύφωμα τον «στρατιωτικοποιημένο» γιορτασμό τους στην Πρωτομαγιά. Η άκρα/ρίζοσπαστική αριστερά, παρά τις κάποιες προσπάθειες, παρουνίσιασε σοβαρότατες αδυναμίες, ιδιαίτερα όσοι δεν τοποθετήθηκαν ξεκάθαρα ενάντια στη χουντική «απαγόρευση της κυκλοφορίας».

Η οδυνηρή εμπειρία της πανδημίας όμως ανέδειξε μεγάλες αλήθειες στα μάτια των μαζών: Πως η υγειονομική κρίση είναι απότοκο ενός άρρωστου καπιταλιστικού συστήματος, που καταληστεύει την φύση και προκαλεί την περιβαλλοντική κρίση. Πως μόνο το δημόσιο σύστημα υγείας μπορεί να προστατεύσει την υγεία του πληθυσμού, και όχι ο ιδιωτικός τομέας που είναι δομημένος στη λογική του κέρδους. Πως η υπαγωγή των μέσων μαζικής μεταφοράς, της παιδείας, της πληροφόρησης, της επιστημονικής έρευνας στην καπιταλιστική εκμετάλλευση, έχουν οδυνηρές επιπτώσεις. Πως η σχεδιασμένη οικονομία είναι ανώτερη από τον ανορθολογισμό της αγοράς, πως η συλλογικότητα και η αλληλεγγύη είναι η μόνη λύση ενάντια στον ατομισμό και την ιδιώτευση.

Σημαντική παρακαταθήκη αποτελεί και η πείρα που απέκτησαν οι εργαζόμενοι, τα φτωχά λαϊκά στρώματα, η νεολαία, από την οργάνωση διεκδικήσεων κάτω από αυτές τις εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες. Οι απεργίες στον κλάδο της υγείας, οι μαθητικές καταλήψεις, οι κινητοποιήσεις στην επέτειο του Πολυτεχνείου, η κινητοποίηση στις 26 Νοέμβρη και στις 6 Δεκέμβρη. Όλες οι μικρές και μεγάλες, τοπικές και κεντρικές κινητοποιήσεις που υπερασπίστηκαν έμπρακτα τα εργατικά δικαιώματα για αξιοπρέπεια, υγεία, ψωμί, παιδεία, ελευθερία, που έδειξαν ότι η φτώχεια δεν σβήνει με την καταστολή, αποτελούν πολύτιμη παρακαταθήκη για τις νέες εξεγέρσεις, που τόση ανάγκη έχουμε, για να γλιτώσουμε από ένα 2021, ακόμη πιο σκοτεινό από το μαύρο 2020 που ζήσαμε.

■ Σοφία Θεοδωροπούλου

Εμβόλια - Αντιμετώπιση της Πανδημίας

Στην υπηρεσία της κοινωνίας, με εργατικό έλεγχο

Όχι στα χέρια των νεοφιλελεύθερων, του κέρδους, των ανταγωνισμών

Μπορείς να πατεντάρεις τον ήλιο;»: με αυτή την φράση απάντησε ο επιστήμονας που αρνήθηκε να ιδιοποιηθεί και να πατεντάρει το εμβόλιο της πολιομυελίτιδας που ανακάλυψε το 1955. Έτσι, αυτό έγινε προσιτό μαζικά, εξαλείφοντας μια μεταδοτική ασθένεια που μεταπολεμικά είχε θεωρηθεί ο μεγαλύτερος κίνδυνος για τη δημόσια υγεία. Σήμερα, απέναντι σε μια ανάλογη απειλή, η νεοφιλελεύθερη διαχείριση της υγειονομικής και οικονομικής κρίσης έχει εντάξει τις επιστημονικές ανακαλύψεις σε μια ατελείωτη κούρσα συμφερόντων και ανταγωνισμών, όπου πρωτοστατούν εταιρείες, κράτη και ιμπεριαλιστικές δυνάμεις ή μπλοκ.

Μετά την αποκωδικοποίηση του γονιδιώματος του SARS-Cov-2 τον προηγούμενο Γενάρη, ξεκίνησαν να παράγονται περίπου 13 διαφορετικά εμβόλια από ερευνητικά κέντρα ανταγωνιστικών ιμπεριαλιστικών δυνάμεων (ΗΠΑ, Γερμανία, Βρετανία, Κίνα, Ρωσία, Ισραήλ κ.ο.κ.). Χωρίς συνεργασία μεταξύ τους ή με δημόσια ιδρύματα, ανακοίνωναν –επιλεκτικά– κομμάτια μόνο της ερευνητικής διαδικασίας, σε δελτία τύπου(!), όχι επιστημονικά περιοδικά, καταλήγοντας να παράγουν εμβόλια με διαφορετικούς μηχανισμούς. Σε κάποια χρησιμοποιήθηκαν επαναστατικές τεχνικές, όπως η τεχνητή νοημοσύνη ή ο συνδυασμός mRNA εμβολίων (είχαν δοκιμαστεί σε γρίπη, λύσσα και λοίμωξη HIV-1) με ένα καινοτόμο «όχημα» (λιπιδικά νανοσωματίδια (LNPs), μέσω των οποίων εισέρχεται στα κύτταρα το τροποποιημένο mRNA του ιού, ενεργοποιώντας τη φυσική άμυνα και ανοσία του οργανισμού). Τα 3 βασικά στάδια δοκιμών και ελέγχου (πριν εισέλθουν στο 4ο, την κυκλοφορία) έγιναν «κατ' εξαίρεση» εσπευσμένα λόγω της επείγουσας κατάστασης. Οι μέχρι τώρα δοκιμές δείχνουν σημαντική αποτελεσματικότητα γύρω στο 90%, ενώ οι παρενέργειες που έχουν καταγραφεί είναι σπάνιες και ήπιες (π.χ. πυρετός ή τοπικό ερύθημα).

Αυτά τα αισιόδοξα αποτελέσματα, που δείχνουν την ιλιγγιώδη πρόοδο της τεχνολογίας και της επιστήμης, σημαίνουν αναγκαστικά ότι «ξεμπερδέψαμε» με τον ιό; Στην πραγματικότητα εγείρονται πολλαπλά ερωτήματα από την πολυδιαφημισμένη «εμβολιάδα», που πλασάρεται από τα αστικά επιτελεία ως πανάκεια.

Κυβερνήσεις και συστημικά ΜΜΕ υποστηρίζουν πως ο μεγαλύτερος κίνδυνος βρίσκεται στην αμφισβήτηση της αποτελεσματικότητας ή ασφάλειας των εμβολίων, στις «θεωρίες συννομωσίας», στους «αρνητές» ή «ψεκασμένους». Χωρίς αμφιβολία, είναι υπαρκτά τέτοια φαινόμενα ανορθολογισμού (και η πολιτική σπέκουλα πάνω σ' αυτά). Αυτά όμως δεν είναι αποτέλεσμα μόνο των λεγόμενων ψευδών ειδήσεων (fake news). Ούτε πρέπει να αντιμετωπίζονται αφ' υψηλού (στο πρότυπο του δόγματος «οι φτωχοί δεν ξέρουν να ψηφίζουν σωστά» των σημερινών ελίτ), ως η αφόρητη μουρμούρα της «πλέμπας», ενός αδαούς κοινού

(όσο κι αν οι ακριβείς γνώσεις του είναι αναγκαστικά περιορισμένες). Οφείλονται κυρίως στη δυσπιστία που γεννούν οι εγκληματικές κυβερνητικές πολιτικές διαχείρισης, η κερδοσκοπία των πολυεθνικών (που τρίβουν τα χέρια τους για τις υπερκοστολογήσεις ή το φούσκωμα των μετοχών τους κ.λπ.), η αδιαφάνεια σε όλα τα στάδια παραγωγής τους. Στην ανικανότητα των αρχών για σοβαρή και συστηματική ενημέρωση της κοινωνίας, στην επιλεκτική δημοσιοποίηση ιατρικών δεδομένων, που χειραγωγήθηκαν και ωραιοποιήθηκαν από τα αστικά και κυβερνητικά επιτελεία. Σε κάθε περίπτωση, άλλο σκεπτικισμός και ανησυχία, άλλο άρνηση των εμβολίων, που αν μη τι άλλο είναι μια στάση οπισθοδρομική και επικίνδυνη.

Τα πραγματικά εμπόδια σήμερα είναι κυρίως η ανεπάρκεια των εμβολίων (φαίνεται ότι θα είναι παρατεταμένη), η ανισοκατανομή τους σε βάρος των φτωχών χωρών και φυσικά των εργατικών και φτωχών λαϊκών στρωμάτων. Διεξάγεται μια κυνική μάχη για το ποιες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις θα τα αποκτήσουν πρώτες, ανάλογα με την ισχύ τους, όχι ισότιμα ή με βάση την επιδημιολογική κατάσταση και τις πραγματικές ανάγκες ανά τον κόσμο. Ενδεικτικά, οι ΗΠΑ έχουν παρακρατήσει αναλογικά σχεδόν τη διπλάσια ποσότητα ανά κάτοικο σε σχέση με την ΕΕ (που και εδώ επιβεβαιώσε την τεράστια κρίση και αδυναμία της). Παραμένει ζητούμενο πότε θα προμηθευτούν εμβόλια οι «φτωχότερες» χώρες (ο ΠΟΥ λέει μέχρι το τέλος του 2021). Ήδη από το Νοέμβριο του 2020, πάνω από το 80% των παρεχόμενων εμβολίων των Pfizer-BioNTech και Moderna που έχουν προγραμματιστεί για το 2021, είχαν πουληθεί σε πλούσιες χώρες. Οι διακηρύξεις για αγαστή συνεργασία και παραμερισμό των ανταγωνισμών μπροστά στον πανανθρώπινο κίνδυνο παραμένουν, στην καλύτερη περίπτωση, ένας ευφημισμός.

Μια ακόμα τεράστια πρόκληση είναι ότι τα εμβόλια των Moderna και Pfizer-BioNTech (πέρα από το υψηλό κόστος τους) απαιτούν συντήρηση σε -20 έως -80 βαθμούς Κελσίου αντίστοιχα, που σημαίνει τεράστιες δαπάνες σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό για να μπορέσουν να εμβολιαστούν δισεκατομμύρια άνθρωποι. Έτσι π.χ. οι χώρες του Μαγκρέπ στράφηκαν στα ρωσικά και κινέζικα εμβόλια. Αποτελεί μάλιστα ζήτημα αν τα δημόσια συστήματα υγείας ανά τον κόσμο μπορούν να συντονίσουν το σχέδιο εμβολι-

ασμού (σε δύο δόσεις, με συγκεκριμένο μεσοδιάστημα), ενώ έχει ξεγυμνωθεί η αδυναμία τους από τη νεοφιλελεύθερη υπονόμηση ως διάλυσή τους (προσωπικό, υποδομές κ.λπ.). Επίσης, αν και οι μακροπρόθεσμες παρενέργειες αναμένονται μικρές, είναι ακόμα αδιευκρίνιστες. Γι' αυτό απαιτείται, από σήμερα κιόλας, μέριμνα από τα δημόσια συστήματα υγείας ειδικά για κατηγορίες που δεν συμπεριλήφθηκαν στις πρώτες κλινικές δοκιμές (παιδιά, έγκυοι, ανοσοκατεσταλμένοι κ.λπ.). Είναι γνωστό ότι στη σύμβασή τους με τα κράτη, οι πολυεθνικές που παράγουν τα εμβόλια ουδεμία ευθύνη αναλαμβάνουν «μετά την απομάκρυνση από το ταμείο».

Η θριαμβολογία της κυβέρνησης Μητσοτάκη (σχέδιο «Ελευθερία») έχει αρχίσει ήδη να μετατρέπεται σε ένα ακόμη φιάσκο. Οι δόσεις που αναλογούν είναι λιγότερες από 100.000 κάθε μήνα, ποσότητα γελοία συγκριτικά με τα 2 εκ. που είχαν ανακοινωθεί. Είναι μάλιστα εντελώς ανεπαρκής ακόμα και για την κάλυψη των ευπαθών ομάδων, όπου ανήκει μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού, τόσο λόγω της δεκαετούς κρίσης (που έχει χτυπήσει το βιοτικό επίπεδο) όσο και λόγω του υποβαθμισμένου συστήματος υγείας. Ήδη προέκυψαν αναβολές σε προγραμματισμένους εμβολιασμούς υγειονομικών, είτε εξαιτίας της γνωστής «αποτελεσματικότητας» του «επιτελικού κράτους» ή για να πάρουν θέση οι «άριστοι» της κυβέρνησης και το λοιπό συγγενολό!

Η πιθανότητα να εκριζωθεί ο ιός και να δοθεί σύντομα τέλος στην πανδημία είναι σενάριο όχι απλώς υπερβολικά αισιόδοξο, αλλά εξωπραγματικό! Ο εμβολιασμός από μόνος του δεν αρκεί. Είναι συμπληρωματικός στα διαγνωστικά τεστ, στην ουσιαστική ενίσχυση του δημόσιου συστήματος υγείας. Την ίδια στιγμή, η παγκόσμια οικονομική κρίση (που γίνεται όλο και πιο βαθιά και εκρηκτική) και το νέο κύμα των λόκνταουν εξανεμίζουν προσδοκίες και αυταπάτες για εξομάλυνση ή επιστροφή σε κάποια «κανονικότητα». Στον καπιταλισμό, δεν υπάρχει «δωρεάν γεύμα»: οι δαπάνες στήριξης και διάσωσης των μεγαλοκαπιταλιστών, εξυπηρέτησης των φουσκωμένων χρεών, ακόμα και αγοράς των εμβολίων κάθε χώρας, θα πληρωθούν με νέο γύρο λεηλασίας των εργατικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, αρπαγής κάθε αποθέματος δημόσιου πλούτου και λαϊκού εισοδήματος.

Η προστασία της δημόσιας υγείας δεν είναι ούτε υπερταξική ούτε υπερεθνική, αλλά καθαρά ταξική υπόθεση των εργαζομένων, της νεολαίας και των φτωχών λαϊκών στρωμάτων. Οι πανδημίες, όπως έχουν προειδοποιήσει εδώ και χρόνια πολλοί επιστήμονες και ο ΠΟΥ, θα γίνουν συχνότερες και επιθετικότερες – μια «πανδημία των πανδημιών», λόγω της διατάραξης της περιβαλλοντικής ισορροπίας και της σχέσης του ανθρώπου με τη φύση. Ο έγκαιρος εντοπισμός των νέων λοιμώξεων, η διεθνής ενημέρωση, η αποτροπή της μετατροπής τους σε επιδημίες και πανδημίες, η ανάπτυξη εμβολίων κάτω από ένα πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων και κοινωνικού/εργατικού ελέγχου (που θα αποσπάσει τις επιστημονικές/τεχνικές προόδους από την επικίνδυνη ή καταστροφική μέγγενη των πολυεθνικών), αλλά και η ανάπτυξη του συστήματος υγείας, είναι καθοριστικά για την αντιμετώπιση αυτών των κινδύνων. Πόσο μάλλον για να αρχίσει να αντιστρέφεται η σημερινή κρίση και καταστροφή του περιβάλλοντος, η διάβρωση της δημόσιας υγείας που μοιραία επιφέρει!

Το εργατικό κίνημα πρέπει να προτάξει αγωνιστικά το αίτημα εθνικοποίησης, χωρίς αποζημίωση, του ιδιωτικού τομέα της υγείας (φαρμακευτικές εταιρείες, νοσοκομεία, κλινικές, διαγνωστικά κέντρα, κ.ά.), των εφοδιαστικών αλυσίδων και υποδομών, τη μαζική χρηματοδότηση του ΕΣΥ, την ποιοτική δημόσια υγεία με δωρεάν πρόσβαση για όλους – και την ένταξή τους σε ένα γενικό σχέδιο εμβολιασμού κάτω από τον έλεγχο των εργαζομένων. Πρέπει να συμβάλλει αποφασιστικά, ώστε να επιτευχθεί η ενεργή συμμετοχή της κοινωνίας και του καθενός, δηλαδή το πνεύμα αυτοθυσίας, αυτενέργειας, αλληλεγγύης, υπευθυνότητας και αυτοοργάνωσης των μαζών. Όχι βέβαια για τον σεβασμό των μέτρων καταστολής των κυβερνήσεων (απαγόρευση κυκλοφορίας, αστυνόμευση πληθυσμού κ.λπ.) και των σπασμωδικών οδηγιών (διάβαζε: παλινοδιών) των «ειδικών» τους. Αλλά για την τήρηση των πραγματικά απαραίτητων μέτρων προστασίας, την επιβολή και υλοποίηση ενός σχεδίου εμβολιασμών στη μέγιστη δυνατή έκταση και αποτελεσματικότητα.

Αυτές οι αναγκαίες λύσεις συγκρούονται με τη λογική του κέρδους, του αστικού κράτους, της καπιταλιστικής κρίσης, των ανταγωνισμών των πολυεθνικών και ιμπεριαλιστών. Θέτουν επί τάπητος την ανάγκη μιας Κυβέρνησης των Εργαζομένων, που θα τις εγγυηθεί στην πράξη. Του Σοσιαλισμού, μιας ριζικά διαφορετικής, πολύ πιο αποτελεσματικής οργάνωσης και λειτουργίας της οικονομίας και της κοινωνίας, με έναν δημοκρατικό κεντρικό σχεδιασμό, ιεραρχώντας τις κοινωνικές ανάγκες. Είναι η μόνη διέξοδος που μπορεί να προτάξει την προστασία του βιοτικού επιπέδου όλης της κοινωνίας, τον ουμανιστικό προσανατολισμό των επιστημονικών ανακαλύψεων, την προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.

■ Νάντια Τ.

Στρατηγικό σχέδιο «NATO 2030»

Τέλη του 2020 παρουσιάστηκε στην Σύνοδο των υπουργών Εξωτερικών του NATO, το νέο στρατηγικό σχέδιο για τη λειτουργία και τους στόχους της NATOϊκής συμμαχίας.

Η προηγούμενη δεκαετία επιβεβαίωσε την στρατηγική αμηχανία του NATO και την αποτυχία του να αλλάξει υπέρ του τις παγκόσμιες εξελίξεις, που σφραγίζονται από την συνεχή άνοδο της Κίνας (οικονομικά, στρατιωτικά, γεωστρατηγικά), την αντοχή της Ρωσίας και την επέκταση της επιρροής της. Σημαντικό ρόλο στην αποτυχία των Δυτικών ιμπεριαλιστών, έπαιξε και παίζει η διάσταση συμφερόντων και οι διαιρέσεις στο εσωτερικό της Συμμαχίας.

Στην Έκθεση των Ειδικών, η νέα «ψυχοπολεμική» περίοδος χαρακτηρίζεται ως «οργανωτική αντιπαλότητα» μεταξύ Δυτικών/NATOϊκών και Ρωσίας/Κίνας, και αντικαθιστά τον «Ψυχρό Πόλεμο» που χαρακτηρίζεται από την έκθεση ως «πόλεμος Κοινωνικών Συστημάτων» και που έληξε με την κατάρρευση του «Ανατολικού Μπλοκ». Τώρα, η Κίνα και η Ρωσία παρουσιάζονται ως κράτη-ταραξίες που απειλούν την Διεθνή Ειρήνη και το NATO που χαρακτηρίζεται ως «μηχανισμός συλλογικής ασφάλειας του Δημοκρατικού Κόσμου».

Οι στόχοι και οι αντιφάσεις

Η έκθεση του NATO θέτει ως βασικές προτεραιότητες: α) την ανάλυση των δυνατοτήτων της Κίνας αλλά και τους τρόπους περιορισμού της, β) την υπονόμευση της Ρωσίας, γ) την «τρομοκρατία», εντάσσοντας σε αυτό τον χαρακτηρισμό οργανώσεις και κράτη, δ) την αναδιάταξη των πυρηνικών όπλων, ε) τον

«πόλεμο» του διαστήματος και τις απειλές από βιολογικά/χημικά όπλα (αναφέρεται και στους κορονοϊούς).

Προτείνεται η επισταμένη περικύκλωση Ρωσίας και Κίνας, που επιχειρείται με την επέκταση του NATO σε Ουκρανία-Γεωργία, τον έλεγχο της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και των Δυτικών Βαλκανίων. Την συνεργασία με τα κράτη του Περσικού Κόλπου, την στενή σχέση με την Ινδία, νέες διευθετήσεις με χώρες της Ασίας, της Ωκεανίας και της Β. Ευρώπης. Στο πλαίσιο αυτό, έγιναν στην Σύνοδο δύο ειδικές συνεδρίες. Η πρώτη με συμμετοχή Αυστραλίας, Νέας Ζηλανδίας, Ιαπωνίας, Ν. Κορέας και η δεύτερη με Φινλανδία και Σουηδία.

Για την επιτυχία των NATOϊκών σχεδίων, επισημαίνεται η αναγκαιότητα για αύξηση της Διατλαντικής συνοχής, αύξηση των στρατιωτικών δαπανών (ειδικά από την ΕΕ) και της συμμετοχής ευρωπαϊκών στρατευμάτων στις NATOϊκές επιχειρήσεις. Ταυτόχρονα, επιζητείται μια νέα μέθοδος λήψης αποφάσεων, που να είναι γρήγορη και χωρίς δικαιώμα βέτο από τα κράτη-μέλη. Σε αυτή την κατεύθυνση, προτείνεται να έχει αυξημένες αρμοδιότητες ο Γενικός Γραμματέας του NATO.

Ωστόσο, αναγνωρίζεται η τεράστια οικονομική σημασία της Κίνας στο παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα, αλλά και της Ρωσίας, ειδικά για τους καπιταλισμούς της Ευρώπης. Έτσι, επιλέγεται η διατύπωση του «ταυτόχρονου διαλόγου και περιορισμού» των δύο ανατολικών αντιπάλων. Αυτό αποτελεί ένα σημαντικό εμπόδιο, μιας και οι οικονομικές σχέσεις με τις δύο χώρες (εμπόριο, πρώτες ύλες κ.λπ.) είναι τεράστιες και πολύπλευρες. Εξάλλου, οι δυνατότητες αυτών των ιμπεριαλισμών αποτυπώθηκαν ήδη στη Συρία και ευρύτερα στην Μ. Ανατολή (με τον προσεταιρισμό του Ιράν και, ως ένα ορισμένο βαθμό, της Τουρκίας)

αλλά και στην Αφρική και την Ασία.

Πολύ πρόσφατα, η Κίνα προχώρησε σε μια συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με 17 χώρες της Ευρώπης (από τις οποίες 12 είναι μέλη της ΕΕ) και σε μια συμφωνία ελεύθερου εμπορίου με 15 χώρες από Ασία-Ωκεανία (συμπετέχουν Ιαπωνία, Ν. Κορέα, Αυστραλία), με συνολικό πληθυσμό 2,2 δισ. Είναι επίσης σημαντικό, και μπορεί να αποδειχθεί καθοριστικό για τις ισορροπίες, η εξέλιξη της πανδημίας Covid-19. Η Κίνα έχει αντιμετωπίσει την πανδημία και ανακάμπτει οικονομικά με θετικό πρόσημο ανάπτυξης, ενώ οι ΗΠΑ και ΕΕ βυθίζονται και σε υγειονομικό και σε οικονομικό επίπεδο, πράγμα που οξύνει και τις εσωτερικές τους διαιρέσεις όσο και τις αναμεταξύ τους μέσα στο NATO (Brexit, άρνηση οικονομικής βοήθειας από χώρες της ΕΕ, πόλεμος για τα εμβόλια, ένας ακήρυχτος εμφύλιος στο εσωτερικό των ΗΠΑ, που κορυφώθηκε με την εισβολή οπαδών του Τραμπ στο Καπιτώλιο).

Ας μη ξεχνάμε ότι οι ενδοNATOϊκές διαιρέσεις εμφανίστηκαν και το 2003 στο Ιράκ, στην αδυναμία NATOϊκής επέμβασης στο Συριακό, στην Ουκρανία, στην πρόσφατη σύγκρουση Γαλλίας-Τουρκίας επ' αφορμή τη Λιβύη (όπου κάθε εταίρος υποστηρίζει άλλο «στρατόπεδο»), στην αγορά των ρωσικών S400 από την Τουρκία, στα ελληνοτουρκικά, κ.α.

Η νέα στρατηγική του NATO είναι προμήνυμα οξύνσης των ενδοϊμπεριαλιστικών συγκρούσεων, των πολέμων και των δεινών για τους λαούς – όχι όμως και στρατηγικό σχέδιο με το απαιτούμενο βάθος και συνοχή ώστε να εξασφαλίζει την νίκη των Δυτικών. Η ζυγαριά συνεχίζει να γέρνει προς την Ανατολή, όπως συμβαίνει τα τελευταία 30 χρόνια, παρά τα διάφορα στρατηγικά σχέδια του αμερικανικού ιμπεριαλισμού (Νέα Τάξη Πραγμάτων, αναμόρφωση Μ. Ανατολής, πόλεμος κατά της τρομοκρατίας κ.α.).

Ο «πρόθυμος» ελληνικός καπιταλισμός

Στη Σύνοδο του NATO, παρά τα όσα ισχυρίζεται η κυβέρνηση Μητσοτάκη, η κριτική προς την Τουρκία αφορούσε την αυτόνομη δράση της στην Λιβύη, τη Συρία, το Ναγκόρνο Καραμπάχ και την αγορά των S400. Αλλά όχι τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, γι' αυτό και εκφράστηκε η διάθεση για σοβαρές κυρώσεις στον Ερντογάν. Τα «ελληνοτουρκικά» θέματα «διευθετήθηκαν» με μια κοινή επιτροπή διαλόγου στρατιωτικών στελεχών των δύο κρατών στις Βρυξέλλες, που προπαρασκευάζει έναν συνολικό διάλογο των δύο κρατών, προφανώς υπέρ των τουρκικών απαιτήσεων. Είναι δεδομένη η θέληση των ΗΠΑ και της ΕΕ (ιδίως της Γερμανίας) να κρατήσουν την Τουρκία με κάθε τρόπο στην πλευρά του Δυτικού στρατοπέδου. Σε αυτή την προσπάθεια, θα ζητηθεί από τον ελληνικό καπιταλισμό να κάνει αναπόφευκτες όσο και οδυνηρές υποχωρήσεις.

Στην κατεύθυνση ενίσχυσης του NATO κινείται εξάλλου και η στρατιωτική συνεργασία της ελληνικής κυβέρνησης με τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και το Ισραήλ, αλλά και η σύσφιξη των σχέσεων με την Σαουδική Αραβία και την Αίγυπτο. Η κυβέρνηση της ΝΔ παρουσιάζει αυτές τις συμμαχίες ως ασπίδα απέναντι στις τούρκικες διεκδικήσεις. Αυτό είναι ψέμα. Κανένας δεν θα την υπερασπιστεί απέναντι στον τούρκικο καπιταλισμό, που όλοι θέλουν να προσεταιριστούν. Το μόνο που θα καταφέρει, είναι να μετατρέψει τη χώρα σε μια απέραντη NATOϊκή βάση για τις επιθέσεις των Δυτικών ιμπεριαλιστών στους λαούς της Ν.Α. Μεσόγειου και των Βαλκανίων. Με μόνο αντάλλαγμα, την πολιτική προστασία του αστικού καθεστώτος στην Ελλάδα και λίγα ψίχουλα για τους έλληνες καπιταλιστές/εφοπλιστές.

■ Α.Φ.

Η συμφωνία ΕΕ και Βρετανίας μετά το BREXIT

Λίγο πριν εκπνεύσει το 2020, αλλά και η τελευταία παράταση στις διαπραγματεύσεις, υπογράφηκε και εγκρίθηκε η Συμφωνία που θα διέπει τις σχέσεις Βρετανίας και ΕΕ μετά το Brexit. Αν και η συμφωνία αριθμεί 1.200 σελίδες και είναι πολυθεματική, κατά κύριο λόγο δεν είναι παρά μια συνηθισμένη εμπορική συμφωνία. Γεννιέται εύλογα το ερώτημα γιατί χρειάστηκαν 4,5 χρόνια, αλληπάλληλες εκλογικές αναμετρήσεις, πτώσεις κυβερνήσεων και αλλαγές κομματικών ηγεσιών αλλά και «δραματικές διαπραγματεύσεις» για μία συμφωνία που θα μπορούσε να είχε υπογραφεί μέσα σε ένα εξάμηνο; Η απάντηση είναι τώρα πλέον απλή και αδιαμφισβήτητη: η μερίδα της βρετανικής αστικής τάξης που επιθυμούσε την παραμονή στην ΕΕ και οι καπιταλιστές της ΕΕ, καμώνονταν πως διαπραγματεύονταν ενώ στην πραγματικότητα προσπαθούσαν να βρουν την κατάλληλη ευκαιρία για να ανατρέψουν την απόφαση του δημοψηφίσματος του 2016.

Το περιεχόμενο της Συμφωνίας

Όπως ήδη αναφέραμε, η Συμφωνία είναι κυρίως μια εμπορική συμφωνία για αγροτικά και βιομηχανικά εμπορεύματα, και τα βασικά σημεία της είναι:

1) Στο εμπόριο αγροτικών και βιομηχανικών εμπορευμάτων δεν θα επιβάλλονται δασμοί από κανένα μέρος ούτε θα ισχύουν ποσοτώσεις (π.χ. ότι οι εισαγωγές ενός προϊόντος δεν θα ξεπερνούν το 10% της εγχώριας παραγωγής του). Στη Βρετανία η μεταποίηση αντιστοιχεί μόνο στο 10% του ΑΕΠ ενώ το 57% των βιομηχανικών προϊόντων της κατευθύνεται στην ΕΕ και στην Ευρωπαϊκή Ένωση Ελευθέρου Εμπορίου. Γι' αυτό και έχει ένα μεγάλο εμπορικό έλλειμμα στα βιομηχανικά εμπορεύματα: οι εισαγωγές της σε ευρωπαϊκά βιομηχανικά εμπορεύματα είναι σχεδόν διπλάσιες των αντίστοιχων εξαγωγών της στην Ευρώπη.

2) Τα βιομηχανικά εμπορεύματα που θα εξαγονται από την Βρετανία προς την ΕΕ θα πρέπει να κατασκευάζονται κατά το 50-60% της τιμής τους στη Βρετανία (ή στην ΕΕ) και όχι σε

τρίτη χώρα. Η διάταξη αυτή υπάρχει για να εμποδίσει την εξαγωγή ανταγωνιστικών εμπορευμάτων από τρίτες χώρες (π.χ. Ιαπωνία, κ.α.) προς την ΕΕ διαμέσου της Βρετανίας.

3) Θεσπίζεται ένας μηχανισμός εξισορρόπησης στο εμπόριο των δύο μερών. Σε γενικές γραμμές στη Συμφωνία ορίζεται ότι θα υπάρχει μια επιτροπή διαιτησίας όπου θα εξετάζονται οι τυχόν αποκλίσεις από τους υφιστάμενους κανόνες σε περιβαλλοντολογικούς περιορισμούς, εργασιακά ζητήματα, κανόνες φορολόγησης και κρατικές ενισχύσεις ή διασώσεις ιδιωτικών επιχειρήσεων. Αν υπάρχουν αποκλίσεις τότε το ένα μέρος θα μπορεί να επιβάλλει αντισταθμιστικά μέτρα (δασμούς, κ.α.).

4) Τα σύνορα της Βόρειας Ιρλανδίας με την υπόλοιπη Ιρλανδία θα είναι ανοιχτά και στην πράξη τα οικονομικά σύνορα ΕΕ και Βρετανίας θα βρίσκονται στη θαλάσσια ζώνη μεταξύ Β. Ιρλανδίας και Βρετανίας. Με άλλα λόγια, η Β. Ιρλανδία θα εντάσσεται εμπορικά στην ΕΕ αλλά δεν θα αποτελεί ανοιχτή πύλη εμπορίου μεταξύ ΕΕ και Βρετανίας. Το θέμα του Γιβραλτάρ παραπέμφθηκε σε μελλοντικές διαπραγματεύσεις.

5) Τέλος, για τον τομέα των υπηρεσιών δεν υπάρχουν ουσιαστικές διατάξεις μια που η ΕΕ δήλωσε ότι «χρειάζονται περισσότερες διευκρινίσεις» προτού η Συμφωνία επεκταθεί και στον τομέα των υπηρεσιών. Θυμίζουμε ότι στον τομέα των υπηρεσιών (κατά κύριο λόγο χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, logistics, λογιστικές υπηρεσίες) η Βρετανία έχει ένα εμπορικό πλεόνασμα απέναντι στην ΕΕ, που δεν αντισταθμίζει βέβαια ούτε κατά το ήμισυ το εμπορικό της έλλειμμα σε βιομηχανικά προϊόντα. Στην πράξη, με την Συμφωνία αυτή το Σίτι του Λονδίνου θα έχει μεν περιορισμένη πρόσβαση στις αγορές της ΕΕ αλλά, από την άλλη, δεν θα υποταχθεί στους κανονισμούς της Φραγκφούρτης και της ΕΚΤ και θα κινηθεί προς τις ΗΠΑ και κυρίως τις αγορές της ΝΑ Ασίας.

Το μέλλον μετά την Συμφωνία

Η Συμφωνία διατηρεί σε γενικές γραμμές την Βρετανία στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά βιομηχανικών προϊόντων. Με αυτήν την έννοια, είναι μια μίνιμουμ σχέση μεταξύ Βρετανίας

και ΕΕ, αλλά, ταυτόχρονα, και μεταξύ των δύο μερίδων της βρετανικής αστικής τάξης. Οι βρετανοί βιομήχανοι (μάλλον η πλειοψηφία τους) που ήταν υπέρ της παραμονής, και που μπορούν να σταθούν στην ευρωπαϊκή αγορά, θα διατηρήσουν λίγο πολύ τη θέση τους ενώ αυτοί που είναι αδύναμοι και γενικά η βρετανική βιομηχανία, θα έχουν πλέον περισσότερα περιθώρια ελιγμών εκτός ΕΕ. Η πλειοψηφία του Σίτι (χρηματοπιστωτικός τομέας) και των συναφών κλάδων (λογιστικές, δικηγορικές, logistics, τεχνικές, εμπορικές, κ.α. επιχειρήσεις) θα μπορούν να κινηθούν προς άλλες κατευθύνσεις απαλλαγμένες από τον βραχνά της ΕΕ. Από την άλλη, εκείνες οι επιχειρήσεις του Σίτι που το μεγαλύτερο τμήμα των εργασιών τους σχετίζονταν με την ΕΕ, θα έχουν ένα πρόβλημα. Βέβαια, για την βρετανική μπουρζουαζία, πολλά θα εξαρτηθούν τόσο από την πολιτική της Κίνας όσο και από την στάση της αμερικανικής μπουρζουαζίας σε μια μελλοντική συμφωνία, αν βέβαια η τελευταία κατορθώσει να ξεφύγει από την εσωτερική πολιτική δίνη όπου έχει βυθιστεί.

Η Συμφωνία δεν μπορεί με τίποτε να αντισταθμίσει το τεράστιο πολιτικό και γεωπολιτικό πλήγμα που υπέστη η ΕΕ από το Brexit. Και αυτό, γενικά, είναι προς το συμφέρον τόσο της ευρωπαϊκής όσο και της βρετανικής εργατικής τάξης. Ειδικά τώρα που αποδεικνύεται ότι η έξοδος από την ΕΕ δεν επιφέρει τις καταστροφές που προφήτευαν διάφοροι και που στην χειρότερη περίπτωση, όπως υπολογίζουν σήμερα, θα οδηγήσει σε μια μικρή και διαχειρίσιμη απώλεια του ΑΕΠ, της τάξεως του 0,2-0,4% ετησίως. Αν η έξοδος από την ΕΕ είναι ένα πρώτο βήμα για την βρετανική εργατική τάξη, αυτό δεν σημαίνει ότι είναι και το τέλος των βασάνων της. Ο αγώνας πρέπει να συνεχιστεί μέχρι την ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος.

Η Βραζιλία μπροστά στη χρεοκοπία;

Τη στιγμή που το πρώτο κύμα της πανδημίας του κορονοϊού στην Ευρώπη εξασθένησε τον περασμένο Μάιο, η Λατινική Αμερική έγινε το επίκεντρο της πανδημίας, με τη Βραζιλία να αναδεικνύεται «πρωταθλήτρια» σε αριθμό κρουσμάτων και θυμάτων. Σήμερα η Βραζιλία είναι μία από τις χώρες που πλήττονται περισσότερο από την πανδημία, η δεύτερη σε αριθμό θανάτων μετά τις ΗΠΑ, με σχεδόν 200.000 θανάτους, και η τρίτη σε αριθμό κρουσμάτων, μετά τις ΗΠΑ και την Ινδία, με 8 εκατομμύρια κρούσματα.

Ο ακροδεξιός πρόεδρος Μπολσονάρο κινήθηκε από την αρχή στη γραμμή της αμφισβήτησης της πανδημίας και καθυστέρησε υπερβολικά στην εφαρμογή μέτρων. Η πραγματική όμως αιτία για την καθυστέρηση του περιορισμού της οικονομικής ζωής ήταν η άσχημη κατάσταση της βραζιλιάνικης οικονομίας, η οποία βυθιζόταν ολοένα και περισσότερο στην κρίση. Η έκρηξη των κρουσμάτων και η τρομακτική πίεση στο σύστημα υγείας τον ανάγκασαν τελικά να επιβάλει σταμάτημα της λειτουργίας σε πάνω από μισό εκατομμύριο επιχειρήσεις, το 99% των οποίων απασχολούσαν έως 50 εργαζόμενους και αντιπροσωπεύουν το 30% του ετήσιου ΑΕΠ της Βραζιλίας.

Το κλείσιμο των επιχειρήσεων οδήγησε σε ένα βίαιο κύμα απολύσεων, με το 34,6% των επιχειρήσεων να προχωρούν σε απολύσεις. Από το σύνολο των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνταν, το 70% δήλωσε απώλειες, ενώ ένα 13% βγήκε κερδισμένο από την πανδημική κρίση. Η κυβέρνηση είχε υποσχεθεί προεκλογικά μείωση στον φόρο εισοδήματος, κάτι που τελικά δεν έκανε, με το επιχείρημα πως η πανδημία μείωσε το φορολογικά έσοδα και αύξησε τις δημόσιες δαπάνες. Κάτω από την πίεση της πανδημίας, προχώρησε σε καταβολή επιδομάτων στους ανέργους και τους φτωχούς, για να μετριαστεί η αυξανόμενη δυσανεμία αλλά και να συγκρατηθεί η κατανάλωση. Το επίδομα αυτό άρχισε να καταβάλλεται τον Απρίλιο και μειώθηκε στο μισό τον Σεπτέμβριο, στα 300 reais (περίπου 49 ευρώ), και καταβάλλεται στους φτωχότερους εργαζόμενους και σε απασχολούμενους στον ανεπίσημο τομέα της οικονομίας. Οι ενισχύσεις αυτές συγκράτησαν προσωρινά τη δημοτικότητα του Μπολσονάρο, αλλά προκάλεσαν και έντονη πολιτική κρίση στην κυβέρνησή του. Είναι χαρακτηριστικό πως το υπουργείο Υγείας άλλαξε τρεις φορές ηγεσία μέσα σε έναν χρόνο, κάτω από τους πολύ δυνατούς κραδασμούς που προκλήθηκαν από πολλαπλές κινητοποιήσεις του υγειονομικού προσωπικού, που ζητούσε ενίσχυση της δημόσιας υγείας με προσλήψεις και επενδύσεις σε υποδομές. Οι εργαζόμενοι στην υγεία μάλιστα πλήρωσαν βαρύ τίμημα, με μεγάλο αριθμό θυμάτων, συνέπεια της αδιαφορίας της κυβέρνησης να λάβει άμεσα μέτρα από την αρχή της πανδημίας.

Η καταστροφική πορεία της οικονομίας οδήγησε στο γρήγορο άνοιγμά της τον Αύγουστο, με επαναφορά όλων των δραστηριοτήτων χωρίς περιορισμούς, με αποτέλεσμα τη χειροτέρευση της πανδημίας σε λίγους μήνες και ένα δεύτερο κύμα, ακόμα πιο θανατηφόρο από το πρώτο. Η κυβέρνηση προσπάθησε με κάθε τρόπο να αποφύγει ένα δεύτερο κλείσιμο της οικονομίας. Ο Μπολσονάρο μάλιστα έφτασε να εκφράσει ωμά τον κυνισμό της ζάπλουτης βραζιλιάνικης ελίτ, η οποία ζει κλεισμένη σε πόλεις-φρούρια, μακριά από τις φτωχές μάζες. Μιλώντας σε δημοσιογράφους είπε: «Όλοι μας θα πεθάνουμε μια μέρα, δεν έχει νόημα να ξεφύγουμε από την πραγματικότητα»!! Η πραγματικότητα φυσικά είναι πολύ διαφορετική για τις φτωχές μάζες από ό,τι για τις πλούσιες ελίτ. Μια μελέτη του πανεπιστημίου του Ρίο ντε Τζανέιρο έδειξε πως το 55% των έγχρωμων

Βραζιλιάνων που μολύνθηκαν από τον ιό πέθανε από επιπλοκές, σε σύγκριση με το 38% αντίστοιχα για τον λευκό πληθυσμό. Ομοίως, το ποσοστό θνησιμότητας στα κομμάτια του πληθυσμού που δεν έχουν βασική εκπαίδευση είναι έως και τρεις φορές υψηλότερο (71,3%), σε σύγκριση με όσους έχουν πανεπιστημιακή μόρφωση (22,5%).

Τις πρώτες ημέρες του 2021, ο Μπολσονάρο δήλωσε πως «η χώρα χρεοκόπησε, δεν μπορώ να κάνω τίποτα», ρίχνοντας την ευθύνη για την πανδημία στον Τύπο. Με τις δηλώσεις αυτές η κυβέρνηση προσπαθεί να αιτιολογήσει όλα όσα θα ακολουθήσουν, σε σχέση με τη διαχείριση της πανδημίας και τον περιορισμό της οποιασ βοήθειας δόθηκε στους φτωχούς για να αντεπεξέλθουν στην ακραία φτώχεια και την ανεργία, αλλά και όποια ακόμα νεοφιλελεύθερα μέτρα θα παρθούν στο όνομα της συγκράτησης της οικονομικής κρίσης. Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις της κυβέρνησης, το 2020 έκλεισε για τη Βραζιλία με οικονομική συρρίκνωση περίπου 4,5%, την υψηλότερη σε ετήσια βάση εδώ και αρκετές δεκαετίες, αλλά πολύ χαμηλότερη από ό,τι είχε προβλεφθεί τους πρώτους μήνες της πανδημίας, όταν το ΔΝΤ υπολόγιζε ότι η βραζιλιάνικη οικονομία θα συρρικνωθεί κατά 9%. Η αναλογία δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ άγγιξε το 95% στο τέλος του 2020, ως αποτέλεσμα της απότομης αύξησης του πρωτογενούς δημοσιονομικού ελλείμματος που προκλήθηκε από την πανδημία. Στο χρέος αυτό δεν συμπεριλαμβάνονται τα χρέη της κρατικής εταιρείας πετρελαίου Petrobras, ενώ μόλις το 3% του συνολικού χρέους είναι σε ξένο νόμισμα, ένα από τα χαμηλότερα επίπεδα στις αναδυόμενες χώρες, κάτι που αφήνει τη Βραζιλία λιγότερο εκτεθειμένη σε διακυμάνσεις νομισματικών ισοτιμιών από ό,τι στο παρελθόν. Ακόμα, το χρέος σε ξένο νόμισμα κατέχεται κατά 90% από ντόπιους καπιταλιστές, που σημαίνει ότι η κυβέρνηση της Βραζιλίας είναι επίσης λιγότερο εκτεθειμένη σε αλλαγές στο διεθνές επενδυτικό κλίμα.

Σε περίπτωση κρίσης χρέους στη Βραζιλία (κάτι που φαίνεται πολύ πιθανό σύμφωνα με τις τελευταίες εξελίξεις), η χώρα έχει ένα αποθεματικό «μαξιλάρι» ύψους 334 δις δολαρίων για να την καταπολεμήσει. Το αποθεματικό αυτό αντιστοιχεί στο 20% του ΑΕΠ, αρκετά υψηλότερο από τα συνηθισμένα διεθνή πρότυπα. Το γεγονός αυτό κάθε άλλο σημαίνει πως κυβέρνηση και καπιταλιστές θα επιλέξουν να αγγίξουν το «μαξιλάρι», αντί να επιτεθούν ακόμα πιο λυσσαλέα στην εργατική τάξη, για να τις φορτώσουν τα βάρη της οικονομικής κρίσης και της εγκληματικής διαχείρισης της πανδημίας από πλευράς τους. Μένει να δούμε αν η βραζιλιάνικη εργατική τάξη θα συνεχίσει να δείχνει εξαιρετικά δείγματα αντοχής σε αυτές τις επιθέσεις, όπως έδειξε με τη γρήγορη ανάκαμψη των αγώνων μετά την προσωρινή ήττα που δέχτηκε με το «λευκό πραξικόπημα» του 2016, που καθάισε την κυβέρνηση της Ρούσεφ και έφερε στην εξουσία τον Μπολσονάρο.

■ P.B.

στον κόσμο...

ΑΛΒΑΝΙΑ

Εξεμίλησε η οργή στην γειτονική χώρα μετά την εν ψυχρώ δολοφονία του 25χρονου Klodian Rasha από την αστυνομία. Το βράδυ της 8ης Δεκεμβρη, και σε ώρα απαγόρευσης της κυκλοφορίας που επέβαλε η κυβέρνηση, ο αδικοχάμενος νέος βρισκόταν 100 μέτρα μακριά από το σπίτι του, όταν αστυνομικοί επιχείρησαν να τον σταματήσουν για έλεγχο. Με τα πρόστιμα να έχουν γίνει καθημερινότητα για τους φτωχούς εργαζόμενους και νεολαίους, ο Klodian Rasha επιχείρησε να τρέξει για να αποφύγει το πρόστιμο και τότε δέχτηκε δύο σφαίρες που τον σκότωσαν ακαριαία. Στις 9 Δεκεμβρη, εκατοντάδες διαδηλωτές, κυρίως νέοι, έσπασαν την απαγόρευση συναθροίσεων και με σύνθημα «Είμαι κι εγώ ο Κλοντιάν» απαίτησαν την παραίτηση του πρωθυπουργού και του υπουργού Εσωτερικών. Οι διαδηλωτές συγκεντρώθηκαν έξω από το το υπουργείο Εσωτερικών και το δημαρχείο των Τιράνων και συγκρούστηκαν με τις δυνάμεις καταστολής, πυρπολώντας και το χριστουγεννιάτικο δέντρο. Οι συγκεντρώσεις συνεχίστηκαν και την επόμενη μέρα και εξαπλώθηκαν και σε άλλες πόλεις της Αλβανίας.

Με την κατάσταση να κινδυνεύει να ξεφύγει, ο υπουργός Εσωτερικών, Σαντέρ Λεσάι, υπέβαλε την παραίτησή του, η οποία έγινε δεκτή από τον Πρωθυπουργό Έντι Ράμα, ενώ ο τελευταίος απολογήθηκε για την δολοφονία και την στάση της αστυνομίας, την ίδια στιγμή που κατέστειλε άγρια τις διαδηλώσεις της 10ης Δεκεμβρη. Η παραίτηση του Λεσάι αποτελεί νίκη του κινήματος, ωστόσο δεν θα σταματήσει τις δολοφονίες και την καταστολή. Από τις ΗΠΑ και την Χιλή μέχρι την Αλβανία, την Ελλάδα και το Χονγκ-Κόνγκ, το αστικό κράτος ολοένα και συρρικνώνεται σε έναν μηχανισμό καταστολής για να επιβάλλει βάνανυσα μέτρα στους εργαζόμενους, τη νεολαία και τα φτωχά λαϊκά στρώματα. Το εργατικό κίνημα παγκοσμίως οφείλει να σκληρύνει και να μαζικοποιηθεί, ώστε να αντιμετωπίσει την στρατιωτικοποιημένη αστυνομία και να ανατρέψει το βάρβαρο εκμεταλλευτικό σύστημα που επιβάλλεται στην συντριπτική πλειοψηφία για την επιβίωση των κερδών των λίγων.

GOOGLE

Μια εξαιρετικά σημαντική εξέλιξη είδαμε στις 4 Γενάρη, όταν 225 εργαζόμενοι της Alphabet (μητρική εταιρία της Google) ανακοίνωσαν την δημιουργία σωματείου (AWU). Τα τελευταία τρία χρόνια, οι εργαζόμενοι στην εταιρία οργανώνονται και πραγματοποιούν διαμαρτυρίες και απεργίες για διάφορους λόγους: συνεργασία της εταιρίας με το αμερικανικό Πεντάγωνο για την κατασκευή στρατιωτικών drones (συμφωνία που απετράπη), πληρωμή υπέρογκου bonus σε στέλεχος που είχε κατηγορηθεί για σεξουαλική παρενόχληση, σχέδιο για δημιουργία μηχανής αναζήτησης που θα λογοκρίνει αποτελέσματα, για λογαριασμό της Κίνας, (που κι αυτό το ματαιώσαμε).

Ωστόσο, η προσπάθεια οργάνωσης ξεκίνησε έναν χρόνο πριν, με την προσπάθεια δημιουργίας ενός «σωματείου μειοψηφίας», δηλαδή ενός σωματείου που λόγω του μικρού αριθμού μελών δεν θα έχει την νομική δυνατότητα να υπογράψει σύμβαση, ωστόσο θα του επιτρέπεται η σταδιακή οργάνωση σε αυτό των 135.000 «προσωρινών» εργαζομένων (συμβάσεις ορισμένου χρόνου, εργολαβίες, free lancer κ.α.) που ξεπερνούν αριθμητικά το μόνιμο προσωπικό που φτάνει τις 115.000.

Μόλις δύο 24ωρα μετά την δημιουργία του, το σωματείο ανακοίνωσε ότι ξεπέρασε τα 530 μέλη. Η σημασία αυτού του γεγονότος είναι πολλαπλή. Πρώτον, οι πολυεθνικές εταιρίες υψηλής τεχνολογίας απασχολούν εκατοντάδες χιλιάδες εργαζόμενους και ο συνδικαλισμός είναι μέχρι τώρα περιορισμένος. Είναι αδύνατον να υπάρξει η όποια ανασυγκρότηση και ανασύνθεση του εργατικού κινήματος αν δεν κατορθώσουν να συνδικαλιστούν όλοι αυτοί οι εργαζόμενοι. Δεύτερον, θα αρχίσουν σιγά σιγά να καταρρέουν τα νεοφιλελεύθερα παραμύθια περί ιδανικών και υπερταξικών εργασιακών συνθηκών σε τέτοιου τύπου εταιρίες. Τρίτον, στην «εποχή της πληροφορίας», τέτοιες εταιρίες αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη οικονομική και πολιτική δύναμη που χωρίς το αντιστάθμισμα της οργάνωσης των εργαζομένων σε αυτές θα τείνει να γίνει ανεξέλεγκτη σε βάρος όχι μόνο των εργαζομένων τους αλλά του συνόλου της παγκόσμιας εργατικής τάξης.

Η εξέγερση των αγροτών συγκλονίζει την Ινδία

Κατά το διάστημα των τελευταίων μηνών, οι εργατοαγροτικές μάζες της Ινδίας βρίσκονται σε αναβρασμό και κινητοποιούνται μαζικά ενάντια στην αντιλαϊκή νεοφιλελεύθερη πολιτική της κυβέρνησης του Ναρέντρα Μόντι και του εθνικιστικού ινδουϊστικού κόμματος BJP. Τον περασμένο Σεπτέμβριο, η κυβέρνηση, εκμεταλλευόμενη και την πανδημία, πέρασε τρεις νόμους που χτυπούν σκληρά τα δικαιώματα των αγροτών. Παράλληλα, έχει προαναγγείλει αντεργατικές αλλαγές στην εργατική νομοθεσία. Εργάτες και αγρότες έδωσαν την πρώτη αποφασιστική απάντηση, με γενική απεργία στις 26 Νοεμβρίου, τη μεγαλύτερη απεργία στην ιστορία της ανθρωπότητας, με 250 εκατομμύρια απεργούς σε όλη την Ινδία (βλ. ΕΠ Δεκεμβρίου).

Η νέα νομοθεσία για τον αγροτικό τομέα απειλεί εκατομμύρια φτωχούς αγρότες με ξεκλήρισμα. Στόχος της είναι να καταργηθεί το δίχτυ προστασίας, που είχε θεσμοθετηθεί από την εποχή της Ίντιρα Γκάντι (δεκαετία του '70) και προβλέπει ελάχιστες εγγυημένες τιμές αγοράς των αγροτικών προϊόντων από εταιρείες και μεσάζοντες, αλλά και περιορισμούς στις τιμές πώλησης στον τελικό καταναλωτή. Η νεοφιλελεύθερη απορρύθμιση της αγοράς αγροτικών προϊόντων ευνοεί μόνο τους ισχυρούς ντόπιους καπιταλιστές και τις πολυεθνικές του τομέα των τροφίμων, τη στιγμή μάλιστα που το 1% των αγροτικών επιχειρήσεων κατέχει το 70% της καλλιεργήσιμης γης της Ινδίας. Οι φτωχοί αγρότες θα διαπραγματεύονται «ισότιμα» τις τιμές των προϊόντων τους με τους καπιταλιστές, δηλαδή με τους όρους ζούγκλας της «ελεύθερης αγοράς».

Μετά τη μεγάλη επιτυχία της γενικής απεργίας, αγρότες από πολλές επαρχίες της Ινδίας αποφάσισαν να οργανώσουν έναν πανεθνικό αγροτικό ξεσηκωμό, κάτω από το σύνθημα "Dilli Chal" («ας πάμε στο Δελχί»), που είχε χρησιμοποιηθεί την εποχή του αγώνα για την απελευθέρωση της Ινδίας από τη βρετανική αποικιοκρατική κυριαρχία. Μαζί με την κατάργηση των νεοφιλελεύθερων αγροτικών νόμων, ζητούν οι ελάχιστες εγγυημένες τιμές των αγροτικών προϊόντων να είναι 50% πάνω από το κόστος παραγωγής καθώς και 50% μείωση της τιμής του πετρελαίου για αγροτική χρήση. Στις 23 Δεκεμβρίου, πάνω από 300.000 αγρότες είχαν στήσει σκηνές και οδοφράγματα γύρω από το Δελχί, την πρωτεύουσα της χώρας. Για να τους σταματήσει, η αστυνομία χρησιμοποίησε δακρυγόνα και οχήματα εκτόξευσης νερού, έσκαψε τάφρους και έστησε φράγματα με στρώματα και σωρούς άμμου. Παράλληλα, απαγόρευσε όλα τα δρομολόγια τρένων προς το Δελχί και έστησε μπλόκα σε σταθμούς διοδίων, ώστε να σταματήσει αγρότες που έρχονται από διάφορες επαρχίες για να ενισχύσουν τους συναδέλφους τους. Οι συγκρούσεις με τις δυνάμεις καταστολής είναι σχεδόν καθημερινές, με αποτέλεσμα τουλάχιστον τρεις νεκρούς αγρότες. Ο συνολικός όμως αριθμός νεκρών φτάνει σχεδόν τους 30, λόγω των τρομερών κακουχιών. Πολλοί αγρότες κοιμούνται στο έδαφος ή πάνω σε τρακτέρ, με θερμοκρασίες της τάξης των 2-3 βαθμών Κελσίου! Επιβιώνουν με σπόρους που έχουν φέρε μαζί τους και με φαγητό που προσφέρουν πολλοί αλληλέγγυοι.

Ο ηρωικός αγώνας των αγροτών, που συνολικά αποτελούν πάνω από 50% του πλη-

θυσμού της Ινδίας, έχει συνταράξει την κοινωνία και συγκεντρώνει αλληλεγγύη από τους εργαζόμενους και άλλα λαϊκά στρώματα. Νέα μεγάλη πανεργατική απεργία οργανώθηκε στις 8 Δεκεμβρίου, με πολύ υψηλά ποσοστά συμμετοχής. Απεργία δύο χιλιάδων απλήρωτων εργαζομένων σε εργοστάσιο κατασκευής κινητών τηλεφώνων κατέληξε σε μικρή εξέγερση, που προκάλεσε φθορές και ζημιές ύψους 60 εκατομμυρίων δολαρίων στην εταιρεία. Ενώσεις οδηγών φορτηγών απειλούν να σταματήσουν να μεταφέρουν εμπορεύματα στις πόλεις. Τη συμπαράστασή τους στον αγώνα των αγροτών έχουν δηλώσει ενώσεις γυναικών, επιστημονικές ενώσεις και οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δικαιοσύνη στο εμπόριο, την προστασία των τροφίμων κ.ά. Διαδηλώσεις αλληλεγγύης οργανώθηκαν σε πολλές επαρχίες από αριστερά κόμματα και οργανώσεις. Μάλιστα, στην επαρχία Μαχαράστρα έγιναν και αποκλεισμοί μεγάλων οδικών αρτηριών και καταλήψεις κυβερνητικών κτηρίων. Η αλληλεγγύη στον αγώνα των αγροτών έχει εξαπλωθεί και σε διεθνές επίπεδο, ειδικά σε χώρες με μεγάλες κοινότητες ινδών μεταναστών. Μεγάλες διαδηλώσεις έγιναν στο Λονδίνο αλλά και σε μεγάλες πόλεις του Καναδά, της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας. Στην Καλιφόρνια, οργανώθηκε καραβάνι αλληλεγγύης που πορεύτηκε από το Όκλαντ στο Σαν Φρανσίσκο.

Το «παχνίδι» που παίζεται ξεπερνά κατά πολύ τα σύνορα της δεύτερης πολυπληθούς χώρας του κόσμου. Η Ινδία κατέχει την πρώτη θέση παγκοσμίως στην παραγωγή γάλακτος, βαμβακιού και μπαχαρικών και τη

δεύτερη στην παραγωγή ρυζιού, δημητριακών, φρούτων και λαχανικών. Τα συμφέροντα που διακυβεύονται για τα ντόπια μονοπώλια και τα μπεριαλιστικά πολυεθνικά μεγαθήρια είναι τεράστια. Από την άλλη, για τους ινδούς αγρότες είναι ξεκάθαρα ένας αγώνας ζωής και θανάτου, καθώς 263 εκατομμύρια από αυτούς βασίζονται αποκλειστικά στη γεωργία για την επιβίωσή τους. Αλλά και για τους εργαζόμενους και τους λαούς όλου του κόσμου, μια ήττα των ινδών αγροτών θα σημάνει ραγδαία χειροτέρευση των όρων διανομής στην παγκόσμια αγορά, όσον αφορά την επάρκεια, την ποιότητα και τις τιμές των τροφίμων και άλλων ειδών πρώτης ανάγκης.

Για να φτάσει αυτός ο εμβληματικός αγώνας στη νίκη, είναι απαραίτητη η εμβάθυνση της αυτοοργάνωσής του, με επιτροπές αλληλεγγύης και αγώνα σε όλες τις επαρχίες της Ινδίας, που να αγκαλιάζουν το σύνολο των εργαζομένων τάξεων και των καταπιεσμένων. Κομβικής σημασίας είναι η οικοδόμηση της συμμαχίας των αγροτών με την εργατική τάξη, που θα δημιουργήσει όλους τους όρους για να δοθεί ένα συντριπτικό χτύπημα στην υπεραντιδραστική κυβέρνηση Μόντι.

■ Γιάννης Χαλάς

Ταϊλάνδη: Μεγαλώνει το χάσμα μεταξύ παλατιού και του δημοκρατικού κινήματος, που κινητοποιείται ενάντια στον κίνδυνο πραξικοπήματος

■ του Πιερ Ρουσέ, μετάφραση από το *International Viewpoint*

Η κατάσταση συνεχίζει να εξελίσσεται ραγδαία στην Ταϊλάνδη. Αφού τροποποίησε το Σύνταγμα υπέρ του και ανέλαβε τον έλεγχο της περιουσίας του Στέμματος, ο Βασιλιάς Ράμα ο 10ος (Μάχα Βαγிரλονγκόρν) ενισχύει τον έλεγχό του σε ένα τμήμα των ενόπλων δυνάμεων, παίρνοντας υπό την εποπτεία του δύο συντάγματα, που ιστορικά έχουν προκαλέσει πραξικοπήματα. Το Παλάτι επαναφέρει τις παλιές πλουσιοπάροχες τελετές, διευρύνοντας το χάσμα μεταξύ της νεολαίας και μιας συντηρητικής κάστας που καθιερώνεται στην εξουσία και φαίνεται όλο και περισσότερο να ονειρεύεται την επιστροφή σε μια απόλυτη μοναρχία. Οι αρχές προσφεύγουν εκ νέου στο νόμο κατά του «εγκλήματος» της εσχάτης προδοσίας ενάντια στις ηγετικές προσωπικότητες του δημοκρατικού κινήματος.

Το ταϊλανδέζικο δημοκρατικό κίνημα συνεχίζει τον αγώνα του σε συστηματική βάση. Στις 25 Νοεμβρίου έγινε διαδήλωση μπροστά από την τράπεζα όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία του Στέμματος (η εμπορική τράπεζα Siam), μια δημόσια τράπεζα που διαχειρίζεται το Υπουργείο Οικονομικών και που ο Ράμα έχει ιδιωτικοποιήσει για δικό του όφελος. Στις 27 Νοεμβρίου διενεργήθηκε στην καρδιά της Μπανγκόκ μια πρακτική άσκηση κατά του πραξικοπήματος και διανεμήθηκε ένα εγχειρίδιο αντίστασης από τους διαδηλωτές. Στις 29 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε μια συγκέντρωση μπροστά από τους στρα-

τώνες του ενός από τα δύο συντάγματα, τα οποία έχουν περάσει στην εποπτεία και άμεση διεύθυνση του μονάρχη.

Η εξέγερση συνεχίζει να εξαπλώνεται, ακόμη και σε ορισμένους τομείς (αν και παραμένουν ακόμα μειοψηφία μέσα στο κίνημα) των μισθωτών εργαζομένων.

Το Παλάτι και ο στρατός

Με δική του πρωτοβουλία, ο Ράμα άλλαξε, το 2017, το καθεστώς τριών κυβερνητικών υπηρεσιών, απομακρύνοντάς τους από το κοινό δίκαιο. Από τότε υπακούουν στην κρίση του βασιλιά. Σε αυτές περιλαμβάνεται και η Βασιλική Διοίκηση Ασφάλειας, η οποία είναι υπεύθυνη για όλα όσα σχετίζονται με την προστασία και τον δοξασμό της βασιλικής οικογένειας και των συνεργατών της. Ως πρώην πιλότος μαχητών, ο Μάχα Βαγிரλονγκόρν ελέγχει στενά την πολεμική αεροπορία, αλλά αυτή δεν είναι καλά εξοπλισμένη ούτε έχει κάποιο βάρος στις ένοπλες δυνάμεις. Έτσι, αποφάσισε το 2019 να περάσουν υπό την άμεση διοίκησή του το 1° και 11° Συντάγμα Πεζικού, που εδρεύουν στην Μπανγκόκ και θεωρούνται ότι είναι αυτά που διαχρονικά παίζουν κυρίαρχο ρόλο σε πραξικοπήματα. Με αυτό τον τρόπο, πήρε το ρίσκο να σπάσει τον στρατό, ο οποίος θεωρείται εγγυητής της βασιλικής ασφάλειας και του κατεστημένου.

Το κατηγορητήριο για «εσχάτη προδοσία»

Η κυβέρνηση χρησιμοποιεί πάλι το νομι-

κό οπλοστάσιο του «εγκλήματος» της εσχάτης προδοσίας, το τρομακτικό Άρθρο 112 που «προστατεύει» τη βασιλική οικογένεια, την αντιβασιλεία και τους συνεργάτες της από κάθε προσβολή. Αυτό το άρθρο μπορεί να επιβάλει ποινές φυλάκισης 3 έως 15 ετών. Πολλές κατηγορίες εναντίον ενός κατηγορούμενου μπορεί να συγκεντρωθούν, που να φτάνουν και στην ισόβια κάθειρξη. Ήδη οι κατηγορούμενοι που συμμετέχουν στο κίνημα έχουν φτάσει τους 13.

Αυξανόμενο χάσμα μεταξύ παλατιού και νεολαίας

Η ταϊλανδέζικη κοινωνία είναι γεμάτη ξεπερασμένους ιεραρχικούς κανόνες που ελέγχουν την καθημερινή συμπεριφορά του πληθυσμού, διαμορφώνουν την γλώσσα και τις ατομικές σχέσεις, επιβάλλοντας κώδικες και συμπεριφορές. Η αμφισβήτησή τους έχει πολλές μορφές, όπως η μαζική άρνηση των ποδιών στα σχολεία και στα πανεπιστήμια.

Οι μεγάλες νεανικές εξεγέρσεις συνήθως περιλαμβάνουν αυτή την απόρριψη των ηθικών αξιών του κατεστημένου, που χάνει πια την καταπιεστική του δύναμη πάνω στις μάζες. Καθένας από τους εξεγερμένους συνδυάζει επίσης αυτή την εξέγερση ενάντια στην «καθημερινή ζωή» με μια αμφισβήτηση του πολιτικού συστήματος, που βασίζει την εξουσία του σε αυτούς τους θεμούς που έχουν γίνει τόσο αφόρητοι όσο και μη βιώσιμοι. Από την άλλη, το «μέτωπο της άρνησης» των συντηρητικών δυνάμεων σε οποιαδήποτε προ-

πτική συμβιβασμού και ουσιαστικής μεταρρύθμισης είναι ιδιαίτερα άκαμπτο. Αυτό που φαίνεται όλο και πιο ξεκάθαρο σήμερα είναι ότι ο Ράμα προωθεί στην πραγματικότητα οπισθοδρομικές μεταρρυθμίσεις, με ορίζοντα την αποκατάσταση μιας απόλυτης μοναρχίας.

Ως αποτέλεσμα, η κρίση του καθεστώτος βαθιάει. Ωστόσο, μια τέτοια κρίση δεν μπορεί να είναι παιχνίδι για δύο: την (αυταρχική) κυβέρνηση και τους (δημοκρατικούς) αντιπάλους της. Οξύνει όλες τις εντάσεις ανάμεσα στις ελίτ και την αστική τάξη, μέσα στις ένοπλες δυνάμεις, στις ταξικές σχέσεις, αλλά και μεταξύ των περιοχών της χώρας. Δημιουργεί χώρους για την ανάπτυξη των «αντι-πολιτισμών» και κινηματικών ιδεολογιών, για την ανανέωση των κοινωνικών κινήματων.

Κάποιος μπορεί να αναζητήσει πολλές προηγούμενες καταστάσεις, παλιές και πρόσφατες, όπου ένα απολιθωμένο καθεστώς έχει ανατραπεί από ένα ξαφνικό, απροσδόκητο και προσωρινό μπλοκ δυνάμεων. Είναι μάταιο να εικάζουμε από μακριά για το τι μπορεί να συμβεί στην Ταϊλάνδη, της οποίας η ιστορία δεν έχει γραφτεί εκ των προτέρων. Ένα πράγμα είναι βέβαιο, ωστόσο: το κίνημα υπέρ της δημοκρατίας, λόγω της ικανότητάς του να αντέχει και να καινοτομεί, επέφερε μια ρωγμή στην παντοδυναμία της στρατιωτικής-μοναρχικής κλίκας. Ποτέ δεν έπαψε να εκπλήσσει με την ανθεκτικότητά και την εφευρετικότητά του. Μπορούμε να το χαϊρετίσουμε μόνο για όσα έχει ήδη επιτύχει και να το υποστηρίξουμε όσο μπορούμε γι' αυτό που μπορεί ακόμα να επιτύχει.

60 χρόνια από την απεργία των οικοδόμων (Δεκέμβρης 1960)

Η ανάπτυξη του ελληνικού καπιταλισμού την περίοδο 1950-1967 και πιο ειδικά την δεκαετία του '60 έφερε μια μεγάλη οικοδομική δραστηριότητα καθώς ήταν αναγκαία η ανοικοδόμηση της χώρας. Οι ανάγκες αυτές χρειάζονταν εργατικά χέρια και έτσι δόθηκε η δυνατότητα σε κομμουνιστές, στους κυνηγημένους και στους αγωνιστές να βρίσκουν μαζικά δουλειά στα γαπιά για πρώτη ίσως φορά στο μετεμφυλιακό κράτος.

Βέβαια η οικοδομή είχε πολλά προβλήματα που έπρεπε να λυθούν άμεσα. Τα κυριότερα ήταν: η ασφάλιση και η ιατροφαρμακευτική περιθαλψη, η μη καταβολή του δώρου Χριστουγέννων, Πάσχα, άδειας και επιδόματος άδειας, η μη καταβολή επιδόματος ανεργίας κ.α. Το ποτήρι ξεχείλιζε όταν κατατέθηκε νόμος που αύξανε τα συνταξιοδοτικά έτη από 2.500 στα 4.050, κάτι που σήμαινε ότι θα έπαιρναν με πολύ μεγάλη δυσκολία ή και καθόλου σύνταξη.

Στα τέλη της δεκαετίας του '50 ξεκίνησε ένας πολύχρονος αγώνας με αποκορύφωμα την απεργία την 1η Δεκέμβρη του 1960. Τον αγώνα αυτόν τον σήκωσε η Συντονιστική Επιτροπή των Οικοδομικών Σωματείων και σημαντικό ρόλο έπαιξε η παράταξη που είχαν οι τροτσκιστές και οι εκλεγμένοι σύντροφοι από τα σωματεία που έδωσαν όλες τους τις δυνάμεις για την νίκη της. Αξίζει να αναφέρουμε τους συντρόφους Γιώργο Κατσαρλίνο, Κλεάνθη Δεπατή, Γιώργο Βασάλο, Μαστρογιάννη και αρκετοί που δυστυχώς δεν έχουν καταγραφεί. Σχεδόν όλοι τους είχαν περάσει

τις δυσκολίες της κατοχής, του εμφυλίου και του μετεμφυλιακού κράτους έχοντας γυρίσει σε φυλακές, εξορίες, νοσοκομεία με σωματικά και ψυχικά βασανιστήρια. Τους εκτιμούσαν όλοι οι οικοδόμοι και αρκετοί ήταν εκλεγμένοι στα σωματεία (στο σωματείο Μπετόν Αρμέ οι τροτσκιστές είχαν 3 από τις 9 έδρες).

Από τα τέλη του Νοέμβρη και μετά από συνεχή πίεση της Επιτροπής και Πρωτοβάθμιων Σωματείων η Ομοσπονδία παρά την ξεπουλημένη ηγεσία του Λυκαρδόπουλου (γνωστός δεξιός και έπειτα χουντικός εργατοπατέρας) αναγκάστηκε να κηρύξει 24ωρη πανοικοδομική απεργία. Εκείνη την ημέρα τα γαπιά ερήμωσαν και η απεργία ήταν καθολική με συγκεντρώσεις σε όλες τις μεγάλες πόλεις (Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Αγρίνιο, Λάρισα). Στο ΕΚΑ συγκεντρώθηκαν 15.000 απεργοί (η πρώτη μεγάλη κινητοποίηση μετά την ήττα του εμφυλίου) και ξεκίνησαν διαδήλωση προς το Υπουργείο. Στην πορεία δέχτηκαν επίθεση από την αστυνομία, οι οικοδόμοι ξήλωσαν τα πεζοδρόμια τα εκτόξευσαν στους αστυνομικούς και έστησαν οδοφράγματα ανατρέποντας ακόμα και αυτοκίνητα. Η αστυνομία ξεκίνησε να πυροβολεί με αποτέλεσμα 120 τραυματίες, 173 συλλήψεις και 22 οικοδόμοι να οδηγηθούν σε δίκη. Προκηρύσσεται νέα απεργία για την επόμενη μέρα, 2 του Δεκέμβρη, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τα γεγονότα της προηγούμενης, στην οποία η σύγκρουση των απεργών με τις δυνάμεις καταστολής συνεχίστηκαν. Η δίκη των 22 διαρκεί δεκατρείς μέρες (5-18 Δεκέμβρη), είκοσι κατηγορούμενοι απεργοί αθώωθηκαν, ένας καταδικάστηκε

και αφέθηκε ελεύθερος έπειτα από άσκηση έφεσης, ενώ ο εικοστός δεύτερος δικάστηκε αργότερα αφού νοσηλευόταν από τραυματισμό σφαίρας.

Αυτή η απεργία έσπασε την τρομοκρατία του μετεμφυλιακού κράτους και έφερε στο προσκήνιο μια νέα γενιά αγωνιστών, απαλλαγμένη σε κάποιο βαθμό, από την ήττα του εμφυλίου που έπαιξε σημαντικό ρόλο στους μετέπειτα αγώνες και απεργίες, όπως και στα Ιουλιανά.

Πρέπει να τονίσουμε ότι ο αγώνας αυτός των οικοδόμων δεν κατευθύνονταν μόνο στα αφεντικά - εργολάβους τους, αλλά κυρίως χτυπούσε απευθείας το μετεμφυλιακό κράτος.

Οι οικοδόμοι νίκησαν, η Κυβέρνηση της ΕΡΕ του Κ. Καραμανλή υποχώρησε και οι εργαζόμενοι επέβαλλαν σχεδόν στο σύνολο τους τα αιτήματά τους (τα οποία μάλιστα είχαν επεξεργαστεί κυρίως οι τροτσκιστές):

- Να κολληθούν έτη για το χρονικό διάστημα 1948-1954 που ήταν πολύ συνηθισμένο φαινόμενο να εργάζονται ανασφάλιστοι.
- Δώρο Χριστουγέννων, Πάσχα και άδειας.
- Την ένταξη τους στα βαρέα και ανθυγιεινά.
- Την συνταξιοδότηση τους στα 60 χρόνια. [1]

Η νίκη αυτή ήταν μια σημαντική παρακαταθήκη καθώς:

- 1) Ξεκίνησε να επουλώνεται το τραύμα της ήττας του εμφυλίου της εργατικής τάξης

και είναι η πρώτη νίκη των εργατών στο μετεμφυλιακό κράτος.

2) Ξεπέρασε την προδοτική στάση των σταλινικών που οδήγησε στην ήττα του εμφυλίου (σε μια περίοδο που διαφαινόταν η άνοδος του κινήματος, με την εκλογική άνοδο της ΕΔΑ με το μεγάλο εκλογικό ποσοστό 24,5 % που είχε πάρει στις εκλογές). Η εκλογική άνοδος των σταλινικών έδειχνε την διάθεση σπασίματος του ασφυκτικού ελέγχου του αστυνομικού κράτους.

3) Η πολιτική της Άκρας Αριστεράς και κυρίως των τροτσκιστών θα «περάσει στις μάζες», παρά την πολύ μεγάλη οργανωτική τους υστέρηση σε σχέση με τους σταλινικούς.

4) Έφερε στο προσκήνιο μια νέα γενιά αγωνιστών που θα παίξουν σημαντικό ρόλο στους αγώνες την δεκαετία αυτή.

Η αρχή της δεκαετίας του '60 ξεκινάει με έναν πολύ σημαντικό νικηφόρο αγώνα, οι εργαζόμενοι η νεολαία και τα φτωχά λαϊκά στρώματα, 60 χρόνια μετά πρέπει να διδαχτούμε από την ιστορία και τέτοιοι αγώνες μπορεί να φαίνονται σήμερα σαν όαση στην «Ερημο Των Ταρτάρων» [2], όμως θα έρθει η στιγμή που και το σύγχρονο προλεταριάτο θα ζήσει.

■ *Κιτσώνης Βαγγέλης*

Υποσημειώσεις:

[1] πηγή: «Οι παρεμβάσεις της ΟΚΔΕ στο συνδικαλιστικό κίνημα και στους εργατικούς αγώνες» εκδόσεις Εργατική Πάλη

[2] Επίκαιρο κλασικό μυθιστόρημα του Ντίνο Μπουτζάκι, «Η Ερημος Των Ταρτάρων» εκδόσεις Μεταίχμο

Ο Γενάρης έχει συνδεθεί με τον θάνατο τριών μεγάλων επαναστατών μαρξιστών και ηγετών του παγκόσμιου κομμουνιστικού κινήματος. Ο Καρλ Λίμπκνεχτ και η Ρόζα Λούξεμπουργκ δολοφονήθηκαν στις 15 Ιανουαρίου 1919 από τα Φράικορπς στο Βερολίνο, ενώ ο Βλαντιμίρ Ίλιτς Λένιν, έπειτα από τέσσερα εγκεφαλικά, άφησε την τελευταία του πνοή στις 21 Ιανουαρίου 1924, στο Γκόρκι.

ΛΕΝΙΝ

Ο Βλαντιμίρ Ίλιτς Ουλιάνοφ (22 Απριλίου 1870 – 21 Γενάρη 1924), γνωστός με το ψευδώνυμο Λένιν, ήταν Ρώσος κομμουνιστής επαναστάτης, πολιτικός και θεωρητικός. Ήταν η σημαντικότερη ηγετική φυσιογνωμία της Ρώσικης Επανάστασης και επικεφαλής της ΕΣΣΔ έως τον θάνατό του, ηγέτης της Κομμουνιστικής Διεθνούς (Γ' Διεθνής) και του μπολσεβίκικου κόμματος. Η κορυφαία αυτή επαναστατική προσωπικότητα, οι ιδέες και το έργο της οποίας σφράγισαν τις πολιτικές εξελίξεις του 20ού αιώνα μέσω της Οκτωβριανής Επανάστασης στη Ρωσία και την ίδρυση της Σοβιετικής Ένωσης, γεννήθηκε στην πόλη Σιμπίρσκ της Ρωσικής Αυτοκρατορίας, στις όχθες του Βόλγα. Ο πατέρας του ήταν διευθυντής σχολείου, η μητέρα του κόρη γιατρού. Ξεκίνησε τον βίο του στο επαναστατικό κίνημα από νεαρή ηλικία (ο αδελφός του είχε εκτελεστεί από το τσαρικό καθεστώς). Το 1894, στην (Αγία) Πετρούπολη ήρθε σε επαφή με τους μαρξιστικούς ομίλους και με τα πρώτα μανιφέστα του επιτέθηκε στους Ναρόντικους, ενώ άρχισε από τον τύπο θεωρητικό αγώνα ενάντια στους «διαστρεβλωτές» της μαρξιστικής θεωρίας. Ενοποίησε τους μαρξιστικούς κύκλους σε ενιαία πολιτική οργάνωση, την «Ένωση της Πάλης για τη Χειραφέτηση της Εργατικής Τάξης». Μια σύνοψη του τεράστιου έργου του:

α) Έθεσε τις βάσεις για τον πρότυπο τρόπο πολιτικής οργάνωσης του προλεταριάτου

Τα «3Λ» της Παγκόσμιας Επανάστασης

με το έργο του *Τι να κάνουμε*.

β) Ήταν ο πρώτος μαρξιστής, που με ολοκληρωμένο τρόπο κατανόησε το πέρασμα του καπιταλισμού στην εποχή της παρακμής του, στην εποχή του ιμπεριαλισμού, χαρακτηριζόμενος ως «εποχή πολέμων, επαναστάσεων και αντεπαναστάσεων», καταδεικνύοντας τον ιστορικά επίκαιρο χαρακτήρα της σοσιαλιστικής επανάστασης.

γ) Έπαιξε τον αποφασιστικό ρόλο για να οδηγηθεί στη νίκη η Ρωσική Επανάσταση το 1917. Ιδιαίτερα με το έργο του *Κράτος και Επανάσταση* έριξε το σύνθημα του τσακίσματος του αστικού κράτους, δείχνοντας το δρόμο για την εργατική εξουσία.

δ) Υπήρξε πρωτεργάτης και ηγέτης της Τρίτης Διεθνούς, η οποία υπερασπίστηκε το ατμασμένο από την σοσιαλδημοκρατία όνομα του Σοσιαλισμού. Η νέα Διεθνής βοήθησε στην ίδρυση πολλών δεκάδων κομμουνιστικών κομμάτων σ' όλο τον πλανήτη και εμπλούτισε με τα τέσσερα πρώτα συνέδριά της την επαναστατική θεωρία.

Πρότυπο αφοσίωσης και συστηματικής ακούραστης δουλειάς για την υπόθεση των εργαζομένων, πέθανε σε ηλικία 54 ετών. Η ζωή και το έργο του δείχνει το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουν οι νέοι, οι εργαζόμενοι και οι επαναστάτες προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι πόλεμοι, οι κρίσεις και η βαρβαρότητα στη ρίζα τους: τον δρόμο της ανατροπής του καπιταλισμού και της εγκαθίδρυσης του σοσιαλισμού παγκόσμια. Το ίχνος του παραμένει βαθύ και ανεξίτηλο στην ιστορία του παγκόσμιου εργατικού κινήματος και του μαρξισμού.

ΛΟΥΞΕΜΠΟΥΡΓΚ – ΛΙΜΠΚΝΕΧΤ

Στις αρχές του 1918, είχε αρχίσει να δια-

φαίνεται η αναπόφευκτη ήττα του γερμανικού ιμπεριαλισμού στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η Γερμανία βρισκόταν σε κατάσταση ακραίας φτώχειας και μαρασμού. Το γερμανικό προλεταριάτο βρισκόταν σε αναβρασμό. Μετά από μια στάση του στόλου και τη φυλάκιση 400 επαναστατημένων ναυτών, ξέσπασαν συγκρουσιακές διαδηλώσεις στο Κίελο. «Στις 9 Νοέμβρη, οι εργάτες και οι στρατιώτες γκρέμισαν το παλιό καθεστώς στη Γερμανία. Στα πεδία των μαχών στη Γαλλία διαλύθηκαν οι αιματηρές ανταπάτες για μια παγκόσμια κυριαρχία της πρωσικής μπότας. Οι εγκληματικές συμμορίες που άναψαν την παγκόσμια πυρκαγιά και έριξαν τη Γερμανία μέσα σε μια θάλασσα αίματος, κάνουν τώρα την τελευταία τους προσευχή. Και ο λαός που χρόνια εξαπατημένος είχε χάσει κάθε αίσθηση πολιτισμού, τιμής και ανθρωπισμού, μπροστά στην άβυσσο ζύπνησε από τον βαθύ του λήθαργου. Στις 9 Νοεμβρίου το προλεταριάτο ξεσηκώθηκε και συνέντριψε τον άτιμο ζυγό» (Ρόζα Λούξεμπουργκ). Οι σοσιαλδημοκράτες επιχειρούν να τιθασεύσουν και να καρπωθούν το επαναστατικό ρεύμα. Οι αντιδραστικοί αξιωματικοί σε συνεννόηση με τη σοσιαλδημοκρατική κυβέρνηση και με την χρηματοδότηση της αστικής τάξης, άρχισαν να συγκροτούν ένοπλα τμήματα (Freikorps), προετοιμάζοντας τη συντριβή της επαναστατικής δράσης της εργατικής τάξης.

Σε αυτή την κρίσιμη περίοδο ολοκληρώθηκε η πορεία των Λούξεμπουργκ και Λίμπκνεχτ. Ο Καρλ Λίμπκνεχτ ήταν βασικός εκφραστής της εσωκομματικής αριστερής αντιπολίτευσης στην παλιά σοσιαλδημοκρατία. Αντιτάχθηκε στη συμμετοχή της Γερμανίας στον πόλεμο, από επαναστατικές διεθνιστικές θέσεις (τον Μάιο του 1915, κυκλοφόρησε το αντιπολεμικό βιβλίο με τίτλο *Ο Κύριος Εχθρός είναι Στη Χώρα Μας!* υπο-

στηρίζοντας ντεφετιστικές απόψεις, δηλαδή τη μετατροπή του πολέμου σε σοσιαλιστική επανάσταση), ήταν δεινός επικριτής του επικεφαλής των κεντριστών (και αργότερα των ρεφορμιστών) Καρλ Κάουτσκι, του «πάπα» της σοσιαλδημοκρατίας.

Ενάντια στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο στάθηκε και η Ρόζα Λούξεμπουργκ, που είχε πιο πριν κερδίσει επάξια τη φήμη της, στην πάλη ενάντια στην αναθεώρηση του μαρξισμού (ρεβιζιονισμός) του Μπέρνσταϊν (*Μεταρρύθμιση ή Επανάσταση*), για την προώθηση της ριζοσπαστικής δράσης (*Μαζική Απεργία, Κόμμα και Συνδικάτα*, όπου δείχνει τη σημασία της μαζικής απεργίας για την ανάπτυξη της ταξικής συνείδησης). Ήταν κορυφαία μαρξίστρια οικονομολόγος (π.χ. τα έργα της *Τι είναι πολιτική οικονομία*; και κυρίως *Συσσώρευση του κεφαλαίου*) και από τους ιδρυτές και πρώτους ηγέτες, μαζί με τον Λίμπκνεχτ, του ΚΚ Γερμανίας ως μετεξέλιξη της Ένωσης Σπάρτακος. Ο Λένιν την είχε χαρακτηρίσει (παρά τις σκληρές αντιπαραθέσεις τους και τα λάθη της) «αετό», σαν να προκαταλάμβανε την απάντηση στη μετέπειτα σταλινική συκοφαντήση της, από την οποία την υπερασπίστηκε κατηγορηματικά και ο Τρότσκι. «... κανένας... δεν ενέπνευσε τόσο πολύ σεβασμό και, κατά καιρούς, φόβο και μίσος στην ηγεσία του [σοσιαλδημοκρατικού] κόμματος και των συνδικάτων, όσο η εύθραυστη, ασθενική γυναίκα αλλοδαπής καταγωγής» (*Περ Μπρουέ, Η Γερμανική Επανάσταση 1917-1923*, εκδ. Εργατική Πάλη).

Με τον καθοριστικό ρόλο της αντεπαναστατικής σοσιαλδημοκρατίας, το αστικό καθεστώς μπόρεσε να ελέγξει το άμεσο ρήγμα που προκάλεσε η Επανάσταση του Νοέμβρη του 1918, να καταπνίξει τα εργατικά συμβούλια και να οργανώσει το ίδιο την αιματηρή καταστολή, τον Ιανουάριο του 1919, όπου οι Λούξεμπουργκ και Λίμπκνεχτ δολοφονήθηκαν από τα Φράικορπς.

■ *Αφροδίτη Χ.*

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟ ΞΕΣΠΑΣΜΑ ΤΗΣ ΑΡΑΒΙΚΗΣ ΑΝΟΙΞΗΣ ΟΙ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΔΙΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

Δέκα χρόνια μετά το κοσμοϊστορικό κύμα εξεγέρσεων-κινητοποιήσεων που σάρωσε τις χώρες της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, η εικόνα στον αραβικό κόσμο είναι σύνθετη και εξελισσόμενη: Από τις έξι χώρες που πρωτοστάτησαν στο πρώτο επαναστατικό κύμα (Τυνησία, Υεμένη, Αίγυπτο, Μπαχρέιν, Λιβύη, Συρία) μόνο στην Τυνησία το λαϊκό κίνημα κατάφερε να επιβάλλει και να διατηρήσει μια σειρά από δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις. Στο Μπαχρέιν η εξέγερση πνίγηκε στο αίμα, στην Αίγυπτο έχει επιβληθεί στυγνή δικτατορία, στην Υεμένη και τη Λιβύη μαίνονται εμφύλιοι πόλεμοι που υποδαυλίζονται από τους ιμπεριαλιστές και τους συμμάχους τους, ενώ η Συρία έχει μετατραπεί σε πεδίο σύγκρουσης κάθε λογής ιμπεριαλιστικών και περιφερειακών δυνάμεων και έχει κυριολεκτικά διαλυθεί. Μια επιφανειακή ανάγνωση αυτής της εικόνας επιτρέπει σε πολλούς να μιλούν για ήττα της Αραβικής Άνοιξης και άλλοι να ψέγουν τα λαϊκά κινήματα φορτώνοντας τους το χάος που έχει απλωθεί στην περιοχή, άλλοι να παρακολουθούν με απογοήτευση και να μιλούν για Αραβικό Χειμώνα. Μια πιο προσεκτική ανάλυση, ωστόσο, δεν μπορεί παρά να θεωρήσει κομμάτι αυτής της επαναστατικής διαδικασίας που ξεκίνησε το Δεκέμβρη του 2020, τις εξεγέρσεις, οκτώ και πλέον χρόνια μετά, στο Σουδάν, την Αλγερία, το Ιράκ και το Λίβανο καθώς και το πλήθος κοινωνικών και πολιτικών κινήματων που έχουν έκτοτε και αυξητικά κατακλύσει το σύνολο σχεδόν των αραβικών χωρών.

Το Οικονομικό, Κοινωνικό και Πολιτικό Υπόβαθρο Παραμένει

Η ρίζα των εξεγέρσεων του 2011 στον αραβικό κόσμο βρίσκεται, καταρχήν, στη βαθιά δομική κρίση που προκάλεσε στις χώρες αυτές το νεοφιλελεύθερο μοντέλο διακυβέρνησης, καθώς εφαρμόστηκε σε οικονομίες που χαρακτηρίζονταν από διάφορους βαθμούς ή και συνδυασμούς ολιγαρχικής-οικογενειοκρατικής και τοκογλυφικής-κερδοσκοπικής διακυβέρνησης ακόμα και στις περιπτώσεις που το πολίτευμα ήταν τυπικά δημοκρατικό –οικονομίες δηλαδή όπου μια οικογένεια (μοναρχία) ή μια άρχουσα κλίκα (συχνά στρατιωτική) με την αωλή της «κατείχαν» το κράτος, τους μηχανισμούς, τους πόρους και τον στρατό του. Τα αποτελέσματα της νεοφιλελεύθερης λαίλαπας –η κάθεται πτώση του ποσοστού ανάπτυξης, η εκτόξευση της ανεργίας, η διόγκωση των κοινωνικών ανισοτήτων και της ακραίας φτώχειας και η εξάπλωση της διαφθοράς– πήραν εδώ πολύ πιο ακραίες διαστάσεις από ότι στον υπόλοιπο κόσμο και ώθησαν τους λαούς στην εξέγερση.

Η δεύτερη κινητήρια δύναμη της Αραβικής Άνοιξης ήταν και παραμένει, ο πόθος των λαών για ανατροπή των προαναφερθέντων πολιτικών καθεστώτων που εφάρμοσαν αυτές τις πολιτικές και η μετάβαση σε δημοκρατικά μοντέλα διακυβέρνησης. Είναι αλήθεια πως στο πρώτο κύμα, υπήρχε σε μεγάλη μερίδα των εξεγερμένων, η αφελής προσδοκία πως αυτή η μετάβαση θα μπορούσε να γίνει με έναν σχετικά ομαλό τρόπο. Η αντίληψη αυτή ενισχύθηκε από περιπτώσεις όπως της Αιγύπτου και της Τυνησίας όπου τα καθεστώτα «θυσίασαν» τους ηγέτες τους για να κατευνάσουν τα πλήθη και να σώσουν την εξουσία τους. Αλλού, όπως στη Συρία και τη Λιβύη οι κυβερνώντες δεν δίστασαν να αφανίσουν τους λαούς τους, να σπείρουν εμφύλιους και να καταστρέψουν τις χώρες τους.

Ωστόσο, οι εμφύλιοι, οι σφαγές και οι δικτατορίες που επιβλήθηκαν από τα διάφορα καθεστώτα στην προσπάθεια να αναχαιτίσουν τις εξεγέρσεις σε συνδυασμό με τις άμεσες ή έμμεσες επεμβάσεις των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων (ΗΠΑ, Ρωσία, Γαλλία), περιφερειακών δυνάμεων όπως η Τουρκία και η Σαουδική Αραβία, πρόσφατα και της Κίνας στην προσπάθεια τους να αναβαθμίσουν το ρόλο τους στην περιοχή και παγκόσμια, δεν έλυσαν, αντίθετα, όζυναν τα προβλήματα και επιδείνωσαν την οικονομική κρίση και την πολιτική αστάθεια. Με αυτή την έννοια, η επαναστατική διαδικασία που ξεκίνησε το 2011 δεν θα σταματήσει αν δεν αλλάξει ριζικά το κυρίαρχο πολιτικο-οικονομικό σύστημα. Διαφορετικά οι λαοί της περιοχής κινδυνεύουν αν βυθιστούν σε έναν καταστροφικό μεσαίωνα.

Το Δεύτερο Κύμα - Νέα Χαρακτηριστικά

Τρανή απόδειξη πως οι επαναστατικές διεργασίες συνεχίζονται στον αραβικό κόσμο, αξιοποιώντας μάλιστα τα μαθήματα του πρώτου κύματος και μαθαίνοντας από τα λάθη του παρελθόντος είναι οι κινητοποιήσεις που ακολούθησαν στο Μαρόκο (κυρίως τον Οκτώβρη του 2016), στην Ιορδανία (ιδίως την άνοιξη του 2018), στο Ιράκ (κατά διαστήματα από το 2015), το Ιράν (από το Δεκέμβρη του 2017) και κυρίως οι εξεγέρσεις στο Σουδάν (από το Δεκέμβρη του 2018) και την Αλγερία (από το Φλεβάρη του 2019) που μαζί με τις εξεγέρσεις στο Ιράκ και τον Λίβανο σηματοδοτούν το δεύτερο κύμα της Αραβικής Άνοιξης, με νέα ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Τα λαϊκά κινήματα αυτή τη φορά δεν έπεσαν στις παγίδες της πρώ-

της φάσης. Ο στρατός που ντύθηκε το ρόλο του σωτήρα στην Αίγυπτο και ανέτρεψε αρχικά τον Μουμπάρακ και στη συνέχεια τον Μόρσι των Αδελφών Μουσουλμάνων μόνο για να επιβάλλει τελικά τη στυγνότερη στρατιωτική δικτατορία του Σίσι, αντιμετώπιστηκε τόσο στο Σουδάν, όσο και στην Αλγερία σαν πυλώνας του λαομίσητου καθεστώτος, παρόλο που πρωτοστάτησε –για να διατηρηθεί στην εξουσία– στην ανατροπή των Μπασίρ και Μπουτεφλίκα αντίστοιχα. Το αίτημα για απομάκρυνση του στρατού και πραγματική δημοκρατία των πολιτών εξακολουθεί να βρίσκεται στην προμετωπίδα των αιτημάτων των κινήματων και των δυο χωρών.

Ανάλογη αντιμετώπιση είχαν σε αυτό το δεύτερο κύμα οι οργανώσεις του ισλαμικού φονταμενταλισμού καθώς και οι Αδελφοί Μουσουλμάνοι και τα παρακλάδια τους που το προηγούμενο διάστημα εκμεταλλεύοντο τα διευρυμένα κοινωνικά δίκτυα τους, την οικονομική και μιντιακή στήριξη των μοναρχιών του Κόλπου και της Τουρκίας άρπαζαν κυριολεκτικά την ηγεσία και τον έλεγχο των εξεγέρσεων, χωρίς να έχουν συμβάλει στο παραμικρό στη δημιουργία τους (χαρακτηριστικότερο παράδειγμα και πάλι η Αίγυπτος). Στην περίπτωση του Σουδάν και της Αλγερίας, βέβαια, ο αντεπαναστατικός ρόλος αυτών των δυνάμεων ήταν πολύ πιο ξεκάθαρος δεδομένης της προηγούμενης συμμετοχής τους στα αυταρχικά αντιδραστικά καθεστώτα.

Αυτή τη φορά, επίσης, κινήματα όπως αυτά στον Λίβανο και το Ιράκ, κατάφεραν να ενώσουν τα εργατικά και λαϊκά στρώματα ξεπερνώντας τους φυλετικούς-θρησκευτικούς διαχωρισμούς που οι άρχουσες τάξεις των χωρών τους χρησιμοποιούν χρόνια τώρα για να διαιρούν και να εδραιώνουν την εξουσία τους.

Αδυναμίες και Δυνατότητες

Κομβικό ζήτημα για την εξέλιξη και την τελική νίκη της Αραβικής Άνοιξης, όπως και κάθε επαναστατικής διαδικασίας είναι το ζήτημα της ηγεσίας των κινήματων. Στις εξεγέρσεις της πρώτης φάσης της Αραβικής Άνοιξης οι «προοδευτικές» και πολύ περισσότερο οι επαναστατικές δυνάμεις που τις ξεκίνησαν και εξέφρασαν τα αιτήματα των λαών τους ήταν αδύναμες τόσο οργανωτικά, όσο και πολιτικά. Συχνά, όπως στην Αίγυπτο σύρθηκαν σε ανίερους συμμαχίες με τον στρατό, τους Αδελφούς Μουσουλμάνους ή άλλες αντιδραστικές δυνάμεις καταδικάζοντας τα κινήματα σε ήττα και σπέρνοντας την απογοήτευση και την έλλειψη εμπιστοσύνης στους εργαζόμενους και τις λαϊκές μάζες. Αντίθετα στην περίπτωση της Τυνησίας όπου στην προμετωπίδα της εξέγερσης βρέθηκε η Γενική Ένωση Εργαζομένων, το μοναδικό ανεξάρτητο, ισχυρό, οργανωμένο εργατικό κίνημα στον αραβικό κόσμο διατηρήθηκαν αρκετές δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις και κάποια πολιτική σταθερότητα.

Στο δεύτερο κύμα στην Αραβική Άνοιξη πρωτοστατεί μια νέα γενιά αγωνιστών που πολιτικοποιήθηκε στα χρόνια των εξεγέρσεων και φαίνεται να διδάχθηκε από τα λάθη των προηγούμενων. Τόσο στην Αλγερία, όσο και στο Σουδάν το κίνημα στηρίζεται σε δίκτυα οργανώσεων βάσης (σε γειτονιές, χώρους δουλειάς, πανεπιστήμια και σχολές) με κεντρικό ρόλο στις πολιτικές επιλογές και τη λήψη και αποφάσεων. Στο Σουδάν κεντρικό ρόλο έπαιξε από την έναρξη της εξέγερσης η Ένωση Επαγγελματιών (δάσκαλοι, δημοσιογράφοι, γιατροί, κ.λπ.) που οργάνωσε το πρώτο μυστικό δίκτυο για να πλαισιωθεί στη συνέχεια από ένα ευρύτερο δίκτυο εργατικών σωματείων και ενώσεων και να αποτελέσει το κέντρο ενός πολιτικού σχηματισμού (με άλλα κόμματα και δυνάμεις), των Δυνάμεων για την Ελευθερία και την Αλλαγή (FDFC) που υποχρέωσε τη στρατιωτική χούντα να καθίσει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και να υποκύψει στη δημιουργία μιας μικτής προσωρινής κυβέρνησης. Στις οργανώσεις βάσεις και τα πολιτικά όργανα του FDFC αποφασιστικό ρόλο παίζουν οι οργανώσεις της νεολαίας και οι φεμινιστικές οργανώσεις. Στην Αλγερία παρά το ευρύ δίκτυο οργανώσεων βάσης, μια τέτοια διακριτή και αποφασιστική ηγεσία λείπει, όπως λείπει και στα υπόλοιπα κινήματα του αραβικού κόσμου. Και όσο δεν εμφανίζονται τέτοιες ηγεσίες ικανές να καθοδηγήσουν τα κινήματα με αποφασιστικότητα και αποτελεσματικότητα στην υπεράσπιση των συμφερόντων τους οι εξεγέρσεις θα ακολουθούνται από πσιωγυρίσματα και απογοητεύσεις. Ένα είναι σίγουρο όσον αφορά την Αραβική Άνοιξη: είναι μια εξέγερση που εξελίσσεται. Οι διεργασίες στο Σουδάν και την Αλγερία και η έκβασή τους, έχουν αποφασιστικό χαρακτήρα για τη συνέχεια. Προς το παρόν η πανδημία έχει οδηγήσει σε στασιμότητα τις εξελίξεις και εδώ. Αναμένεται δε, να επιβαρύνει ακόμα περισσότερο τις δυσβάσταχτες επιπτώσεις της κρίσης στις αραβικές χώρες και να έχει τον αντίκτυπο της στα ερχόμενα κινήματα.

■ Μαρία Κτιστάκη

Η ελληνική επανάσταση του 1821 (μέρος στ')

> συνέχεια από το οπισθόφυλλο

τύχη της μοναρχίας. Για την εξομάλυνση των εντάσεων με τη ρωσική διπλωματία, ο Όθωνας άρχισε να απαγκιστρώνεται από την αγγλική διπλωματία του Foreign Office και να προσεταιρίζεται την Ιερή Συμμαχία και κατ' επέκταση τη Ρωσία.

Η 3^η Σεπτεμβρίου και η καθιέρωση του 1^{ου} ελληνικού Συντάγματος

Η γενική δυσαρέσκεια από την πολιτική της μοναρχίας, που το σύνολο του ελληνικού λαού τη θεωρούσε ως ξένη κατοχή, άρχισε να ευνοεί όλες τις συνωμοτικές κινήσεις εναντίον της. Οι πρεσβευτές των τριών δυνάμεων ενθάρρυναν με κάθε τρόπο αυτές τις κινήσεις, ελπίζοντας έκαστος ότι θα επωφεληθεί από τη μεταβολή. Την ήδη τεταμένη κατάσταση ήρθε να επιδεινώσει η τεράστια οικονομική κρίση και η κατασπατάληση των δημοσίων ταμείων για τα έξοδα της μοναρχίας. Το 1843, η Ελλάδα κήρυξε επίσημα πτώχευση και ο Όθωνας έκανε έκκληση στις προστάτιδες δυνάμεις για νέο δάνειο. Τις πρώτες μέρες του Σεπτεμβρίου, επικυρώθηκε η νέα δανειακή σύμβαση από τη Συνδιάσκεψη του Λονδίνου που, προκειμένου να πιστώσει τις πρώτες δόσεις, έπρεπε η Ελλάδα να εκχωρήσει όλους τους πόρους της στην εξυπηρέτηση του δανείου. Στο άκουσμα αυτού του νέου σκληρού οικονομικού μνημονίου, τις πρώτες πρωινές ώρες της 3^{ης} Σεπτεμβρίου, ο στρατός των συνωμοτών, με μπροστάρηδες τον Καλλέργη και τον Μακρυγιάννη, περικύκλωσε το παλάτι. Τότε, υπό την πίεση των λαϊκών κινητοποιήσεων, οι αρχηγοί των τριών κομμάτων απαίτησαν από το Συμβούλιο της Επικρατείας και από τον Όθωνα να ψηφιστεί Σύνταγμα.

Μπροστά στην ανέκδοτη στάση των μαζών για την απαίτηση Συντάγματος, ο Όθωνας αναγκάστηκε να υποχωρήσει. Συγκάλεσε Εθνοσυνέλευση που διήρκησε από τον Νοέμβρη του 1843 ως τον Μάιο του '44 και τελικά ψήφισε Σύνταγμα. Το συνταγματικό κίνημα της 3^{ης} Σεπτεμβρίου μπορεί να μην έφερε μία εκθεμελιωτική πολιτική αλλαγή (το Σύνταγμα του 1844 ήταν υπερβολικά συντηρητικό και όλες οι εξουσίες ελέγχονταν από τον βασιλιά), ωστόσο έθετε τις στοιχειώδεις βάσεις του δημοκρατικού πολιτεύματος. Για πρώτη φορά κατοχυρώνονταν τα εξής: Οι πολίτες ήταν ίσοι μπροστά στον νόμο, υπήρξε εγγύηση της ατομικής ελευθερίας, της ελευθερίας του τύπου του δικαίωματος του συνεταιρίζεσθαι και η απαγόρευση της δουλείας στην Ελλάδα.

Η Ελληνική επανάσταση του 1821 (μέρος ΣΤ')

Η διακυβέρνηση Καποδίστρια και το ελληνικό βασίλειο μέχρι την καθιέρωση Συντάγματος

■ Καρβούνης Γρηγόρης

Ο Ιωάννης Καποδίστριας, λίγο πριν αναλάβει τα καθήκοντα του Κυβερνήτη της Ελλάδας επισκέφθηκε τον νέο Τσάρο Νικόλαο και συζήτησαν τις βλέψεις της ρωσικής διπλωματίας για το ελληνικό ζήτημα. Ο Τσάρος ξεκαθάρισε στον ομοϊδεάτη του, Καποδίστρια, πως η ανάληψη των καθηκόντων του Κυβερνήτη θα έπρεπε να ταυτιστεί με το ξεριζώμα των δημοκρατικών αντιλήψεων από την Ελλάδα και την υιοθέτηση του ρωσικού μοντέλου διακυβέρνησης, της απόλυτης μοναρχίας. Ο Καποδίστριας, εφόσον συμφώνησε απόλυτα με τον Τσάρο, πραγματοποίησε, για περίπου 1 χρόνο, περιοδεία στην Ευρώπη για να συνάψει συμφωνίες δανείων και να κερδίσει την εύνοια των ξένων Αυλών.

Τελικά, στις 6 Γενάρη του 1828, ο Καποδίστριας κατέφτασε στο Ναύπλιο. Ήδη από τις πρώτες του μέρες στην Ελλάδα αδιαφόρησε πλήρως και περιφρόνησε την τοπική ηγεσία. Σχεδόν αμέσως ανέστειλε τις αποφάσεις όλων των Εθνοσυνελεύσεων και την ισχύ του Συντάγματος της Τροιζήνας, προχωρώντας στη σύσταση μίας «Αυλής» από έμπιστους του, το «Πανελλήνιον». Έδειξε, λοιπόν, πολύ καθαρά το πως σκόπευε να κυβερνήσει.

Η διακυβέρνηση του Καποδίστρια και η όξυνση των κοινωνικών αναταραχών

Μετά την πραξικοπηματική αναστολή του δημοκρατικού συντάγματος της Τροιζήνας, ο Καποδίστριας, εφάρμοσε ένα καθόλα απολυταρχικό πολιτειακό σύστημα βασιμμένο πάνω στην προσωπική εξουσία, δηλαδή κυβέρνησε ως σατράπης και εντελώς απολυταρχικά κατά τα ρωσικά πρότυπα. Παράλληλα, από τις πρώτες μέρες της διακυβέρνησής του ήρθε σε ανοιχτή σύγκρουση με όλους όσους είχαν εξουσία στον ελλαδικό χώρο (Υδραίους, κοτζαμπάσηδες), προκειμένου να καταργήσει το κοινοτικό σύστημα και να εγκαταστήσει μια απόλυτα συγκεντρωτική διοίκηση/εξουσία, που θα την απάρτιζαν νεοφερμένοι Έλληνες φεουδάρχες από τη Ρωσία.

Η Ελλάδα, κατά την εποχή του Καποδίστρια, συνέχιζε να σπαράζεται από τις εμφύλιες συγκρούσεις που πυροδοτούσαν οι Μεγάλες Δυνάμεις στο εσωτερικό της, δια μέσου των ντόπιων εκπροσώπων τους (Αγγλικό, Γαλλικό, Ρωσικό κόμμα). Το καθένα πάλευε για να περάσει η Ελλάδα πλήρως υπό την οικονομική εξάρτηση και εξουσία της αντίστοιχης χώρας που εκπροσωπούσε. Συγκεκριμένα, τα τρία κόμματα, ουσιαστι-

κά, τριχοτόμησαν πολιτικά την Ελλάδα. Τα νησιά του Αιγαίου προσεταιρίζονταν την Αγγλία, οι κοτζαμπάσηδες της Πελοποννήσου τη Ρωσία και η Στερεά τη Γαλλία. Σχεδόν αμέσως μετά την έλευση του Καποδίστρια, η Αγγλία και η Γαλλία τάχθηκαν εναντίον του και ενίσχυσαν με κάθε τρόπο την αντιπολίτευση. Αυτή την περίοδο, ενισχύθηκαν σημαντικά και δυνάμεις της αντιπολίτευσης, ως αποτέλεσμα των συνεχόμενων αυθαιρεσιών του Καποδίστρια, π.χ. ο διορισμός του αδερφού του, Αυγουστίνου, στη θέση του αρχιστρατήγου, χωρίς ο ίδιος να έχει οποιαδήποτε στρατιωτική εμπειρία.

Η αμφισβήτηση των μαζών προς την εσωτερική πολιτική του Καποδίστρια θέρμιε επικίνδυνα. Στις παραμονές των εκλογών για την Εθνοσυνέλευση, ξέσπασε έντονος διχασμός μεταξύ ντόπιων και προσφύγων (δηλαδή, αγωνιστές της επανάστασης, που προέρχονταν από τα φτωχά λαϊκά και αγροτικά στρώματα των περιοχών που δεν συμπεριλήφθηκαν στα σύνορα του ελληνικού κράτους, π.χ. Ήπειρος, Επτάνησα, Θεσσαλία, Μακεδονία κ.ά.). Πριν από τη Δ' Εθνοσυνέλευση, ο Καποδίστριας θέλησε να παραχωρήσει δικαίωμα ψήφου στους πρόσφυγες, για ψηφοθηρικούς λόγους, γεγονός που προκάλεσε μεγάλη δυσάρεσκεια (προκειμένου να πάρει τις ψήφους των προσφύγων, τους έταξε την απελευθέρωση όλων των περιοχών του υπόδουλου ελληνισμού!). Την ίδια στιγμή, τις παραμονές των εκλογών, κυβερνητικοί υπάλληλοι πραγματοποιούσαν περιοδεία για ψηφοθηρία και εκβιασμό των ψηφοφόρων. Τον Ιούλιο του 1829, ολοκληρώθηκε η Εθνοσυνέλευση, που μέσα σε συνθήκες βίας και νοθείας νομιμοποίησε όλες τις πράξεις του Καποδίστρια. Αφού, συγκέντρωσε όλες τις εξουσίες στα χέρια του, ξεκίνησε μία «εκστρατεία» για την κατάπιξη των αγγλόφιλων νησιωτών. Εφάρμοσε μία σκληρή πολιτική οικονομικού αποκλεισμού των νησιών, για να τα τσακίσει οικονομικά, χωρίς, όμως, να αντιλαμβάνεται την οικονομική κρίση που θα ακολουθούσε για το σύνολο της χώρας.

Φανταζόταν, πως με αυτή την πολιτική αδιαλλαξίας, θα μπορούσε να επαναφέρει την τάξη και την οικονομική ανάκαμψη στον τόπο. Ωστόσο, αυτή του η στάση και οι ακραίες απολυταρχικές του θέσεις, τον οδήγησαν σε ρήξη με την πλειοψηφία του λαού, κυρίως όμως με τους Νησιώτες και τους Μανιάτες. Από τη μία, στην Ύδρα είχαν συγκεντρωθεί όλα τα φιλελεύθερα και δημοκρατικά στοιχεία, που αντιπολιτεύονταν με σφοδρότητα και θάρρος τον δικτάτορα Καποδίστρια. Από την άλλη, οι

Μανιάτες κοτζαμπάσηδες, που επί αιώνες απολάμβαναν τεράστια προνόμια, όντας η κεφαλή στον τόπο τους, ασφαλώς δεν μπορούσαν να δεχθούν ένα συγκεντρωτικό σύστημα που θα τους αφαιρούσε αυτή την εξουσία. Γι' αυτό και δεν δέχθηκαν το φορολογικό σύστημα του Καποδίστρια, ενώ παράλληλα καταλήστεψαν τα δημόσια ταμεία της Μεσσηνίας.

Η Αγγλία και η Γαλλία, βλέποντας ότι η κατάσταση στην Ελλάδα έπαιρνε εμφυλιοπολεμικά χαρακτηριστικά, θέλησαν να παρέμβουν και να την εκμεταλλευτούν για ίδιον όφελος. Συγκροτήθηκαν συνωμοτικές οργανώσεις εναντίον του Καποδίστρια, με ηθική, αλλά κυρίως την υλική στήριξη των Αγγλο-Γάλλων, που, εκμεταλλεζόμενες την κοινωνική αγανάκτηση, άρχισαν να μαζικοποιούνται και κατέληξαν στον σχεδιασμό της δολοφονίας του. Η ιδέα αυτή είχε αρχίσει να έχει απήχηση στον απλό λαό, λόγω της απολυταρχικής πολιτικής του. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, όταν ο Καποδίστριας μετέβη στην Αθήνα, δεν προσπάθησε καν να διαπραγματευτεί την πόλη, με τον Χατζή Ισμαήλ μπέη, για δύο βασικούς λόγους: Πρώτον, επειδή η Αθήνα από την αρχαιότητα ήταν η εστία των δημοκρατικών ιδεών και δεύτερον, επειδή δεν ήθελε η Ελλάδα να εξαπλωθεί περαιτέρω, για να παραμείνει ο ίδιος ισόβιος κυβερνήτης. Αυτή του η στάση θεωρήθηκε, από το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας, προδοτική πράξη. Τη δολοφονία ανέλαβαν να εκτελέσουν οι Γεώργιος και Κωνσταντίνος Μαυρομιχάλης, ως εκδίκηση για τη σύλληψη του συγγενή τους, Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη. Η δολοφονία πραγματοποιήθηκε στο Ναύπλιο, την Κυριακή 9 Οκτωβρίου του 1831, έξω από την εκκλησία του Αγίου Σπυριδώνος.

Συμπερασματικά, ο Καποδίστριας εκτός από ελαττώματα είχε και προτερήματα. Υπήρξε μεγάλος διπλωμάτης, αρκετά οργανωτικό πνεύμα με μεγάλη εργατικότητα, αλλά όλα αυτά επισκιάστηκαν πλήρως, στις συνειδήσεις του λαού, από τη φιλομοναρχική και αδιάλλακτη πολιτική του στάση. Αντικειμενικά, ήταν ο πλέον ακατάλληλος για αρχηγός της επαναστατημένης Ελλάδας, διότι πολιτικά ήταν εχθρός των επαναστατικών γεγονότων, των δημοκρατικών και φιλελεύθερων αξιών. Δεν σεβάστηκε τις αποφάσεις των Εθνοσυνελεύσεων και κατέλυσε βιαίως το ψηφισμένο δημοκρατικό σύνταγμα της Τροιζήνας. Πίστευε ότι μέσα σε μία μέρα, με το έτσι θέλω, θα αντικαθιστούσε το αποκεντρωμένο κοινοτικό σύστημα, με το αντίστοιχο συγκεντρωτικό, ενώ ταυτόχρονα, δεν έβλεπε την ελληνική πραγματικότητα όπως ήταν, αλλά «με τα μάτια» και τις αντιλήψεις της Τσαρικής Αυλής. Για αυτό απέτυχε παταγωδώς.

Η έλευση του Όθωνα και η πρώτη περίοδος βασιλείας στην Ελλάδα

Μετά τη δολοφονία του Καποδίστρια, εμφανίστηκε ανοιχτά το ερώτημα, εντός και εκτός των συνόρων του ελληνικού κράτους: Πώς θα κυβερνηθεί η Ελλάδα; Οι Μεγάλες Δυνάμεις, αδιαφορώντας για τη γνώμη του ελληνικού λαού - που είχε δείξει έντονα τα αντιδικτατορικά/αντιμοναρχικά του αισθήματα - αποφάσισαν πραξικοπηματικά να

στείλουν για ηγεμόνα στην Ελλάδα, έναν πρίγκιπα της Ευρώπης. Έπειτα από αρκετές προτάσεις, κατέληξαν στον ανήλικο πρίγκιπα Όθωνα της Βαυαρίας. Αλλά για να δεχτεί, ο Όθωνας, την πρόταση, έπρεπε να καθοριστούν και επίσημα τα σύνορα και η ανεξαρτησία του ελληνικού κράτους. Έτσι, οι Μεγάλες Δυνάμεις μαζί με την Οθωμανική Αυτοκρατορία υπέγραψαν, τον Μάιο του 1832, τη Συνθήκη του Λονδίνου, στην οποία κατοχυρώνονταν η ανεξαρτησία της Ελλάδας και καθορίζονταν τα ελληνοτουρκικά σύνορα. Το νέο βασίλειο της Ελλάδας θα περιλάμβανε την Πελοπόννησο, τις Κυκλάδες και τη Στερεά Ελλάδα.

Μετά την υπογραφή της Συνθήκης, ο Όθωνας αναχώρησε για την Ελλάδα και τελικά αποβιβάστηκε στο Ναύπλιο, στις 25 Ιανουαρίου του 1833. Τον Βαυαρό πρίγκιπα συνόδευε ένα συμβούλιο αντιβασιλείας, με πρόεδρο τον Κόμη Άρμανσπεργκ. Από τις πρώτες μέρες της νέας διακυβέρνησης εγκαταλείφθηκε οποιαδήποτε ιδέα για ψήφιση συντάγματος και η αντιβασιλεία κυβέρνησε σκληρά τη χώρα με ένα αυστηρά συγκεντρωτικό σύστημα, απομακρύνοντας τους Έλληνες από την εξουσία.

Διοικητικά, το κράτος διαιρέθηκε σε δέκα νομαρχίες υποδιαιρεμένες σε επαρχίες και αυτές σε δήμους που διοικούσαν από διορισμένους υπαλλήλους του βασιλιά. Κάθε δημοκρατικό δικαίωμα και ελευθερία καταργήθηκαν. Στρατιωτικά, η αντιβασιλεία, με πνεύμα στρατιωτικής κατοχής σε ξένη χώρα, κατέλυσε όλα τα ελληνικά στρατεύματα και τα αντικατέστησε με μισθοφορικά σώματα από τη Βαυαρία. Αυτά τα μέτρα άφησαν τελείως άπορους πάνω από δέκα χιλιάδες παλιούς αγωνιστές της επανάστασης. Το φορολογικό σύστημα ήταν ακόμη πιο σκληρό από αυτό της τουρκοκρατίας. Οι κυριότεροι άμεσοι φόροι ήταν η δεκάτη και η επικαρπία, που μαζί έφταναν το 25% των εισοδημάτων. Ως προς την εσωτερική πολιτική, αυτή δεν ανταποκρινόταν ούτε στις πιο στοιχειώδεις ανάγκες του ελληνικού λαού, παρά μόνο στην εξυπηρέτηση των συμφερόντων της μοναρχίας. Η αγροτιά, που αποτελούσε τη μεγάλη πλειοψηφία του πληθυσμού (περίπου 60%), συνέχιζε να ζει μέσα στην αθλιότητα, ενώ οι περισσότερες αγροτικές οικογένειες (πάνω από το 80%) δεν είχαν καν ιδιοκτησία. Τέλος, οι τεχνίτες και οι έμποροι διαμαρτύρονταν έντονα για τη δυσβάσταχτη φορολογία που εμπόδιζε την ανάπτυξη των επιχειρήσεών τους και τη συνολική ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας.

Συνοψίζοντας, η βασιλεία του Όθωνα έπαιρνε τα χαρακτηριστικά μιας λαομίσητης διακυβέρνησης και οι δυσχερή μέρες μάζες έβρισκαν απάγκιο στα έντονα αντικυβερνητικά συνθήματα των τριών κομμάτων. Κύρια συνθήματα της προπαγάνδας του ρωσικού και γαλλικού κόμματος ήταν οι πολιτικές ελευθερίες, η παραχώρηση συντάγματος και η αποπομπή των Βαυαρών. Τα συνθήματα αυτά έτυχαν μαζικής αποδοχής από το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας και αποτελούσαν θανάσιμη απειλή για την

> συνέχεια στη σελ. 15

